

Programmabegroting 2025-2028

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Raadsvoorstel	4
Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting.....	11
Hoofdstuk 2 Dekkingsplan	15
Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie.....	18
Programma 1. Sociaal Domein	24
Programma 2. Onderwijs	41
Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV).....	46
Programma 4. Volksgezondheid en milieu	53
Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	60
Programma 6. Veiligheid.....	63
Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen	72
Programma 8. Economische zaken	80
Programma 9. Bestuur en ondersteuning.....	86
Programmaplan	99
Paragrafen	104
Paragraaf Weerstandsvermogen	104
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	127
Paragraaf Financiering	129
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	135
Paragraaf Verbonden partijen	141
Paragraaf Grondbeleid	153
Paragraaf Gemeentelijke heffingen.....	156
Paragraaf Wet Open Overheid.....	163

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

1090119

Agendapunt:	<Agendapunt>
Nummer:	<Nummer>
Datum college:	17 september 2024
Raadsvergadering:	24 oktober 2024
Commissie	Maatschappij en Middelen
Datum commissie:	3 oktober 2024
Portefeuillehouder:	W. Stoffer
Onderwerp:	Programmabegroting 2025-2028

Voorstel

De Programmabegroting 2025-2028 vaststellen

Geachte raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u ter bespreking en vaststelling de Programmabegroting 2025-2028 aan. In dit voorstel lichten wij toe hoe de begroting met een meerjarig sluitend perspectief tot stand is gekomen.

De grondslagen

De samenstelling van de begroting is gebaseerd op een aantal besluiten en afspraken uit het recente verleden. De basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door het vastgestelde raadsakkoord 2022-2026. Dit raadsakkoord is tevens de basis geweest voor het opstellen van het collegeprogramma 2022-2026. Deze documenten geven enerzijds invulling aan de nieuwe wensen en ontwikkelingen voor de komende bestuursperiode, anderzijds waarborgen deze documenten de continuïteit in de uitvoering van het beleid voor de komende jaren.

Het collegeprogramma 2022-2026 is gebaseerd op het raadsakkoord waar uw raad in de raadsvergadering van 2 juni 2022 unaniem mee heeft ingestemd. Op grond daarvan geeft u de kaders van de beleidsontwikkeling aan, stelt u de budgetten vast en controleert u de uitvoering. De programmabegroting met de gestelde kaders en budgetten vormt hierbij het begin van het planning- en controlproces. De kwartaalrapportages en de jaarrekening vormen de overige schakels in dit proces.

De Perspectievennota Programmabegroting 2025-2028 bevat de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2025-2028. Op 25 april 2024 heeft u de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting vastgesteld. Hierin heeft u richtlijnen gegeven voor de te hanteren percentages voor prijs- en looncompensatie en rente.

Een andere basis vormt het eerder genoemde en vastgestelde raadsakkoord en de onderwerpen zoals zijn ingebracht bij de Perspectievennota Programmabegroting 2025-2028 in de raadsbehandeling van 25 april 2024. Hierbij is aangegeven dat er steun is voor de ingebrachte wens van een geboortebos, mits het op een creatieve wijze wordt ingevuld. De invulling van deze wens kan plaatsvinden binnen de bestaande budgetten. Er zijn geen verdere onderwerpen met

financiële gevolgen als nieuw beleid bestuurlijke wensen opgenomen. Wel is er nieuw beleid als gevolg van wijziging wetgeving, vervangingsinvesteringen en overige wensen verwerkt in de programmabegroting.

Begrotingsperspectief 2025-2028

Ons uitgangspunt is een structureel financieel gezonde gemeente Nunspeet waarbij het beleid is gericht op een sluitende meerjarenbegroting. Dat uitgangspunt wordt wettelijk voorgeschreven en hierop wordt de begroting getoetst door de provincie Gelderland als toezichthouder. Wanneer de begroting structureel meerjarig sluitend is (dat wil zeggen: de structurele lasten worden gedekt door structurele baten) volgt repressief toezicht. Repressief toezicht houdt in dat de gemeente op afstand door de provincie wordt gevolgd.

Vanuit de circulaire Gemeentefonds is duidelijk dat de gemeenten vanaf 2026 aanzienlijk lager Algemene Uitkering Gemeentefonds ontvangen. Dit is al verwerkt in voorgaande programmabegrotingen. Wij stellen voor om, zoals wettelijk is voorgeschreven, een sluitende begroting te presenteren. Bij het dekkingsvoorstel is aangegeven hoe deze nader uitgewerkt kan worden indien er geen positieve aanpassing van de Algemene Uitkering komt. Dit is een aanvulling op hetgeen bij de Programmabegroting 2024-2027 al is besloten.

Financiële verkenning begroting 2025-2028		2025	2026	2027	2028
(x € 1.000, -/- = positief)					
1	Algemene uitkering, waarbij stelposten en participatie budgettair neutraal geraamd zijn	-1.432	-3.369	-3.320	-3.448
2	Algemene uitkering, jeugd	-745	-41	-41	-41
2	Ophogen budget/verlagen taakstelling jeugd	745	41	41	41
3	Bestaand beleid, extra zorgkosten Jeugd	1.200	1.200	1.200	1.200
4	Bestaand beleid, overige	3.093	3.024	3.097	2.776
	totaal bestaand beleid	2.861	855	977	528
	Nieuw beleid, incidenteel	930	267	62	
	Nieuw beleid, structureel	1.878	2.004	2.044	2.070
	Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	5.669	3.126	3.083	2.598
	Dekkingsvoorstellen	2025	2026	2027	2028
5	Onderuitputting Algemene uitkering, BCF	-730	-730	-730	-730
6	Extra uitkering AU inz. Zorgkosten Jeugd	-600	-850	-850	-850
7	Prijsontwikkeling nr 2,5%	-106	-106	-106	-106
7	Loonontwikkeling nr. 4,5%	-194	-194	-194	-194
8	Verschuiving oud beleid tbv nieuw beleid	-39	-50	-103	-103
8	Onderuitputting kapitaallasten (later uitvoeren)	-	-	-100	-250
9	Onttrekking uit Algemene Reserve ivm incidentele lasten	-930	-267	-62	-
9	Inbrengen mutatie Algemene reserve 2023-2026 en 2024-2027	-2.698	-	-	-
10	OZB opbrengststijging agv volumestijging WOZ (1% p.jr)	-70	-140	-210	-280
10	Demping stijging ozb-tarief (-1% is € 70.000)	-	70	70	70
11	Verhoging OZB-opbrengst met 2% (1% is € 77.000)	-	-	-	-154
12	Onttrekking uit Algemene Reserve	-302	-859	-798	-
	Totaal dekkingsvoorstellen	-5.669	-3.126	-3.083	-2.598

Bestaand beleid

Het resultaat van het bestaande beleid bestaat uit:

1. **Algemene uitkering, waarbij stelposten en participatie budgettair neutraal geraamd zijn**
De algemene uitkering Gemeentefonds is berekend op basis van de Meicirculaire 2024 Gemeentefonds. Voor nieuwe taken is structureel circa € 55.000 geraamd. Deze inkomsten worden budgettair neutraal geraamd, zodat budget is gereserveerd voor de uitvoering van deze taken. Daarnaast wordt structureel ruim € 300.000 extra middelen ontvangen inzake Participatie (WSW en Beschut werken). Ook deze inkomsten worden budgettair neutraal geraamd ter uitvoering van deze werkzaamheden. Bij onderdeel 2 wordt specifiek ingegaan op de algemene uitkering inzake Jeugd. In de Programmabegroting 2024-2027 is al rekening gehouden met het 'ravijnjaar' 2026. Omdat Programmabegroting 2024-2027 een meerjarig sluitende begroting is, kan nu het (positieve) effect van de Meicirculaire 2024 als 'vrije ruimte' meegenomen worden bij het bestaande beleid. Voor het jaar 2025 heeft het Rijk een eenmalige korting opgenomen in de Algemene Uitkering. Dit resulteert in een lagere verhoging ten opzichte van de jaren 2026-2028. Bij de dekkingsvoorstellen wordt (bij onderdeel 9) deze incidentele tekort gedekt door een onttrekking uit de Algemene reserve.
2. **Algemene uitkering, Jeugd**
Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over de financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Bij de programmabegroting 2024-2027 was hiervoor al incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de jaren 2024 en 2025. Voor Nunspeet is dit 1,9 miljoen euro voor het jaar 2024 en 1,15 miljoen euro voor het jaar 2025. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan het budget Jeugd, ofwel hiermee wordt de taakstelling verlaagd. Bij de Meicirculaire 2024 is het budget 2025 incidenteel verhoogd met circa € 700.000. Daarnaast wordt het structureel verhoogde budget Jeugd van circa € 40.000 budgettair neutraal verwerkt in de begroting. De taakstelling 2025 is hierdoor € 1,7 miljoen. Bij gelijkblijvende kosten Jeugdzorg en een niet-structurele verhoging van de Rijksbijdrage vanaf 2026 stijgt de taakstelling vanaf 2026 naar 3,4 miljoen euro.
3. **Bestaand beleid, extra zorgkosten Jeugd**
Op basis van de eerste prognose 2024 van MeerInZicht (MIZ) is het de verwachting dat de zorgkosten Jeugd in Nunspeet structureel € 1,2 miljoen euro hoger zijn dan de huidige raming. Bij het dekkingsvoorstel (onderdeel 6) wordt verwacht dat dit deels wordt gedekt door een extra verhoging in de Algemene Uitkering Gemeentefonds. Vanuit toekomstige circulaire's zal moeten blijken dat deze verwachte verhoging realiteit wordt.
4. **Bestaand beleid, overige**
Dit is het effect van de prijs- en loonontwikkeling van de lasten en baten. Daarnaast zijn voor de gemeenschappelijke regelingen (GGD, ODV, VNOG en VNG) de budgetten op basis van de vastgestelde begrotingen aangepast en zijn enkele administratieve correcties verwerkt. Voor Jeugdbescherming en Centrum Jeugd en Gezin zijn extra verhogingen boven de indexering opgenomen en in het kader van de Meerjarig onderhoudsplannen(MOP) voor de gemeentelijke gebouwen zal vanaf 2025 een onderhoudsvoorziening worden gevormd, waarbij een extra last is opgenomen vanaf 2025. In de jaarschijf 2028 is de vrijval kapitaallasten(afname/beëindiging afschrijvings- en rentelasten) ten opzichte van jaarschijf 2027 van € 371.000 verwerkt.

Nieuw beleid

Het resultaat nieuw beleid is opgebouwd uit de nieuw beleidsaanvragen welke voortkomen uit de bestuurlijke wensen, de benodigde vervangingsinvesteringen, wettelijke taken en overige

wensen. Een opsomming van dit nieuw beleid is te vinden onder de 'knop' bijlagen op nunspeet.begrotingonline.nl binnen de Programmabegroting 2025-2028.

Dekkingsvoorstellen

Om te komen tot een solide begroting met sluitende jaarschijven is een dekkingsplan opgesteld. De afzonderlijke dekkingsvoorstellen worden hieronder nader toegelicht.

5. *Onderuitputting Algemene Uitkering Gemeentefonds, onderdeel BCF*
Gemeenten mogen voor diverse taken de betaalde BTW terugvorderen via het BTW compensatiefonds. Dit fonds wordt gevoed vanuit het Gemeentefonds. Als de gezamenlijke declaraties van de gemeenten onder het plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. In de Meicirculaire 2024 is de afrekening BCF 2023 verwerkt. Dit heeft geleid tot een storting in het gemeentefonds en dus een hogere uitkering vanuit het Gemeentefonds aan de gemeenten. Deze afrekening heeft ook structurele gevolgen. De provinciale richtlijn is dat, hoewel er een risico is, de gemeenten op basis van deze afrekening een extra algemene uitkering Gemeentefonds mogen ramen. Voor gemeente Nunspeet gaat dit om een structureel bedrag van € 730.000.
6. *Extra Algemene Uitkering Gemeentefonds, inzake zorgkosten Jeugd*
In de Decemercirculaire 2023 en verder uitgewerkt in de Meicirculaire 2024 is aangegeven dat er een forse aanpassing is van de aantallen binnen de maatstaf 'Huishoudens met laag inkomen boven drempel'. Het Centraal Bureau voor de Statistiek had namelijk recent actuele aantallen aangeleverd bij het ministerie van Binnenlandse Zaken voor deze maatstaf en dit heeft gevolgen voor de uitkeringsfactor bij het onderdeel 'ontwikkeling uitkeringsbasis' voor de jaren 2023 en 2024. Voor gemeente Nunspeet geeft dit een jaarlijkse extra Algemene Uitkering van circa € 700.000. Aangezien het om een gewijzigde maatstaf gaat die van kracht is vanaf de herijking van het gemeentefonds en omdat de maatstafaantallen door BZK nog niet als definitief zijn geoormerkt zijn bij de Meicirculaire 2024 voor de jaren 2025 en verder de oorspronkelijk (lagere) aantallen opgenomen. De verwachting is dat bij de Septemercirculaire 2024 meer duidelijk is over de juiste aantallen vanaf 2025. Vooruitlopend hierop wordt in het dekkingsvoorstel een hogere Algemene Uitkering geraamd als gedeeltelijke dekking tegenover de verwachte hogere zorgkosten Jeugd (onderdeel 3). Vanuit toekomstige circulaire zal moeten blijken dat deze verwachte verhoging wordt gerealiseerd.
7. *Prijs- en loonontwikkeling*
Bij de uitgangspunten van de begroting waren de prijs- en loonontwikkelingen gebaseerd op de Septemercirculaire 2023. Bij de Meicirculaire 2024 zijn deze indexeringen naar beneden bijgesteld. In het dekkingsvoorstel wordt voorgesteld om de indexering naar beneden bij te stellen conform de in de Meicirculaire 2024 te verwachten lagere prijs- en loonindexatie naar (afgerond) 2,5% voor de prijsindexatie en 4,5% voor de loonontwikkeling in 2025.
8. *Verschuiven oud beleid ten behoeve van nieuw beleid*
Als dekkingsvoorstel wordt voorgesteld om bij Oud beleid (bijlage D, nog uit te voeren werkzaamheden/investeringen) de post:
 - Voldoen aan banenafpraak te laten vervallen;
 - Samenwerking Kop van de Veluwe vanaf 2027 vrij te laten vallen.
 - Daarnaast wordt voorgesteld een onderuitputting kapitaallasten op te nemen voor 2027 en 2028, omdat investeringen in de praktijk 1 tot 3 jaar later gerealiseerd (opgeleverd) worden dan deze gepland zijn.

9. *Onttrekking uit Algemene Reserve in verband met incidentele lasten*

- Als eerste wordt voorgesteld de incidentele lasten nieuw beleid zoals zijn opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028 te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve.
- In de Programmabegroting 2023-2026 en 2024-2027 is besloten het positief resultaat van de jaarschijf 2025 toe te voegen aan de Algemene Reserve. In dit dekkingsvoorstel wordt voorgesteld de geraamde toevoeging 2025 aan de algemene reserve voor 2,7 miljoen euro te gebruiken om de incidentele verlaging van de Algemene Uitkering in 2025 ten opzichte van 2026 op te vangen.

10. *OZB opbrengststijging als gevolg van volumestijging WOZ/ Demping stijging ozb-tarief*

Voorgesteld wordt om de jaarlijkse volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van circa 1% stijging van de OZB-opbrengst op te nemen en te gebruiken om de stijging van de OZB-tarieven te dempen. De verhoging in de Programmabegroting 2024-2027 voor het jaar 2026 van 6% kan hierdoor verlaagd worden met 1%. Bij de Programmabegroting 2026-2029 zal worden bezien hoe deze stijging nog verder gedempt kan worden.

11. *Verhoging OZB-opbrengst met 2% in 2028*

Om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting voor het jaar 2028 (en verder) wordt voorgesteld een extra stijging van 2% voor de OZB-opbrengst 2028 op te nemen.

12. *Onttrekking uit Algemene Reserve*

Als sluitpost wordt voorgesteld de incidentele tekorten van de jaren 2025 t/m 2027 te dekken door onttrekking uit de Algemene Reserve.

Opmerkingen Provincie

Van de Provincie Gelderland is een besluit ontvangen naar aanleiding van de beoordeling van de Programmabegroting 2024-2027. In dit besluit geeft de provincie aan dat de gemeente Nunspeet voor 2024 in aanmerking komt voor repressief toezicht. Dit is de minst belastende vorm van toezicht. De provincie oordeelt dat de Programmabegroting 2024-2027 structureel en reëel in evenwicht is.

De Provincie Gelderland heeft een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van de gemeente Nunspeet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de acht financiële kerngetallen welke aansluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De waarde van deze kerngetallen zijn ingedeeld in A, B en C waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Zeven kerngetallen zijn gewaardeerd / berekend op categorie A. Het kerngetal 'solvabiliteitratio' is net ingedeeld in categorie B. Het kerngetal is 49%. Indeling categorie A is >50% en categorie B is 20-50%.

De Provincie heeft één aandachtspunt, namelijk het actualiseren van het beheerplan wegen. Ze gaan er vanuit dat conform planning dit in 2024 wordt uitgevoerd en zullen bij de komende beoordeling van de begroting 2025 daarop toezien.

Gemeentelijke belastingen en lastendruk 2025

Over de invulling en de berekening van de tarieven 2025 wordt u, zoals gebruikelijk, een afzonderlijk voorstel (Belastingverordeningen 2025) voorgelegd in december 2024.

Onroerendezaakbelasting

Op grond van het bestaande beleid mag de onroerendezaakbelasting (ozb) jaarlijks verhoogd

worden met de prijscompensatie. Voor 2025 is, na vaststelling van het dekkingsplan, de prijscompensatie 2,5%. Opgemerkt wordt dat ten aanzien van de gemeentelijke projecten al een ozb-verhoging is verwerkt vanuit de Programmabegroting 2021-2024 (tot en met jaarschijf 2025). Het betreft hier een ozb-opbrengstenstijging van € 100.000 (circa 1,5%). Daarnaast is bij de Programmabegroting 2024-2027 besloten, ter dekking van het Koersplan Onderwijs huisvesting, de onroerendezaakbelasting voor de jaren 2024 t/m 2029 1% per jaar (cumulatief) te laten stijgen ten gunste van de reserve onderwijs huisvesting.

Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase van de begrotingsvoorbereiding het tarief voor de ozb niet aan de orde is. Het gaat uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de opbrengsten uit de ozb. Wat het uiteindelijke ozb-tarief moet worden, gegeven de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover geheven kan worden en de WOZ-waarde binnen de gemeente. Het ozb-tarief wordt in een later stadium van de begrotingsvoorbereiding aan de orde gesteld.

Afvalstoffen- en rioolheffing

De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden in de Programmabegroting 2025-2028 verwerkt met het uitgangspunt dat de reëel geraamde lasten voor afvalinzameling/-verwerking en riolering voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing. Daarnaast zijn er egalisatievoorzieningen voor riool en afval. De egalisatievoorziening riolering wordt ingezet conform het vastgestelde beleid- en beheerplan Water en Riolering. De egalisatievoorziening afval is in het verleden ingezet voor het dempen van de tariefstijgingen. Bij de jaarrekening 2023 heeft de laatste onttrekking plaatsgevonden. Met ingang van boekjaar 2024 is deze voorziening leeg. Opgemerkt wordt dat de verwachte kosten- en opbrengstenontwikkeling voor 2025 een stijgende trend laat zien. Gastheergemeente Oldebroek voorziet een hoger kostenniveau voor afvalinzameling en -verwerking. Daarnaast heeft de in de eerste kwartaalrapportage 2024 gesignaleerde verlaging van de opbrengst nascheiding kunststof een structureel karakter.

Toeristen- en forensenbelasting

Op grond van de vastgestelde uitgangspunten begroting 2025-2028 wordt de forensenbelasting jaarlijks verhoogd met de prijscompensatie. Voor 2025 is dit, na vaststelling van het dekkingsplan, 2,5%. Een uitzondering op de toepassing van de prijscompensatie is de verhoging van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt normaliter eens in de drie jaar met €0,05 verhoogd (betreft indexering, is verhoogd in 2024). Bij de Programmabegroting 2024-2027 is besloten het tarief toeristenbelasting voor de jaren 2024 t/m 2027 per jaar (cumulatief) te verhogen met €0,10.

Technische vragen

Voor technische vragen over deze begroting is voor raads- en commissieleden tot en met 16 oktober 2024 het e-mailadres begrotingsvragen@nunspeet.nl geopend. Vragen die via dit e-mailadres worden gesteld, worden zo spoedig mogelijk ambtelijk beantwoord, met een kopie van het antwoord aan u allen. Vragen die zich bij nader inzien niet lenen voor ambtelijke beantwoording, worden doorgeleid naar het college en door ons beantwoord.

Bijstellingsbrief

In de Programmabegroting 2025-2028 is aangegeven dat de begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages

2024. De uitkomsten hebben structureel invloed op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2025-2028. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2024 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Tot slot wensen wij dat ook in het komende begrotingsjaar ons werk zal worden bekroond met Gods onmisbare zegen.

Standpunt commissie

Dit onderwerp is in de commissie Maatschappij en Middelen tijdens haar vergadering van 3 oktober 2024 aan de orde geweest.

Bijlage(n)

- Programmabegroting 2025-2028 (via nunspeet.begrotingonline.nl) (link staat in Notubox);
- Boekwerk bijlagen begroting 2028 (via nunspeet.begrotingonline.nl);
- Bijstellingsbrief Programmabegroting 2025-2028.

KH

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,
de secretaris, de burgemeester,

mr. A. Heijkamp C.W.J. Blom

Hoofdstuk 1 Basis programmabegroting

1.1 Basis Programmabegroting

Raadsakkoord 2022-2026 / Collegeprogramma

Het raadsakkoord met de financiële vertaling is op 2 juni 2022 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. De financiële vertaling van het raadsakkoord is als vertrekpunt genomen bij de opstelling van de Programmabegroting 2025 - 2028. Het meerjarenperspectief uit de Programmabegroting 2024-2027 vormt de basis voor de opstelling van de Programmabegroting 2025-2028.

Uitgangspunten Programmabegroting 2025-2028

De uitgangspunten voor de Programmabegroting 2025-2028 zijn vastgesteld op 25 april 2024. De prijscompensatie voor de uitgaven en de inkomsten van 2025 is vastgesteld op 3%. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product (bbp) zoals opgenomen in de meest recente Septembercirculaire Algemene uitkering Gemeentefonds. In de Septembercirculaire 2023 is aangegeven dat de geraamde prijsontwikkeling BBP voor 2025 afgerond 3% bedraagt.

In het najaar 2023 is een nieuwe cao afgesloten voor de periode van 2-1-2024 tot 1-3-2025. Voor 2024 betekent dit een verhoging 4,75% per 1 januari 2024 plus 1,25% per 1 oktober 2024; totaal 6%. Deze cao heeft een looptijd tot 1-3-2025 waardoor geen zicht is op de verwachte stijging in 2025. In de Septembercirculaire 2023 wordt voor 2025 afgerond 5,5% verwacht. Voor 2024 is een aanpassing nodig omdat de werkelijke cao-ontwikkeling beduidend hoger is dan de raming (raming was 4%). Per saldo is in de perspectievennota een loonstijging van 5,5% voorgesteld.

Bij het opstellen van de perspectievennota 2025-2028 is de pensioenpremie 2025 nog niet bekend. Het bestuur van ABP beziet de premie vanuit een meerjarenperspectief. In de Programmabegroting 2025-2028 is uitgegaan van 0% stijging/daling van de pensioenpremies.

Het percentage ten behoeve van de compensatie reserves is 3%.

Het rentepercentage kapitaallasten is 1,5%.

Meicirculaire 2024

In de Meicirculaire wordt ingegaan op de ontwikkeling van de Algemene uitkering Gemeentefonds. In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de Algemene uitkering.

1.2 Hoofdprioriteiten nieuw beleid

Bij het vaststellen van het raadsakkoord heeft de gemeenteraad een aantal prioriteiten voor nieuw beleid geformuleerd. Bij het opstellen van de perspectievennota krijgen de fracties de mogelijkheid aanvullend nieuw beleid voor te dragen. Bij vaststelling van de perspectievennota zijn geen bestuurlijke wensen met financiële gevolgen uitgesproken.

1.3 Uitgangspunten bestaand beleid

Op basis van bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het bestaand beleid houdt in dat de ramingen voor de begroting 2025 zijn gebaseerd op de ramingen in Programmabegroting 2024-2027. Deze worden verhoogd met het vastgestelde percentage voor prijscompensatie. Zoals hiervoor aangegeven is dit percentage voor 2025 vastgesteld op 3%.
2. De uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële verordening 2023 gemeente Nunspeet en in de nota 'Reserves en Voorzieningen herijking 2024' zijn toegepast.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Op grond van de vastgestelde Uitgangspunten bij de programmabegroting 2025-2028 mag de OZB jaarlijks worden verhoogd met de prijscompensatie. Voor 2025 is dit vastgesteld op 3%. Het beleid is dat van een verhoging van de gemeentelijke belasting alleen sprake is als gevolg van de jaarlijkse prijscompensatie en bij door

de raad geaccordeerd nieuw beleid nadat eerst bekeken is welk oud beleid kan vervallen. Daarbij worden plannen zorgvuldig afgewogen tegen de lastenverzwaring voor de burgers. Tevens is aangegeven dat er een verhoging mag plaatsvinden voor eventueel grote projecten. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de programmabegroting. Om verwarring te voorkomen wordt benadrukt dat in deze fase het OZB-tarief nog niet aan de orde is. Nu gaat het uitsluitend over de (procentuele stijging van de) raming van de totale opbrengst uit OZB. Wat het uiteindelijke OZB-tarief moet worden, gelet op de benodigde opbrengst, wordt mede bepaald door een inschatting van het volume waarover kan worden geheven (de WOZ-waarde binnen de gemeente) en komt bij de vaststelling van de tarieven aan de orde.

Overige belastingen en rechten

Overeenkomstig bestaand beleid is bij de berekening van de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en rechten rekening gehouden met het percentage dat is opgenomen voor de prijscompensatie. Van belang hierbij is op te merken dat wat betreft de opbrengsten afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafplaatsen en weekmarkt rekening wordt gehouden met de maximale kostendekkendheid. De totale opbrengsten van deze belastingen en rechten mogen niet hoger zijn dan de totaal geraamde kosten.

Onvoorziene uitgaven

Op grond van artikel 8, lid 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording is in de begroting een post voor 'onvoorziene uitgaven' opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--).

Compensatie reserves en voorzieningen en kapitaalslasten nieuwe investeringen

Aan enkele reserves wordt inflatiecorrectie toegepast. Omdat de reserves aangewend kunnen worden ter dekking van kapitaallasten wordt het percentage van de BBP prijsindexatie conform de septembercirculaire 2023 is 3%.

Het investeringsprogramma zoals dat in de lopende begroting en meerjarenbegroting is vastgesteld wordt beschouwd als bestaand beleid. Nieuwe investeringen worden als regel slechts in het laatste jaar van de meerjarenraming toegevoegd. Verder is het van belang te melden dat het percentage compensatie ook geldt als het percentage voor de rentelasten van de investeringen.

1.4 Financiële vertaling van bestaand en nieuw beleid

Financiële verkenning begroting 2025-2028

(x € 1.000, -/- = positief)	2025	2026	2027	2028
Algemene uitkering, inzet stelpost en reservering voorzichtigheid	-1.432	-3.369	-3.320	-3.448
Algemene uitkering, jeugd	-745	-41	-41	-42
Verlagen taakstelling jeugd	745	41	41	42
Algemene uitkering, Participatie (WSW/beschut werk)	-329	-314	-306	-330
Verhogen budget WSW/beschut werk	329	314	306	330
Bestaand beleid	4.293	4.224	4.297	3.976
totaal bestaand beleid	2.861	855	977	528
Nieuw beleid				
Wijziging wetgeving (structureel)	289	380	380	380

Wijziging wetgeving (incidenteel)	291	23		
Bestuurlijke wensen (structureel)				
Bestuurlijke wensen (incidenteel)				
Vervangingsinvestering (structureel)	120	133	170	208
Overige wensen (structureel)	1.469	1.491	1.494	1.481
Overige wensen (incidenteel)	639	244	62	
Totaal nieuw beleid 2025-2028	2.808	2.271	2.106	2.070
Totaal financiële effecten begroting 2025-2028	5.669	3.126	3.083	2.598

Saldo bestaand beleid 2025

De jaarschijf 2025 laat op basis van het saldo bestaand beleid een negatief verschil zien ten opzichte van de jaarschijf 2025 in begroting 2024. De oorzaak hiervan ligt in de volgende ontwikkelingen:

- De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op-, trap af methode wordt het accres genoemd. Voor het meerjarige beeld 2025-2028 is, vanuit de meicirculaire 2024, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2023.
- De geraamde kosten Jeugd zijn hoger dan de middelen die we ontvangen via de algemene uitkering gemeentefonds. Het verschil is als taakstelling verwerkt in de Programmabegroting 2024-2027. Op het moment dat de Rijk de bezuiniging terugdraait zal de taakstelling hierop worden gecorrigeerd, zoals nu deels incidenteel is gebeurd in 2025. Als het Rijk vasthoudt aan de bezuiniging en er dus geen extra middelen komen via de algemene uitkering gemeentefonds, ligt er een grote uitdaging het tekort te realiseren door taakstelling Jeugd of door andere bezuinigingen maatregelen bij andere taakvelden.
- De hogere uitkering ten behoeve van de uitvoering WSW/beschut werk is budgettair neutraal verwerkt.
- In de 1e kwartaalrapportage 2024 is een extra structurele last opgenomen voor bedrijfsvoering van Meerinzicht (MIZ).
- Voor zorgkosten Jeugd (naar aanleiding van 1e prognose 2024 van MIZ) wordt een extra verhoging verwacht waarvoor deels een extra verhoging in de Algemene Uitkering is te verwachten. Tevens worden voor Jeugdbescherming en Centrum Jeugd en Gezin extra verhogingen boven de indexering opgenomen.
- In het kader van de Meerjarenonderhoudsplannen voor de gemeentelijke gebouwen zal vanaf 2025 een onderhoudsvoorziening gevormd worden, waarbij een extra last opgenomen dient te worden.
- Het financiële effect van de vastgestelde loon- en prijscompensatie.
- Het reëel ramen van de bijdragen aan de verbonden partijen op basis van de vastgestelde begrotingen.
- Overige administratieve correcties t.a.v. bestaand beleid.

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op-, trap af methode wordt het accres genoemd. Voor het meerjarige beeld 2025-2028 is, vanuit de meicirculaire 2024, het cumulatieve accres naar boven bijgesteld ten opzichte van de raming in de decembercirculaire gemeentefonds 2023.

Nieuw beleid

Voor nieuw beleid zijn in de Programmabegroting 2025-2028 (kapitaal)lasten verwerkt. De lasten van het nieuwe beleid zijn ingedeeld in een aantal categorieën: lasten die voortvloeien vanuit een wettelijke verplichting, lasten die verband houden met vervangingsinvesteringen en lasten die betrekking hebben op overige bestuurlijke en vakinhoudelijke wensen. De overzichten zijn in de volgende bijlagen toegevoegd:

- Bijlage A: overzicht nieuw beleid 2025-2028 per prioriteit.
- Bijlage B: overzicht nieuw en oud beleid 2025-2028 per programma.
- Bijlage D: overzicht nog uit te voeren werkzaamheden/investeringen 2024.

Toelichting bijlagen

Aan de hand van de bijlagen A en B kan enerzijds het voorgestelde nieuwe beleid per prioriteit worden beoordeeld en anderzijds kan een totaaloverzicht worden gegeven van het oude en nieuwe beleid per programma. Dit is de reden dat bijlage B is opgenomen.

1.5 Bijstelling van de programmabegroting

De begrotingspositie in structurele zin kan worden beïnvloed als gevolg van de uitkomsten van de Septembercirculaire Algemene Uitkering Gemeentefonds, collegebesluiten met structurele effecten en de kwartaalrapportages 2024. De uitkomsten hebben structureel invloed op onze begrotingspositie (inclusief dekkingsplan) voor de jaren 2025-2028. Over deze uitkomsten wordt de raad via een afzonderlijke brief in oktober 2024 geïnformeerd met betrekking tot de budgettaire effecten voor de begroting, inclusief de wijzigingen in het dekkingsplan.

Hoofdstuk 2 Dekkingsplan

Inleiding

In hoofdstuk 1 is in de tabel 'Resultaat Programmabegroting 2024-2027' het resultaat weergegeven van de uitkomsten van de programma's. Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel minimaal in evenwicht is.

In het dekkingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van resterende (structurele) lasten. Incidentele lasten mogen met incidentele middelen gedekt worden. In bijlage A (overzicht voorstel te honoreren nieuw beleid 2024-2027) zijn onder andere per prioriteit de incidentele lasten nieuw beleid 2024 tot en met 2027 inzichtelijk gemaakt.

2.1 Dekkingsvoorstellen

In onderstaande tabel staan de dekkingsvoorstellen voor de Programmabegroting 2025-2028.

Bestaand beleid	2.861	855	977	523
Nieuw beleid	2.808	2.271	2.106	2.070
Totaal bestaand beleid en nieuw beleid	5.669	3.126	3.083	2.593
Dekkingsvoorstellen				
Onderuitputting Algemene uitkering BCF	-730	-730	730	-730
Extra Algemene uitkering inzake zorgkosten jeugd	-600	-850	-850	-850
Verlaging prijsindex naar 2,5%	-106	-106	-106	-106
Verlaging loonindex naar 4,5%	-194	-194	-194	-194
Verschuiving oud beleid ten gunste van nieuw beleid	-39	-50	-103	-103
Onderuitputting kapitaallasten (later uitvoeren)			-100	-250
Onttrekking Algemene reserve tbv incidentele lasten	-930	-267	-62	
Inbreng mutaties Algemene reserve 23-26 en 24-27	-2.698			
OZB opbrengststijging agv volumestijging WOZ	-70	-140	-210	-280
Demping stijging OZB-tarief		70	70	70
Verhoging OZB-opbrengst (2%)				-150
Onttrekking uit Algemene Reserve	-302	-859	-798	
Totaal dekkingsvoorstellen	-5.669	-3.126	-3.083	-2.593

Ter dekking van het financiële meer jaren effect wordt het volgende voorstel gedaan:

Onderuitputting Algemene Uitkering Gemeentefonds, onderdeel BCF

Gemeenten mogen voor diverse taken de betaalde BTW terug vorderen via het BTW compensatiefonds. Dit fonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds. Als de gezamenlijke declaraties van de gemeenten onder het plafond blijft, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. In de meicirculaire 2024 is de afrekening BCF 2023 verwerkt. Dit heeft geleid tot een storting in het gemeentefonds en dus een hogere uitkering gemeentefonds aan de gemeenten. Deze afrekening heeft ook structurele gevolgen. De provinciale richtlijn (als toezichthouder op de gemeenten) is dat, hoewel er een risico is, de gemeenten op basis van deze afrekening een extra algemene uitkering Gemeentefonds mogen raming. Voor gemeente Nunspeet gaat dit om een structureel bedrag van € 730.000.

Extra Algemene Uitkering Gemeentefonds, inzake zorgkosten Jeugd

In de decembercirculaire 2023 en verder uitgewerkt in de meicirculaire 2024 is aangegeven dat er een forse hogere aanpassing is van de aantallen binnen de maatstaf 'Huishoudens met laag inkomen boven drempel'. Het Centraal Bureau voor de Statistiek had namelijk recent actuele aantallen aangeleverd bij het ministerie van Binnenlandse Zaken voor deze maatstaf en dit heeft gevolgen voor de uitkeringsfactor bij het onderdeel 'ontwikkeling uitkeringsbasis' voor de jaren 2023 en 2024. Voor gemeente Nunspeet geeft dit een jaarlijkse extra Algemene Uitkering van circa € 700.000,-. Aangezien het om een gewijzigde maatstaf gaat die van kracht is vanaf de herijking gemeentefonds en omdat de maatstafaantallen door BZK nog niet als definitief zijn geoormerkt zijn bij de meicirculaire 2024 voor de jaren 2025 en verder de oorspronkelijk (lagere) aantallen opgenomen. De verwachting is dat bij de septembercirculaire 2024 meer duidelijk is over de juiste aantallen vanaf 2025. Vooruitlopend hierop wordt in het dekkingsvoorstel een hogere Algemene Uitkering geraamd als gedeeltelijke dekking tegenover de verwachte hoger zorgkosten Jeugd. Vanuit toekomstige circulaires zal moeten blijken dat deze verwachte verhoging wordt gerealiseerd.

Prijs- en loonontwikkeling

Bij de uitgangspunten van de begroting waren de prijs- en loonontwikkelingen gebaseerd op de septembercirculaire 2023. Bij de meicirculaire 2024 zijn deze indexeringen naar beneden bijgesteld. In het dekkingsvoorstel wordt voorgesteld om de indexering naar beneden bij te stellen conform de in de meicirculaire 2024 te verwachten lager prijs- en loonindexatie, ten opzichte van de septembercirculaire 2023, naar (afgerond) 2,5% voor de prijsindexatie en 4,5% voor de loonontwikkeling in 2025.

Verschuiven oud beleid ten behoeve van nieuw beleid

Als dekkingsvoorstel wordt voorgesteld om bij Oud beleid (bijlage D, nog uit te voeren werkzaamheden/investeringen) de post:

- Voldoen aan banenafpraak te laten vervallen;
- Samenwerking Kop van de Veluwe vanaf 2027 vrij te laten vallen.

Daarnaast wordt voorgesteld een onderuitputting kapitaallasten op te nemen voor 2027 en 2028, omdat investeringen in de praktijk 1 tot 3 jaar later gerealiseerd (opgeleverd) worden dan deze gepland zijn.

Onttrekking uit Algemene Reserve in verband met incidentele lasten

Als eerste wordt voorgesteld de incidentele lasten nieuw beleid zoals zijn opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028 te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve. Daarnaast is in de Programmabegroting 2023-2026 en 2024-2027 besloten het positief resultaat van de jaarschijf 2025 toe te voegen aan de Algemene Reserve. In dit dekkingsvoorstel wordt voorgesteld de geraamde toevoeging 2025 aan de algemene reserve voor 2,7 miljoen euro te gebruiken om de incidentele verlaging van de Algemene Uitkering in 2025 ten opzichte van 2026 op te vangen.

OZB opbrengststijging als gevolg van volumestijging WOZ/ demping stijging ozb-tarief

Voorgesteld wordt om de jaarlijkse volumegroei als gevolg van opgeleverde nieuwbouwwoningen en bedrijfslocaties van circa 1% stijging van de OZB-opbrengst op te nemen en te gebruiken om de stijging van de OZB-tarieven te dempen. De verhoging in de Programmabegroting 2024-2027 voor het jaar 2026 van 6% kan hierdoor verlaagd worden met 1%. Bij de Programmabegroting 2026-2029 zal worden bezien hoe deze stijging nog

verder gedempt kan worden.

Verhoging OZB-opbrengst met 2% in 2028

Om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting voor het jaar 2028 (en verder) wordt voorgesteld een extra stijging van 2% voor de OZB-opbrengst 2028 op te nemen.

Onttrekking uit Algemene Reserve

Als sluitpost wordt voorgesteld de incidentele tekorten van de jaren 2025 t/m 2027 te dekken door onttrekking uit de Algemene Reserve.

Hoofdstuk 3 Budgetautorisatie

3.1 Financiële positie

De gemeente Nunspeet streeft naar financieel evenwicht. Hieronder verstaan wij een sluitende meerjarenbegroting met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Dit komt overeen met het gestelde in artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet: 'De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Van belang is het antwoord op de vraag op welke wijze de raad inzicht krijgt in de financiële positie. De raad moet kunnen vaststellen dat meerjarig voldoende middelen beschikbaar zijn voor:

- het uitvoeren van de taken waarvoor de gemeente zich moet inzetten;
- de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Bij de financiële positie gaat het ook om het vermogen van de gemeente om inzicht te geven in de mogelijke risico's die kunnen worden gelopen.

Dit houdt in dat:

- in de begroting alle lasten en baten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid;
- de mogelijke risico's zijn aangegeven;
- de meerjarenbegroting een reëel beeld geeft van de financiële positie op de middellange termijn.

Voor het beoordelen van de financiële positie zijn de volgende onderdelen van belang:

- a. de budgettaire positie in 2025 tot en met 2028;
- b. het weerstandsvermogen;
- c. de beheersplannen;
- d. de grondexploitatie;
- e. de belastingcapaciteit;
- f. de reserves en voorzieningen.

Over deze punten wordt het volgende opgemerkt:

a. De budgettaire positie in 2025 tot en met 2028

In de begroting wordt per programma aangegeven wat de kaders zijn voor het bestaande beleid. De baten en lasten worden op basis van de begroting van het voorgaande jaar inclusief de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen geraamd. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de raad vastgestelde uitgangspunten. Daarnaast wordt, als blijkt dat externe factoren hiervoor aanleiding geven, in voorkomende gevallen afgeweken van het door de raad vastgestelde percentage voor prijsstijging en dergelijke.

Uitgangspunt is een solide financieel beleid met sluitende jaarschijven, waarbij de begroting structureel in evenwicht is. Daarom is in het dekkingsplan onderscheid gemaakt tussen dekking van enerzijds incidentele lasten en anderzijds dekking van structurele lasten. De uitgaven nieuw beleid die eenmalig zijn, worden gedekt door eenmalige middelen. Het restant (structurele lasten) tekort wordt gedekt door structurele baten. Geconcludeerd kan worden dat de Programmabegroting 2025-2028 structureel in evenwicht is.

b. Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan. In paragraaf 'Weerstandsvermogen' wordt hierop uitgebreid ingegaan.

Kenmerkend voor het risicoprofiel van Nunspeet is dat de gemeente een vrij sterke sociale structuur kent. Verder is van belang dat Nunspeet een vrij stabiele gemeente is qua bevolkingsomvang. De gemeente Nunspeet loopt daardoor minder risico's dan bijvoorbeeld een gemeente met uitbreidingslocaties of andere grootschalige ontwikkelingen. Voor risico's waarvan de omvang redelijk kan worden ingeschat, zijn voorzieningen gevormd, zoals de voorziening planschades/juridische procedures.

De vrije financiële middelen die de gemeente kan inzetten voor het dekken van tegenvallers wordt weerstandscapaciteit genoemd. De weerstandscapaciteit van Nunspeet wordt berekend door een samenvoeging van de volgende onderdelen: budget voor onvoorziene uitgaven, het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog panden anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's af te dekken.

c. Het onderhoud van kapitaalgoederen

Onderhoud betreft de uitvoering van preventieve dan wel correctieve maatregelen om het kapitaalgoed (gedurende de levensduur) in goede staat te houden of te brengen. De volgende kapitaalgoederen zijn voor Nunspeet van toepassing: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. In paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' wordt per kapitaalgoed kort ingegaan op het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Voor elk kapitaalgoed dient een actueel beleidsplan aanwezig te zijn, waarbij de raad heeft aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is. In de Programmabegroting 2025-2028 zijn de budgetten opgenomen om het onderhoud adequaat uit te voeren. Verder zijn, wanneer noodzakelijk, vervangingsinvesteringen opgenomen.

Gesteld kan worden dat het niveau van het onderhoud is gebaseerd op actuele onderhoudsplannen en is afgestemd op het gewenste onderhoudsniveau.

d. De grondexploitatie

De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld (paragraaf 'Grondbeleid'). Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat, of ten minste kostendekkend.

Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie. Dit saldo is verwerkt in de reserve grondexploitatie. Een deel van deze reserve is niet besteedbaar omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt plaats op grond van artikel 10, lid 3 van de Verordening artikel 212 van de Gemeentewet na het vaststellen van de jaarrekening. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en Voorzieningen' opgenomen berekening. Hierin wordt rekening gehouden met verschillende elementen, zoals investeringen lopende complexen, boekwaarde van nog in exploitatie te nemen complexen, verschil boekwaarde en agrarische waarde van aangekochte gronden, verplichtingen en te verwachten resultaat lopende complexen. Het plafondbedrag is berekend als buffer voor mogelijk strategische aankopen.

In de nota 'Reserves en voorzieningen herijking 2024' zijn het bodem- en plafondbedrag van de reserve geactualiseerd. De omvang van deze reserve is zodanig dat verwachte risico's en kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen. Om nu en in de toekomst verzekerd te zijn van een gezonde basis voor grondexploitatie is het op peil houden van de reserve van essentieel belang.

In Nunspeet is een instrumentarium ontwikkeld voor een betere controle en beheersing van (risico-)ontwikkelingen: het Meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG). Dit MPG bevat een volledige actualisatie van alle grondexploitaties en een geactualiseerde risicoanalyse. Dit MPG wordt eenmaal per jaar opgesteld, een aantal maanden voorafgaand aan de jaarrekening, zodat uitkomsten in de jaarrekening verwerkt kunnen worden. Het doel van dit MPG is de raad te informeren over de volgende onderwerpen:

- Beleid en uitgangspunten grondexploitatie

- Programmering: wijze waarop de plannen van onze gemeente passen binnen de kaders die de provincie heeft gesteld
- Stand van zaken en toekomstverwachtingen grondexploitaties, waaronder:
 - Ontwikkelingen
 - Financieel overzicht
 - Verschillenanalyse
 - Specifieke projectrisico's
- Financiële positie grondbedrijf

e. De (onbenutte) belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden bepaald op de ruimte tussen de geraamde opbrengst van de OZB en de inkomensmaatstaf OZB in de Algemene uitkering Gemeentefonds. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

De tarieven voor afvalstoffen- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend geraamd.

f. De reserves en voorzieningen

Via de jaarlijkse herijking heeft de raad voldoende zicht op de stand van zaken van de reserves en voorzieningen. Hierbij worden, wanneer gewenst dan wel noodzakelijk, voorstellen gedaan voor:

- het bijstellen van de bodem- en plafondbedragen;
- het opheffen van de reserves of voorzieningen;
- het instellen van een reserve of een voorziening;
- het overhevelen van middelen van de algemene reserve naar een specifieke bestemmingsreserve of een voorziening;
- de beslagen over de reserves en voorzieningen.

De herijking 2024 van de nota 'Reserves en Voorzieningen' is in juni 2024 behandeld in de raad. Deze herijking is mede de basis voor de inzet van de reserves en voorzieningen in het jaar 2025 en de prognosejaren 2026-2028. De algemene reserve wordt gezien als buffer voor risico's waarvoor geen voorziening is gevormd. Voor de risico's zijn voorzieningen getroffen. Daarnaast zijn bestemmingsreserves ingesteld voor de realisatie van een specifiek doel.

Voor de verschillende reserves zijn bodem- en plafondbedragen, voor de realisatie van de doelen, berekend. Bij het huidige ambitieniveau zijn alle reserves voldoende.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de inkomsten van de gemeente toegelicht die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen. De bekostiging van het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer gevonden in algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en overige baten en lasten. Het gaat met name over de onroerendezaakbelastingen en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen hebben geen vastgesteld bestedingsdoel in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

In hoofdstuk 1 is ingegaan op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Onroerendezaakbelasting

Deze belasting is toegelicht in hoofdstuk 1. In Paragraaf "Gemeentelijke heffingen" wordt nader ingegaan op deze belastingen.

Onvoorziene uitgaven

Uitgangspunt van het financieel beleid is dat in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven wordt opgenomen. In de begroting is een bedrag geraamd van circa € 90.000,--. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorziene uitgaven incidenteel (€ 64.000,--) en onvoorziene uitgaven structureel (€ 26.000,--). Rekening houdend met een stringente toepassing van de afgesproken spelregels voor het gebruik van deze post, zijn deze bedragen verantwoord.

3.3 Kerngegevens waarop de ramingen zijn gebaseerd

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Gemeentebelang	8	1
SGP	7	1
ChristenUnie	4	1
CDA	1	1*
PvdA/GroenLinks	1	

* De wethouder CDA vertegenwoordigt tevens PvdA/GroenLinks

	Rekening					
	2023 1-12)	Begroting (3 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Financiële structuur (x € 1.000,--)						
(-/- = opbrengsten of lagere kosten)						
Baten	-95.617	-84.636	-87.917	-84.399	-84.640	-84.342
Lasten	84.257	84.403	90.926	88.513	88.223	87.344
Saldo baten minus lasten	-11.360	-233	3.009	4.114	3.583	3.002
Dotaties respectievelijk onttrekkingen reserves	-92	1.006	2.659	-988	-500	-404
Batig saldo jaarrek./saldo begr. (excl. dekkingsplan)	-11.268	773	5.669	3.126	3.083	2.598

Balans (x € 1.000,-)	Rekening 2023	Begroting (31- 2024 -12)	Begroting (31 2025 -12)	Begroting (31- 2026 12)	Begroting (31- 2027 12)	Begroting (31 2028 -12)	Begroting (31 2028 -12)
Materiële vaste activa	87.005	89.698	123.020	127.731	123.157	114.181	
Financiële vaste activa	5.863	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Vlottende activa	60.186	48.191	28.679	25.715	32.617	43.992	
Eigen vermogen	72.253	74.759	81.915	85.983	90.543	95.116	
Saldo jaarrekening	11.268	0	0	0	0	0	0
Vorzieningen	7.743	7.528	7.400	7.363	7.324	7.283	
Langlopende schulden	44.266	41.602	48.384	46.100	43.907	41.773	
Vlottende passiva	17.524	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Sociale structuur *							
Inwoners	28.731	28.733	29.110	-	-	-	
Jongeren (<18 jaar)	6.384	6.384	6.384	-	-	-	
Ouderen (> 65 jaar) ****				-	-	-	
Minderheden ****				-	-	-	
Bijstandsgerechtigden	297	292	291	-	-	-	
Huishoudens met een laag inkomen ****				-	-	-	
Aantal leerlingen 4 tot en met 12 jaar***	3.079	3.054	3.079	-	-	-	
- Openbaar basisonderwijs	79	64	79	-	-	-	
- Bijzonder basisonderwijs	2.696	2.990	2.696	-	-	-	
Leerlingen speciaal basisonderwijs	307	344	307	-	-	-	
Leerlingen speciaal voortgezet onderwijs	46	45	46	-	-	-	

Leerlingen bijzonder voortgezet onderwijs	502	483	502	-	-	-
Fysieke structuur *						
Oppervlakte land in hectare	12.872	12.872	12.872	-	-	-
Oppervlakte binnenwater in hectare	81	81	81	-	-	-
Woonruimten**	13.304	13.012	-	-	-	-
Historische woningen in bewoonde oorden	579	579	579	-	-	-

* Voor de cijfers sociale en fysieke structuur is gebruikgemaakt van de gegevens van de Algemene uitkering Gemeentefonds.

** Vanwege de vermindering van het aantal maatstaven waarop de berekening van e Algemene Uitkering is gebaseerd is deze kernwaarde vanaf 2023 niet meer beschikbaar.

*** Gebruik gemaakt van de meest recente tellingen DUO

**** Deze gegevens worden vanaf 1 januari 2023 niet meer verstrekt.

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding

“Uitgangspunt voor het sociaal domein is dat de gemeente een krachtige samenleving is. Iedereen moet in staat zijn mee te doen en om te gaan met de uitdagingen van het leven.

Het uitgangspunt geldt voor ieder individu, maar vooral ook als samenleving met elkaar: inwoners, gemeente, maatschappelijke organisaties, kerken, moskee en het bedrijfsleven. Als door de uitdagingen van het leven zaken als vitaliteit, veerkracht en veiligheid onder druk staan, bieden we als samenleving ondersteuning en is er een vangnet beschikbaar. De mogelijkheden, talenten, zelfstandigheid en eigen regie van de inwoners staan centraal. Want door een sterke basis te ontwikkelen, maken we meedoen mogelijk. Daar waar dat niet gaat of vanzelfsprekend is, ondersteunen we elkaar, om meedoen mogelijk te maken. Meedoen bestaat naast betaald werk ook uit vrijwilligerswerk of andere bijdragen aan de samenleving.”

Bestuurlijke kaders

- Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2024
- Verordening individuele inkomstenstoeslag gemeente Nunspeet 2024
- Afstemmingsverordening Participatiewet IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2022
- Beleidsregels Terugvordering en Verhaal Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Wmo 2020
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Nunspeet
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Nunspeet 2020
- Beleidsregels collectieve zorgverzekering gemeente Nunspeet 2024
- Verordening schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2021
- Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels energietoeslag gemeente Nunspeet 2023-III
- Beleidsregels Krediethypotheek Participatiewet gemeente Nunspeet 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2018
- Integraal beleidsplan sociaal domein 2022-2025 gemeente Nunspeet
- Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning WMO gemeente Nunspeet 2024
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregel tegemoetkoming kosten op basis van Sociaal Medische Indicatie

Wat willen we bereiken?

Belemmeringen voor meedoen opheffen

> Inburgeraars doen zo snel mogelijk mee in de samenleving.

> Er leven in Nunspeet geen inwoners in armoede; met name kinderen ervaren geen belemmeringen door armoede.

- We implementeren het uitvoeringsplan van de Wet inburgering 2021 en monitoren de (gerealiseerde) resultaten.
- We blijven prioriteit geven aan het armoedebeleid met aandacht voor stille/verborgen armoede.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen een zo hoog mogelijk taalniveau verwerven.
- We stimuleren dat inburgeringsplichtigen vanaf het begin van het inburgeringstraject in de maatschappij participeren.

Wat gaan wij doen?

De mogelijkheden onderzoeken van het versimpelen van de minimaregelingen.

Inwoners die ondersteuning nodig hebben moeten gebruik kunnen maken van financiële regelingen. Om niet-gebruik tegen te gaan moeten de regelingen begrijpelijk zijn. Dit is een actiepoint uit het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden die in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Per 1 januari 2024 zijn een aantal beleidsregels en verordeningen aangepast. Hiermee wordt het bijvoorbeeld voor ondernemers en inwoners met een Wajong-uitkering makkelijker om gebruik te maken van de regelingen.

De mogelijkheid onderzoeken om scholen meer te betrekken bij financiële voorlichting.

Schulden voorkomen is beter dan genezen. We onderzoeken daarom mogelijkheden om scholen intensiever te betrekken op de knelpunten rondom bestaanszekerheid en schulden.

Dit is een actiepoint uit het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden die in juni 2023 door de raad is vastgesteld. We willen via Speaking Minds jongeren laten meepraten over bestaanszekerheid en schulden. Dit doen we in samenwerking met de Veluvine. We koersen op een start in Q3 2024, dit is mede afhankelijk van de planning van de scholen.

Implementeren uitvoeringsplan Wet Inburgering en monitoren resultaten Wet Inburgering 2022.

We monitoren de uitwerkingen van het Uitvoeringsplan Wet inburgering en sturen bij waar nodig.

Loopt.

Opstellen plan van aanpak laaggeletterdheid.

Er wordt een start gemaakt voor het opstellen van een plan van aanpak laaggeletterdheid.

Wat willen we bereiken?

Inclusie

> Nunspeet is een inclusieve samenleving:

> Iedereen kan volwaardig meedoen op basis van de eigen mogelijkheden, talenten en behoeften.

> Iedereen hoort erbij, niemand wordt impliciet of expliciet gediscrimineerd.

> Iedereen kan zich gelijkwaardig en gerespecteerd voelen.

> De gemeente zet in op burgerparticipatie en zoekt naar manieren om inwoners die minder verbaal sterk zijn in te laten spreken.

- We zorgen dat een laagdrempelig, goed toegankelijk en goed bereikbaar vangnet beschikbaar is voor inwoners die in sociaal opzicht buiten de boot (dreigen te) vallen.

- We geven uitvoering aan de inclusie agenda 1.0 (2021-2024).
- We maken inclusief wonen in de wijk mogelijk.
- We betrekken de beoogde aandachtsgroep van (nieuw te formuleren) beleid zoveel mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Doelgroep uitnodigen om mee te denken over (nieuw te formuleren) beleid.

We zitten midden in het participatieproces met de 'nieuwe nederlanders'. Alle contacten zijn gelegd en informatie is opgehaald. We maken nu de vertaling naar een inclusie agenda.

Doorontwikkelen beschermd thuis.

De ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis gaat over uitstroom uit de 24-uurs zorg naar wonen in de wijk voor mensen met GGZ problematiek. Als gemeente Nunspeet hebben we deze beweging, samen met de regio, inmiddels is deze beweging ingezet en wordt de komende jaren uitgebouwd.

Evalueren en eventueel bijstellen Inclusieagenda.

We zitten midden in het evaluatieproces. Een evaluatiedocument wordt opgesteld. Deze geeft input voor de nieuw te ontwikkelen inclusie agenda 2.0.

Inclusief wonen in de wijk voor inwoners van de gemeente die uitstromen vanuit beschermd wonen.

Meedoen is een van de pijlers van de visie sociaal domein. Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is meedoen in de samenleving niet vanzelfsprekend. Bij de beweging naar beschermd thuis en wonen in de wijk is de komende jaren extra aandacht nodig voor een goede landing in de wijk en de lokale sociale omgeving.

Opstellen van een notitie/ plan van aanpak rondom het thema langer thuis.

Op dit moment gaat de aandacht uit naar het opzetten van de ketenaanpak valpreventie. Een bredere aanpak volgt in 2025.

Toekomstbestendige aanpak opstellen voor een dementievriendelijke gemeente.

In november 2023 is Nunspeet 'dementievriendelijke gemeente' geworden. Er is een toekomstbestendige aanpak opgesteld en een voorlopig budget voor de komende 2 jaar beschikbaar gesteld. In 2025 zullen we aan de hand van evaluaties een verdere doorkijk maken.

Wat willen we bereiken?

Jeugd

> Jeugdzorg die betaalbaar blijft.

> Jongeren die zorg nodig hebben, krijgen zorg van goede kwaliteit.

- We sturen actief op de transformatie in de jeugdhulp, met preventie en vroegtijdige aanpak van problematiek.

- We investeren in het normaliseren van de omgang met en ondersteuning bij problemen van kinderen, jongeren en ouders bij opgroeien en opvoeden.
- We streven naar het bieden van tijdig passende hulp door een goede analyse aan de voorkant en door met de gezinsleden te bepalen welke ondersteuning nodig is (systeemgericht, gericht op alle leefdomeinen).
- We zetten in op afbouw van residentiële jeugdhulp.
- We investeren in duurzame relaties en zetten in op preventie van en laagdrempelige ondersteuning bij relatieproblemen en het voorkomen van vechtscheidingen.

Wat gaan wij doen?

Informatie, advies en hulp m.b.t. relatieproblemen en scheiding is beter digitaal vindbaar.

informatie , advies en hulp om relaties gezond te houden en preventie echtscheiding is digitaal beter te vinden

Overleg met ketenpartners waaronder CJG, Stimenz, mediation en advocatuur gericht op betere samenwerking en de-escalerend werken in geval van (complexe) scheiding.

Vanuit het regionale programma Relaties en scheiden in overleg met ketenpartners waaronder CJG, Stimenz, mediation en advocatuur gericht op betere samenwerking en de-escalerend werken in geval van (complexe) scheiding.

Voortzetten periodiek overleg met de huisartsen en CJG over de criteria en indicaties voor de toegang tot jeugdzorg.

Periodiek overleg met huisartsen voor verbinding medisch en sociaal domein

We geven invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. In wisselende samenstellingen worden, op landelijk en regionaal niveau, in werkgroepen de thema's opgepakt.

Wat willen we bereiken?

Nunspeet heeft een stevige sociale basis

> Een efficiëntere en effectievere samenwerking tussen alle partijen in het sociaal domein, waaronder de welzijnspartijen en onderwijsinstellingen.

> Nunspeet is een krachtige samenleving waarin iedereen in staat is om te gaan met de uitdagingen van het leven.

> De sociale basis verstevigen door hiaten in kaart te brengen en daar actief op in te zetten.

- We focussen op preventie.
- We zorgen voor een goed samenwerkende piramide.
- We versterken de sociale basis.
- We zorgen voor een goede monitoring van de effecten van de ingezette gelden.
- We stimuleren een effectievere samenwerking tussen de welzijnspartijen op grond van onderzoek als onderdeel van Project Sociale Basis.

Wat gaan wij doen?

Onderzoek naar opstellen algemene voorziening voor dagbesteding voor ouderen (Wmo).

Het onderzoek bestaat uit een verkenningsfase en een planfase. De Verkenningsfase is afgerond en t.k.n. juni 2024 aangeboden aan de commissie Maatschappij en Middelen. De planfase is de 2e helft van 2024 van start gegaan en wordt naar verwachting Q1 2025 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Project ontwikkelen monitoring effecten sociaal domein.

Binnen het sociaal domein vinden veel beleidsontwikkelingen en -uitvoeringen plaats. Om inzichtelijk te maken hoe deze bijdragen aan het verwezenlijken van de maatschappelijke effecten en doelen en uit het integraal beleidsplan sociaal domein wordt de komende jaren het project monitoring uitgerold. Hiervoor is ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld.

Wat willen we bereiken?

Preventie

- > Inwoners die op eigen kracht actief blijven en niet terecht komen in situaties die tot zorgvraag leiden.
- > Focus op preventie.
- > Duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen, met maatwerk voor elke kern en meer centrale regie c.q. aansturing vanuit de kern.
- > Inzetten op het vroegtijdig voorkomen van financiële problemen.
- > Betalingsproblemen door stijgende gas-, energie- en brandstofprijzen voorkomen.
- > Voorkomen van en voorbereiden op financiële problemen bij ondernemers.
 - We blijven samen met betrokkenen laagdrempelige voorzieningen - waaronder geschikte ontmoetingsruimten voor jongeren in de buitenruimte - creëren waar mensen terecht kunnen voor activiteiten, talentontwikkeling, ontmoeting en advies.
 - We zorgen dat er actief beleid en ondersteuning vanuit de Wijkontmoetingscentra (WOC) plaatsvinden om ouderen 'bij de tijd' te houden, bijvoorbeeld door middel van een ICT-cursus, omgaan met mobiel, online veiligheid, etc.
 - We stimuleren meer inspraak vanuit de kern; bijvoorbeeld via dorpsplannen waarmee verschillende budgetten in de begroting, waaronder het burgerfonds vitale kernen, bij elkaar kunnen worden gebracht.
 - We focussen ons op het actief informeren over de bestaande en komende financiële voorzieningen.
 - We zorgen ervoor dat het beleid omtrent energiearmoede gericht is op de lange termijn, zodat kostenbesparende maatregelen een zo groot mogelijk effect hebben.
 - We zorgen ervoor dat ondernemers weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun financiële situatie.
 - We bereiden ons voor op de groep ondernemers die als gevolg van corona financiële hulp nodig hebben.

Wat gaan wij doen?

De bekendheid van het Financieel Trefpunt vergroten.

We brengen het Financieel Trefpunt breed onder de aandacht bij inwoners en maatschappelijke partners en creëren een sterke positie van het Financieel Trefpunt.

Van juni 2023 tot juni 2024 is gestart met een pilot Financieel Trefpunt Elspeet. Een evaluatie hiervan volgt in Q3 2024.

Het Financieel Trefpunt Nunspeet wordt steeds beter gevonden. We blijven inzetten op de bekendheid van het Financieel Trefpunt.

Financiële voorlichting geven aan bijna 18 jarige inwoners.

We onderzoeken de mogelijkheden om jongeren pro-actief en effectief te benaderen en informeren over alle wijzigingen die het volwassen worden met zich mee brengt. Door vroegtijdig op voorzieningen te wijzen kunnen schulden worden voorkomen.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld. Dit onderwerp zal het thema zijn van het project 'Speaking Minds', zodat jongeren zelf inspraak krijgen in de manier waarop financiële voorlichting wordt gegeven aan jongeren.

Focussen op lange termijn oplossingen bij energiearmoede.

Er zijn verschillende initiatieven geweest: o.a. energiemaatjes, klusteams en de witgoedregeling. De witgoedregeling krijgt in de tweede helft van 2024 een 'tweede ronde'.

Onderzoek of budgetcoaching laagdrempelig beschikbaar kan worden gesteld.

Het laagdrempelig beschikbaar stellen van budgetcoaching maakt onderdeel uit van het uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Onderzoek uitvoeren naar duurzame instandhouding van de dorpsverenigingen in relatie tot de dorpshuizen.

Onderzoek naar de duurzame instandhouding van dorpsverenigingen i.r.t. dorpshuizen. Ter voorbereiding op dit onderzoek is een opdrachtmemo opgesteld, deze is op 21 maart 2024 goed gekeurd door de gemeenteraad. Inmiddels is er een gesprek geweest met een onderzoeksbureau en zal het onderzoek de komende maanden worden uitgevoerd. Er wordt gestreefd naar afronding van het onderzoek in Q1 2025

Ouderen informeren over de mogelijkheden die er voor hen bestaan op het financiële gebied.

We stellen een Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden op. De positie van ouderen en het actiepunten rondom het tegengaan van niet-gebruik van financiële voorzieningen worden hierin opgenomen.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

In Q3 2024 wordt gestart met uitbreiding van de Welzijnsbezoeken bij ouderen. Hierin wordt nu ook expliciet gewezen op de financiële regelingen die mogelijk zijn. Als onderdeel van de deze aanpak worden ook verschillende bijeenkomsten door de Welzijnspartijen georganiseerd waar de regelingen ook zullen worden aangekaart (en ondersteuning wordt geboden waar nodig).

Proactief informeren van ondernemers over bestaande (financiële) hulpvoorzieningen en inkomensregelingen.

We blijven inzetten op pro-actieve communicatie op de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden voor ondernemers. De toegang voor hulpvragen is laagdrempelig en gemakkelijk te vinden.

Is onderdeel van het Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld.

Ondernemers worden regelmatig via verschillende kanalen geïnformeerd over ondersteuningsmogelijkheden (bv. door aansluiting bij het ondernemersontbijt en informatiedeling via de bedrijfsaccounthouders). Vanuit de Arbeidsmarktregio worden ondernemers ook ondersteund (bv. via Upgrade Jezelf). Er wordt momenteel gewerkt aan de opzet van Regionale Werkcentra, waarmee ondernemers verder bedient worden in de ondersteuningsvragen die zij hebben.

Wat willen we bereiken?

Vroege interventies

> Een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelgebruik.
> Vroegtijdige signalering van problemen bij inwoners, zodat als en zolang het kan, nog kan worden volstaan met lichte zorg en daarmee onnodige zware ingrepen in het leven van (jonge) inwoners kunnen worden voorkomen.
> Vroegtijdige start van de benodigde zorg om te voorkomen dat mensen dieper in de problemen komen.
> Een goed ontwikkeld vrijwilligerswerk en mantelzorg, zodat hulp- en zorgvragen zoveel mogelijk in de nulde- en eerste lijn met relatief eenvoudige interventies kunnen worden afgedaan.
> Inwoners met een beperking en ouderen kunnen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven en meedoen aan de samenleving.

- In samenspraak met de lokale horeca gaan we het middelengebruik bespreekbaar maken.

Wat willen we bereiken?

Werk en inkomen

- Ieder die dat kan, zorgt zelf voor zijn inkomen.
- Er is een ruimhartig inkomensvangnet voor degenen die zelf niet in hun inkomen kunnen voorzien.
- Werkloze inwoners die kunnen werken gaan - al dan niet met begeleiding of ondersteuning - weer werken.
- We stimuleren de arbeidsparticipatie van jongeren zonder startkwalificatie, voortijdig schoolverlaters en jongeren met een beperking.
- We bieden nazorg (maatwerk) om de uitstroom naar werk zo duurzaam mogelijk te maken (door het inzetten van de jobcoach).
- Inwoners die niet (meer) kunnen werken in een reguliere baan, doen mee in de samenleving op de best passende plek.
- Een zo integraal mogelijke aanpak op individueel niveau van werk en inkomen en andere problematiek zoals slechte gezondheid, armoede en schuldenproblematiek.

- Voor mensen die langdurig werkloos zijn of een grote achterstand hebben op de arbeidsmarkt en werkloze jongeren, gaan we nog beter samenwerken met de Inclusief Groep en mogelijke andere partners.
- We hebben een ontwikkelingsgericht aanbod en een samenhangend uitvoeringsbeleid voor inwoners van dagbesteding tot aan regulier werk.
- We tonen als gemeente een voorbeeldfunctie wat betreft het opnemen van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
- We zorgen voor een doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over financiële voorzieningen aan de inwoners en ketenpartners.
- We zorgen dat voorzieningen laagdrempelig bereikbaar zijn / zijn aan te vragen.
- We benutten de ruimte binnen de Participatiewet om maatwerk te bieden."

Wat gaan wij doen?

Opstellen toekomstvisie Inclusief Groep samen met aandeelhoudende gemeenten en Inclusief Groep.

momenteel wordt gewerkt aan een toekomstvisie Inclusief groep. Na de zomervakantie 2024 wordt besluitvorming verwacht..

Wat willen we bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 1

Wat gaan wij doen?

Aanpak huiselijk geweld

Om de huidige dienstverlening te kunnen voortzetten is structureel een ophoging van de lokale bijdrage van € 30.000,- nodig

Consulent maatschappelijke participatie (Participatiewet)

Uitbreiding van Team Sociaal door tijdelijke inhuur van een consulent werk en inkomen die zich richt op maatschappelijke participatie vooruitlopend op de wet Participatiewet in Balans (beoogde ingangsdatum 1 januari 2025).

Mantelzorgwaardering

Zoals benoemd in het raadsakkoord en vervolgens in het collegeprogramma werken we momenteel aan een uitvoeringsplan (kaders en actieplan) om de mantelzorgwaardering te herzien/ bestendigen. Het aantal mantelzorgers dat is ingeschreven bij het Mantelzorgcentrum schommelt tussen de 1.400 en 1.500 personen.

Mantelzorgwaardering (incidenteel)

Vanwege de doorontwikkeling van een steunpunt Mantelzorg naar een Mantelzorgcentrum ontvangt het Mantelzorgcentrum tot en met 2025 een extra subsidie.

MEE Samen

Er is een tekort op het budget van MEE Samen voor het bieden van onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO). Er zijn cao verhogingen geweest én nog te verwachten waardoor de loonkosten aanzienlijk zijn gestegen en nog verder zullen stijgen. Daarbij valt te verwachten dat het aantal uren zal toenemen in 2025

Ondersteuning doelgroep indicatie banenafpraak

De doelgroep binnen de Participatiewet die valt onder de indicatie banenafpraak wordt jaarlijks groter. Dit is het gevolg van de decentralisaties van de wetten in het Sociaal Domein. De gemeente krijgt zodoende te maken met een doelgroep die voorheen onder de Wajong viel. Deze doelgroep vraagt intensieve begeleiding. Voor inwoners die met een indicatie aan het werk gaan moet de loonwaarde en begeleidingsbehoefte (periodiek (jaarlijks)) worden vastgesteld. Er wordt voor 2025 en 2026 tijdelijk geld gevraagd voor 1 FTE om de besluitvorming over de toekomst van de InclusiefGroep af te wachten

Projectmedewerker Vluchtelingen (dekking: SPUK Oekraïne)

Er is een projectmedewerker vanuit Oekraïne betrokken die met haar achtergrond en kennis kan ondersteuning als schakel tussen de mensen en de organisatie. De afgelopen 2 jaar heeft ze gewerkt via tijdelijke contracten, nu lag de optie van een vast contract voor. Het college heeft tijdens het informeel overleg van 23 januari 2024 besloten om de medewerker in vaste dienst te nemen en het risico van WW als werkgever te accepteren. Dekking vindt plaats uit de SPUK-gelden Oekraïne

Uitvoeringsagenda Samen tegen huiselijk geweld

Bij ongewijzigde omstandigheden zijn de DUVO middelen vanaf 2025 niet meer voldoende om alle ambities te financieren, ook niet als het alleen gaat om voortzetten van bestaande activiteiten. Wij verwachten dat m.n. het

toewerken naar een regionaal Veiligheidsteam niet volledig gedekt zal kunnen worden door het ombuigen van bestaande subsidies en dat ook een aanvullende (lokale) bijdrage nodig zal zijn

Vorbereiding nieuwe inkoop Jeugd

De voorbereiding van de inkoop van nieuwe contracten kost zeker twee jaar. Dat betekent dat de voorbereiding uiterlijk in 2026 van start gaat, mogelijk al eerder. We stellen voor om hier lokaal alvast een budget voor op te nemen.

Zwemles binnen Jeugdfonds Sport en Cultuur (dekking: SPUK Oekraïne)

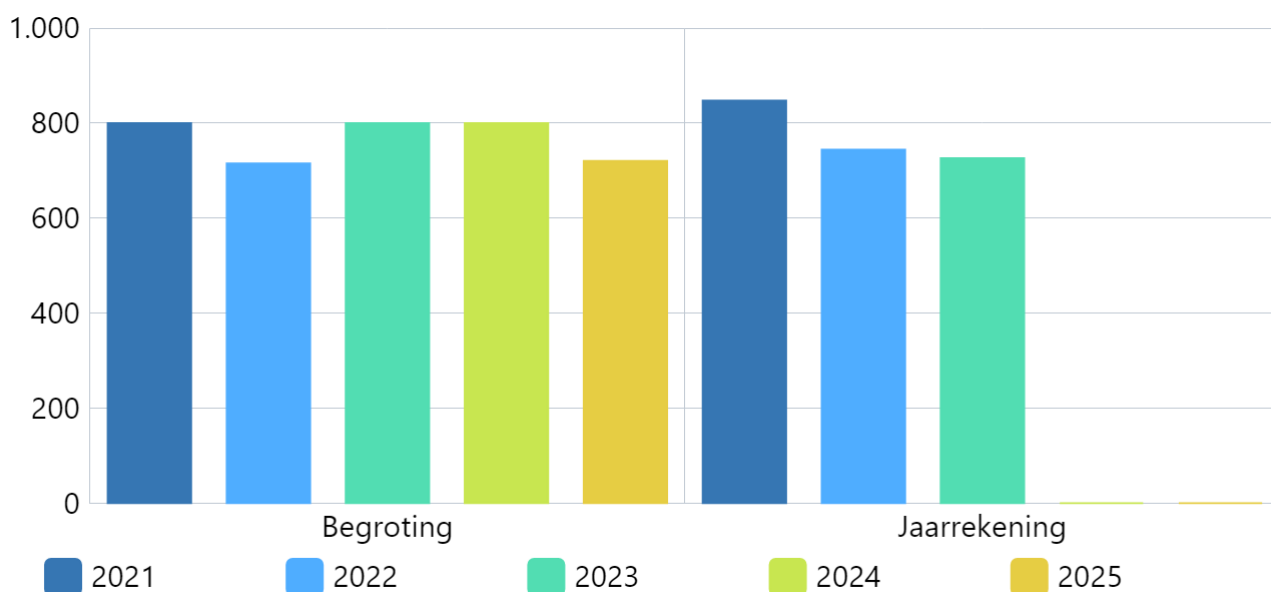
De gemeente Nunspeet heeft een samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) als onderdeel van het minimabeleid. In 2023 is er een pilot gestart waarin ook zwemlessen via het JFSC kunnen worden bekostigd voor inwoners met een laag inkomen. Het gebruik is in 2023 hoog geweest. Het college heeft besloten de pilot in 2024 voort te zetten en stelt voor 2025 nog eenmalig incidenteel € 25.000,- aan middelen voor.

Wat willen we bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 1

Indicatoren

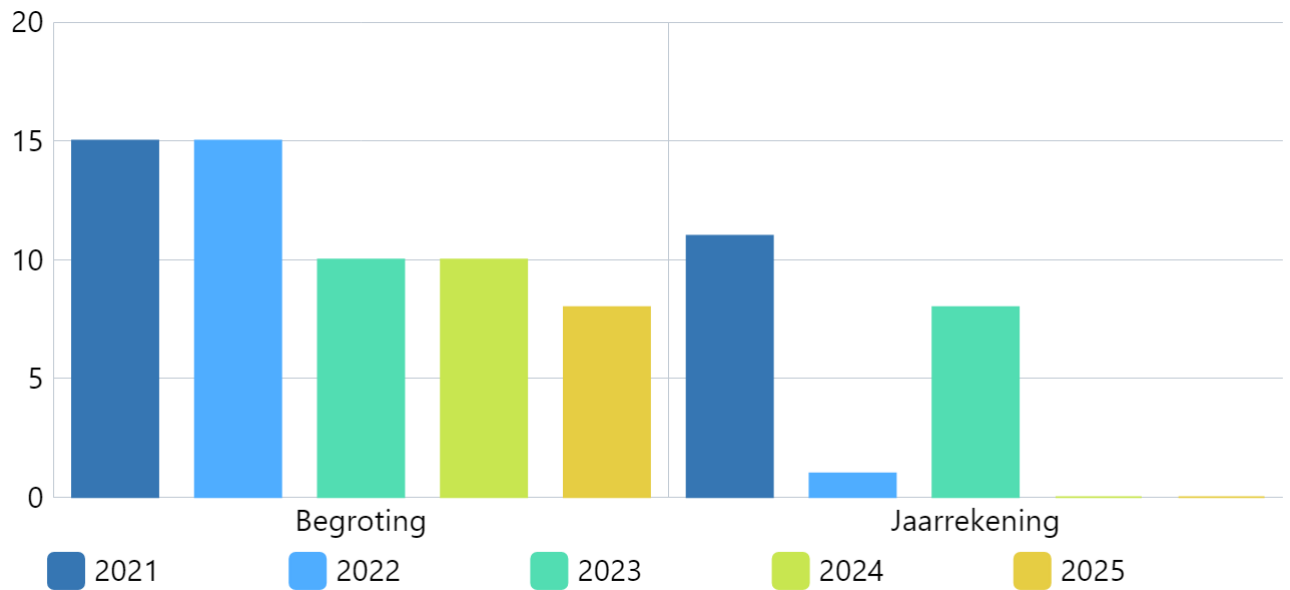
Banen.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	800	847
2022	715	744
2023	800	726
2024	800	0
2025	720	0

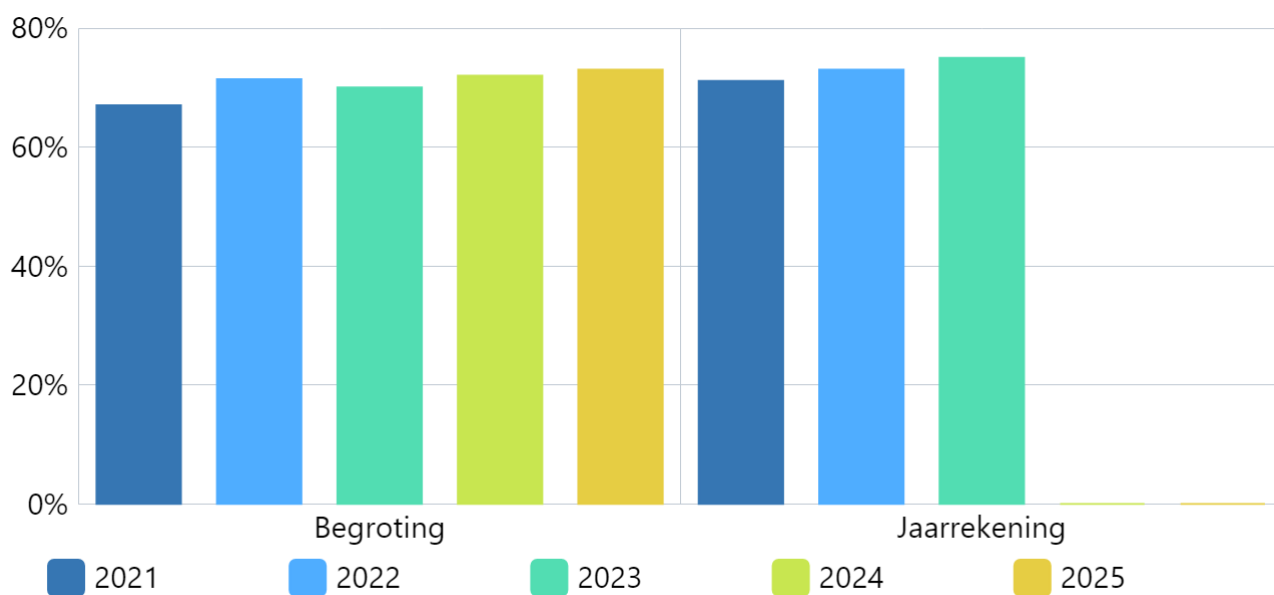
Jongeren met een delict voor de rechter.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	15	11
2022	15	1
2023	10	8
2024	10	0
2025	8	0

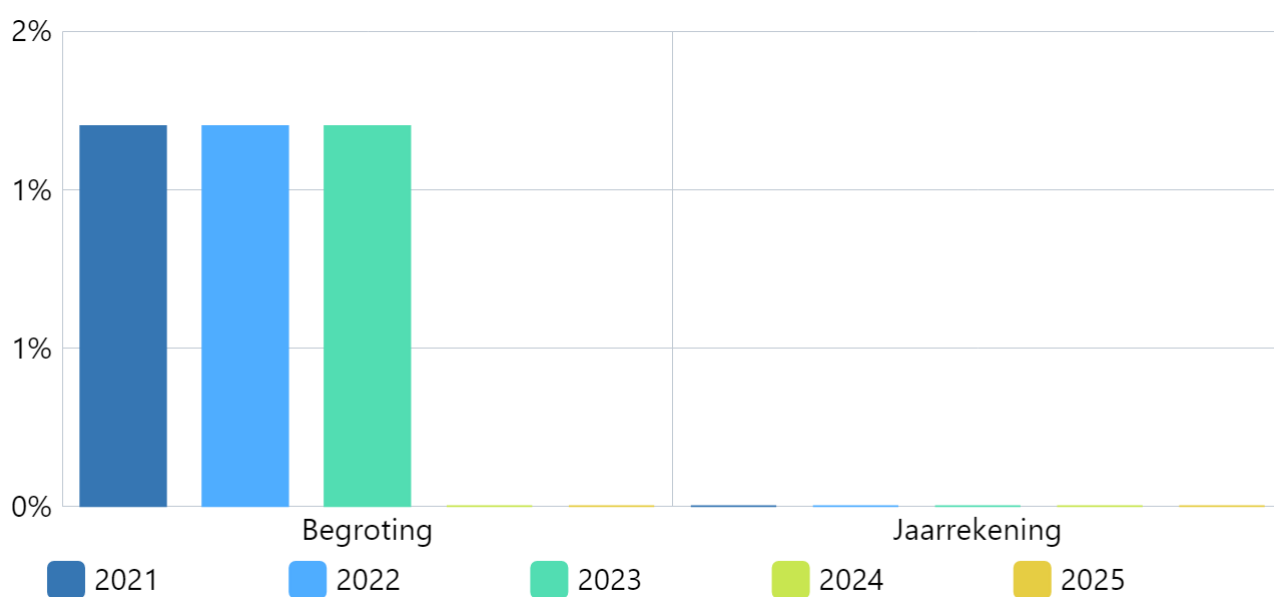
Netto Participatiegraad.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	67%	71%
2022	71%	73%
2023	70%	75%
2024	72%	0%
2025	73%	0%

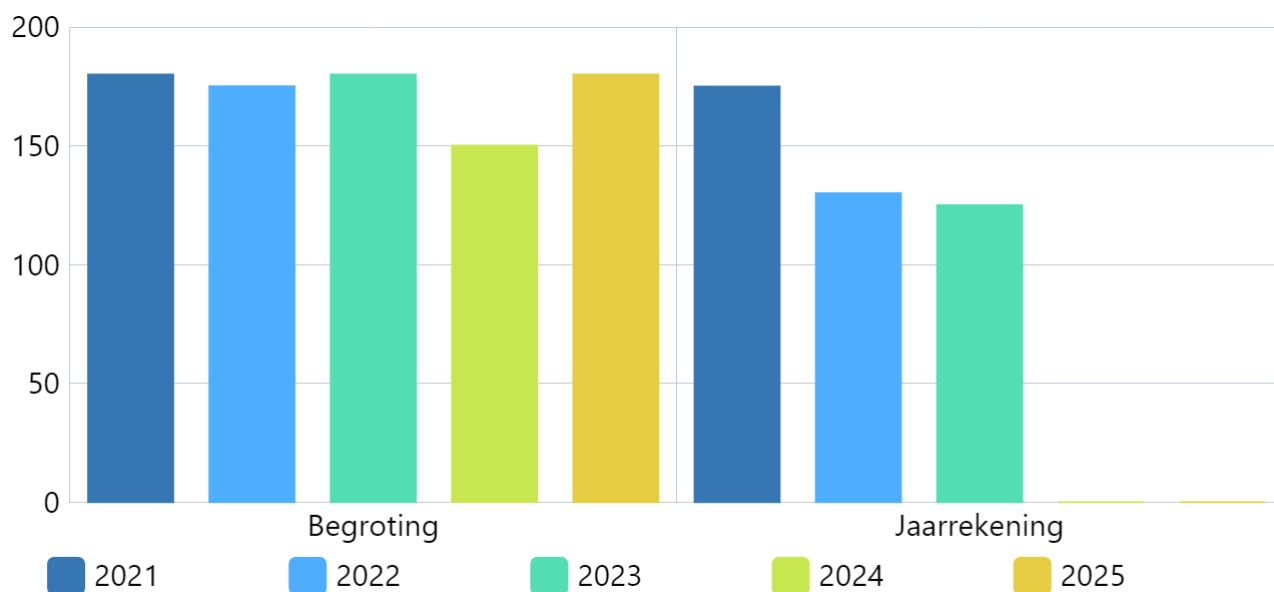
Werkloze jongeren.

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	1%	0%
2022	1%	0%
2023	1%	0%
2024	0%	0%
2025	0%	0%

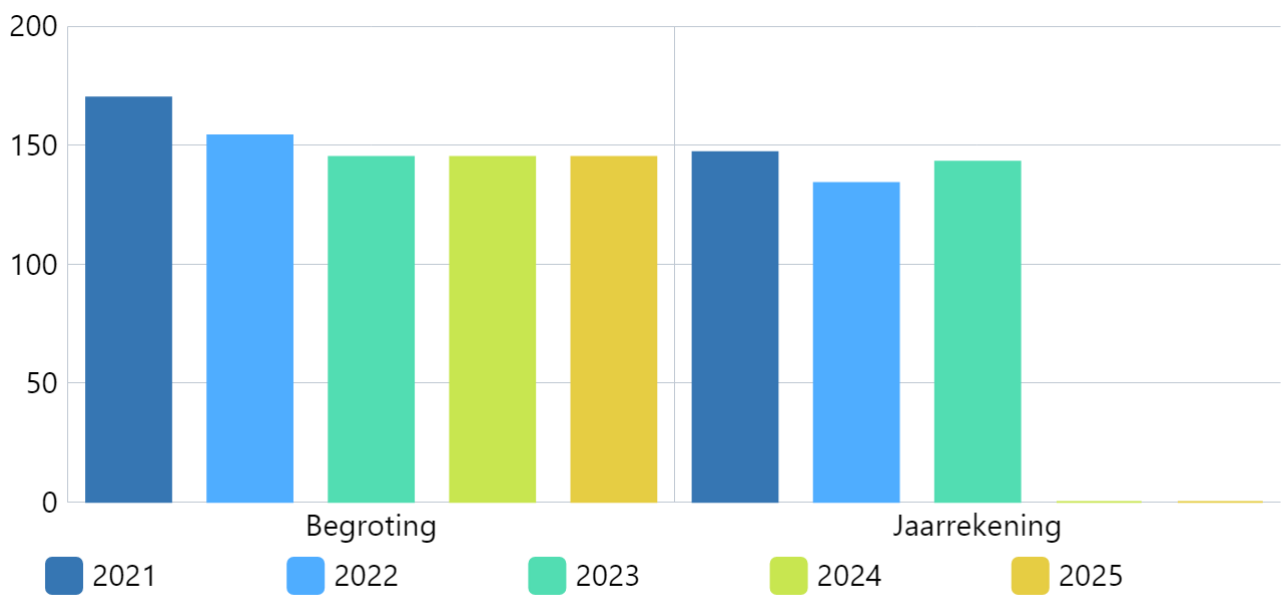
Personen met een bijstandsuitkering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	180	175
2022	175	130
2023	180	125
2024	150	0
2025	180	0

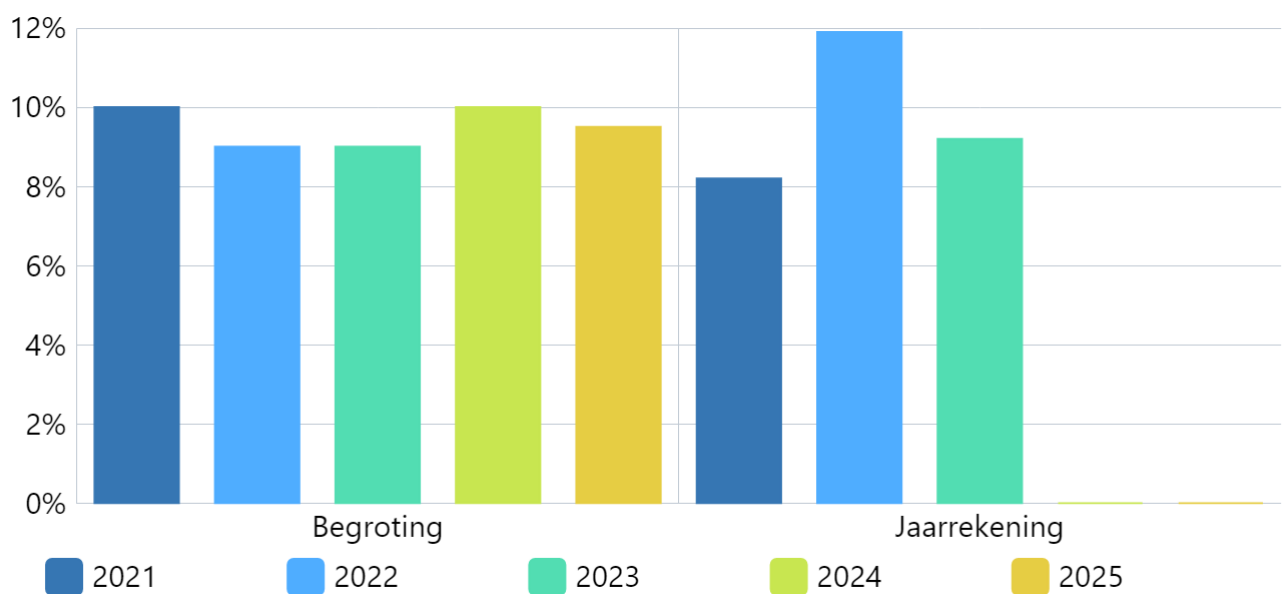
Personen met een lopend re-integratietraject.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	170	147
2022	154	134
2023	145	143
2024	145	0
2025	145	0

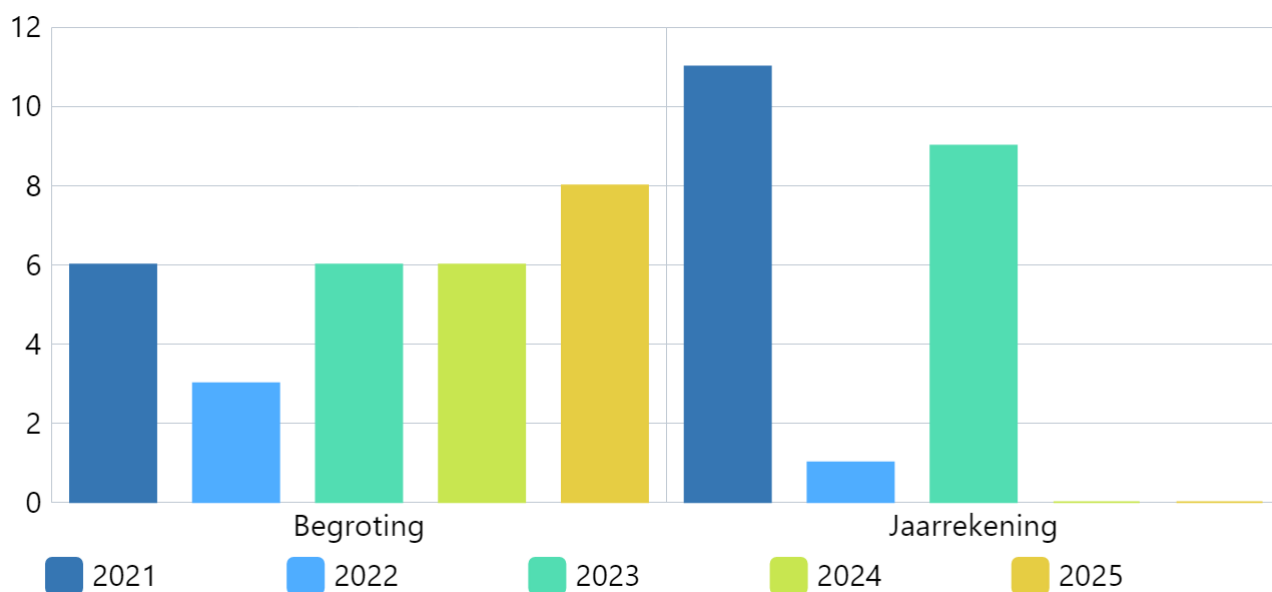
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	10%	8%
2022	9%	12%
2023	9%	9%
2024	10%	0%
2025	10%	0%

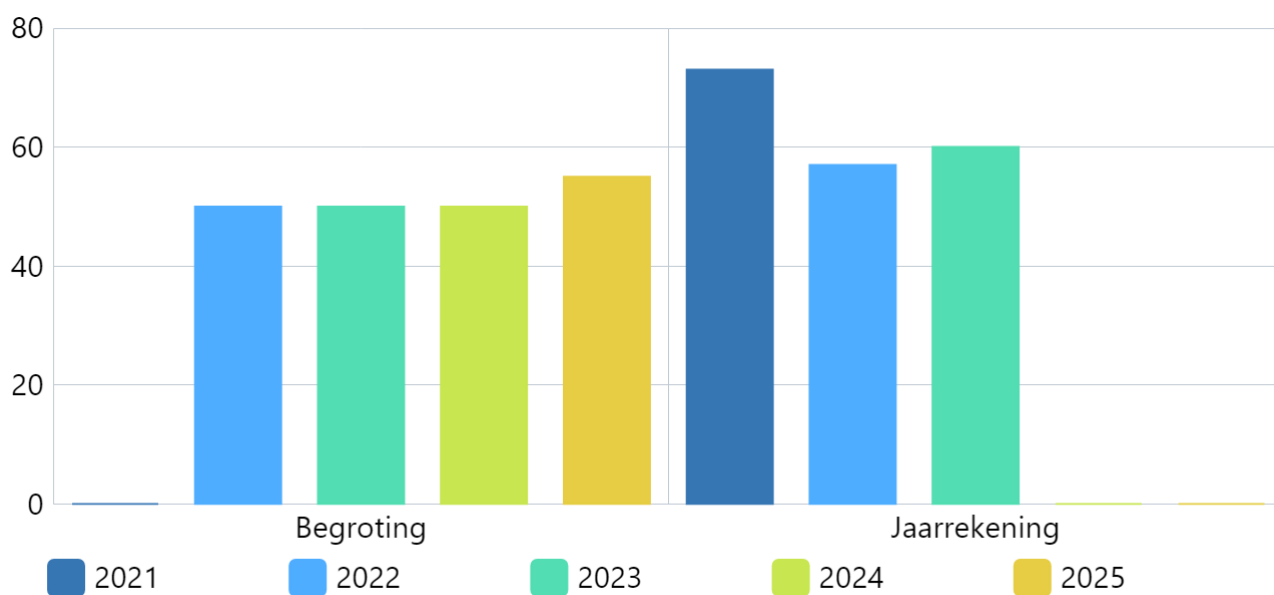
Jongeren met jeugdreclassering.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	6	11
2022	3	1
2023	6	9
2024	6	0
2025	8	0

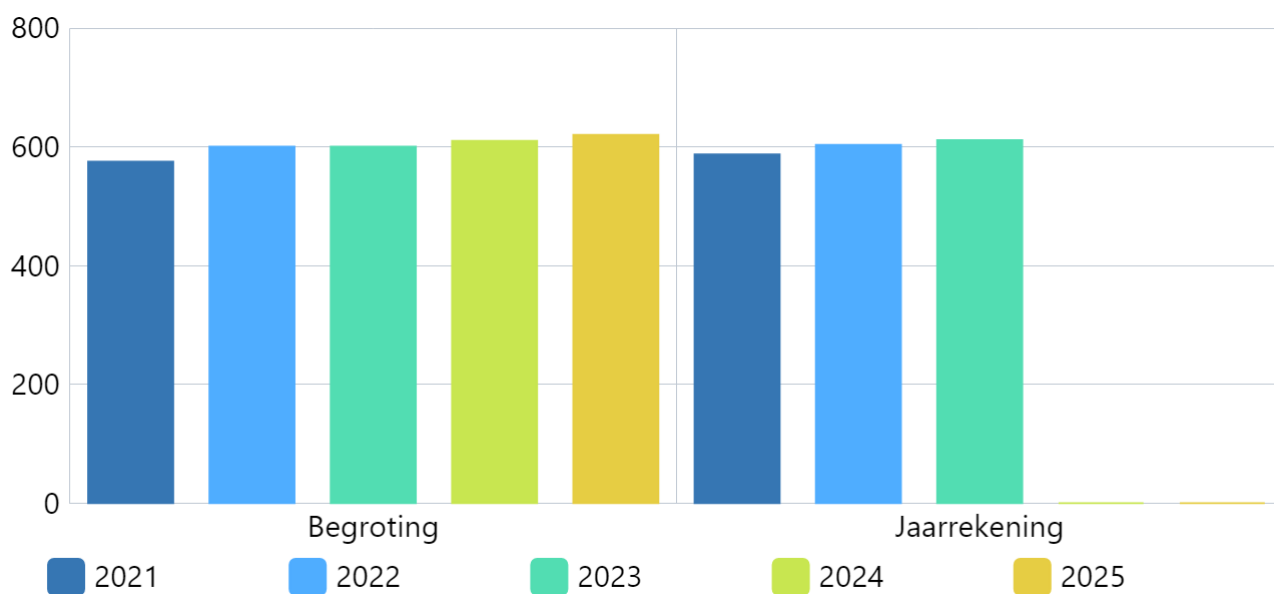
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0	73
2022	50	57
2023	50	60
2024	50	0
2025	55	0

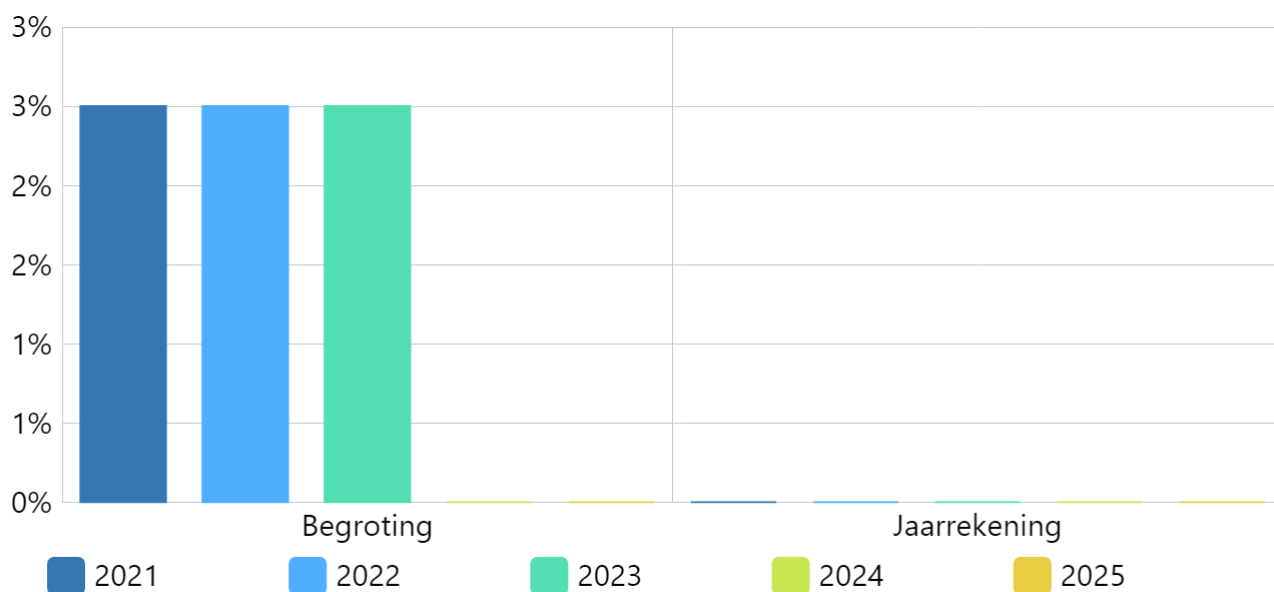
Cliënten met een maatwerkvoorziening WMO.

Bron: GMSD (Gemeentelijke monitor sociaal domein)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	575	587
2022	600	603
2023	600	611
2024	610	0
2025	620	0

Kinderen in uitkeringsgezinnen.

Bron: Verwey Jonker instituut - Kinderen in Tel

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	3%	0%
2022	3%	0%
2023	3%	0%
2024	0%	0%
2025	0%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	35.669	33.634	33.622	33.500
Baten	-6.735	-6.685	-6.518	-6.518
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	28.934	26.949	27.105	26.982
Gerealiseerd resultaat	28.934	26.949	27.105	26.982

Programma 2. Onderwijs

Inleiding

“Onderwijs vergroot de kans op werk en een goed leven. Het is daarom essentieel dezelfde kansen te bieden aan kinderen en jongeren om zich te ontplooiën en te blijven ontwikkelen.”

Bestuurlijke kaders

- Verordening onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet
- Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Nunspeet
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang gemeente Nunspeet
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nunspeet 2021
- Nota Volwasseneneducatie
- Onderwijsagenda 2017-2021
- Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet "Ruimte voor talent"
- Algemene Subsidieverordening gemeente Nunspeet
- Deelverordening subsidies onderwijs en opvang 2018
- Beleidsplan VVE 2018-2021

Wat willen wij bereiken?

Onderwijs

- Dezelfde kansen aan kinderen en jongeren om zich te ontplooiën en te ontwikkelen.
- Waarborging van de facilitering van het openbaar onderwijs in de gemeente.
- Speciaal (voortgezet) onderwijs blijft in Nunspeet vertegenwoordigd.
 - We herijken het SHP waarin ook de vraag meegenomen wordt hoe de huidige verordening aansluit bij de noodzakelijke ruimtes voor passend onderwijs.
 - We zetten in op een stevige en duurzame samenwerking tussen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het onderwijs (inclusief voorschoolse voorzieningen) en beschrijven daarin de diverse rollen.
 - We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.
 - We stellen een nieuwe integrale onderwijsagenda op, inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat gaan wij doen?

Beschrijven en communiceren wat binnen het onderwijsveld de rollen zijn van de diverse partijen.

We zijn met de diverse partijen binnen het onderwijsveld in gesprek over hun rol en verantwoordelijkheden. Dit onderwerp wordt uitgewerkt in de werkgroep jeugd, onderwijs en kinderopvang.

Herijken Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP) via een koersnotitie.

In raadsvergadering van 24 mei 2023 is het Koersplan onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet vastgesteld. Dit Koersplan is de herijking van het Strategisch Huisvestingsplan dat in maart 2017 door de gemeenteraad was vastgesteld. In het Koersplan zijn alle schoolgebouwen herzien voor wat betreft de planning en het begrote bedrag voor verduurzaming, renovatie of nieuwbouw. Het Koersplan bestaat uit een viertal fasen waarbij fase 1 de periode

2023-2026 omvat. Binnen deze fase ligt het accent op de verduurzaming van diverse scholen en de realisatie van IKC Nunspeet Oost en het Junior College. Daarnaast zijn in de eerste fase voorbereidingen voor renovatie en nieuwbouw van diverse schoolgebouwen gepland.

Onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden.

We onderzoeken of meer structuur in het aanbod van preventie en voorlichting gecreëerd kan worden

Opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Er wordt een start gemaakt voor het opstellen van een nieuwe integrale onderwijsagenda inclusief onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 2

Wat gaan wij doen?

Bewegingsonderwijs

Sinds het schooljaar 2023 – 2024 zijn scholen verplicht 2x 45 minuten bewegingsonderwijs aan te bieden. Het is de taak van de gemeente om in voldoende klokuren en bijbehorende ruimte te faciliteren. Daarnaast verzorg de gemeente ook het vervoer voor alle klassen voor Swim2Play en de groepen 3 en 4 voor het gymmen.

Leerlingenvervoer (dekking: 50% SPUK Oekraïne)

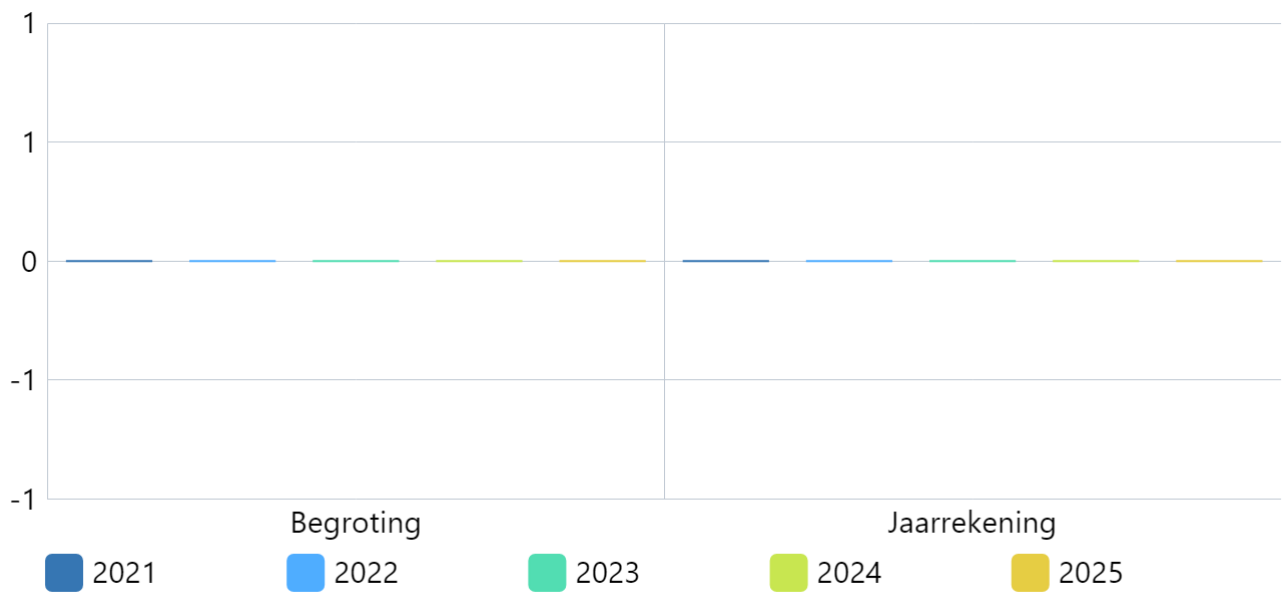
Gemeenten hebben de wettelijke taak om, weliswaar binnen criteria, te zorgen voor een vergoeding voor passend vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school, die aansluit op de levensovertuiging van de ouders en/of de leerling. Door diverse oorzaken zijn de kosten van het vervoer gestegen. Daarnaast is de vraag naar vervoer toegenomen door de komst van Oekraïense leerlingen, die vanwege de afstand tussen hun verblijfplaats en school recht hebben op leerlingenvervoer.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 2

Indicatoren

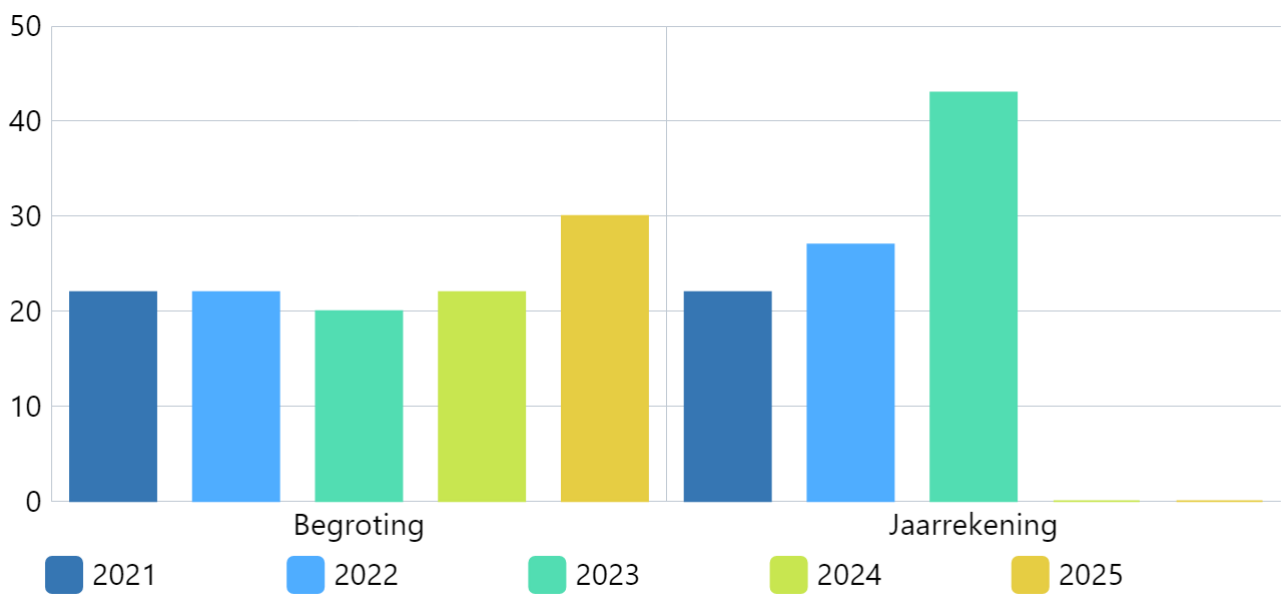
Absoluut verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0
2025	0	0

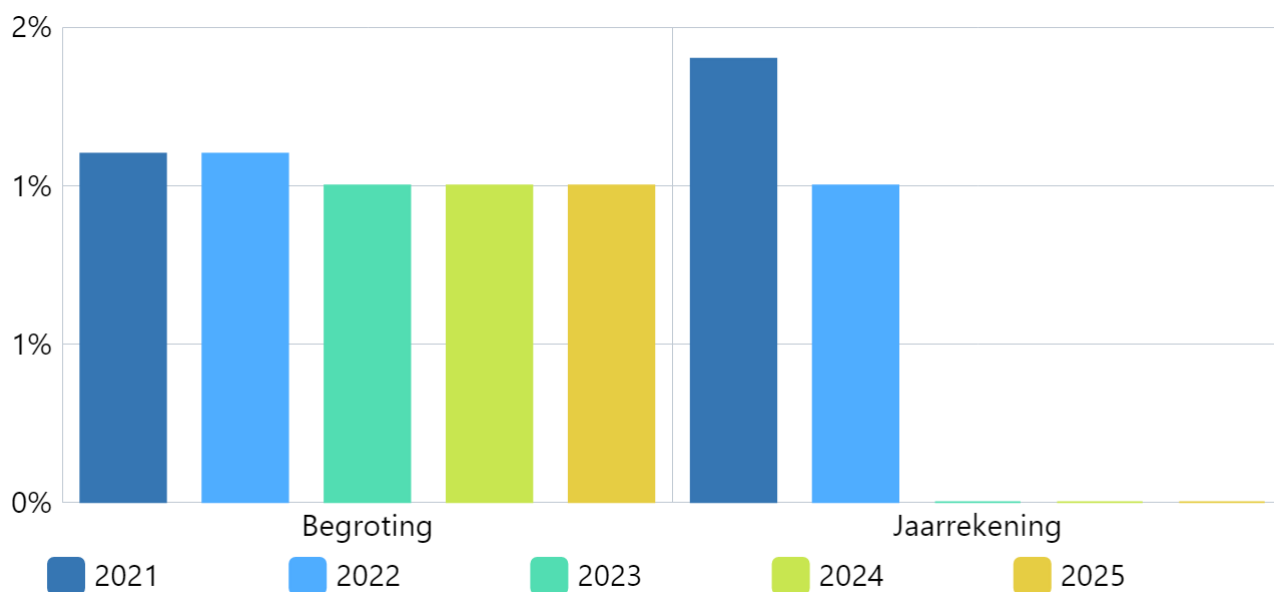
Relatief verzuim.

Bron: DUO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	22	22
2022	22	27
2023	20	43
2024	22	0
2025	30	0

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers).

Bron: Ingrado

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	1%	1%
2022	1%	1%
2023	1%	0%
2024	1%	0%
2025	1%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie				
Lasten	3.265	3.243	3.202	3.183
Baten	-530	-530	-530	-530
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.735	2.713	2.673	2.653
Gerealiseerd resultaat	2.735	2.713	2.673	2.653

Programma 3. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Inleiding

“In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale toekomstvisie Nunspeet
- Woonvisie
- Bouwverordening
- Welstandsnota
- Bestemmingsplannen
- Nota Centrumvisie Nunspeet
- Welstandsnota
- Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008
- Verordening Starterslening
- Nota grondbeleid 2017-2021

Wat willen wij bereiken?

Ruimtelijke ordening

- In het ruimtelijke ordeningsbeleid is kwaliteit het uitgangspunt in het ontwerp dat integraal tot stand komt: duurzaam, veilig, verkeersveilig, gezond, verbindend, ruimtelijk, groen en landschappelijke inpassing.
- Flexibele bestemmingsplannen om te kunnen inspelen op (actuele) ontwikkelingen.
- Blijvend ruimte voor inwoners en bedrijven die initiatieven willen nemen, vanuit het principe van ‘ja, mits’ (in plaats van ‘nee, tenzij’).
- Initiatiefnemers van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voeren actief en transparant overleg met de omgeving en streven hierbij naar een ontwikkeling die zoveel mogelijk draagvlak heeft.
 - We ronden de implementatie van de Omgevingswet voortvarend af.
 - Er zal ook aandacht zijn voor duurzame bouwconcepten, waarbij een extra bouwlaag (3 lagen en een kap) - daar waar het zinvol en inpasbaar is - de standaard wordt.
 - Wij blijven uitgaan van een actieve grondpolitiek, waarbij we met het grondprijnsbeleid een evenwicht proberen te brengen tussen opbrengstmaximalisatie en het bevorderen van een woningbouwprogramma dat een hoge maatschappelijke meerwaarde genereert.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Continueren ‘Woningbouw op Maat’.

De jaarlijkse ‘Woningbouw op Maat’ trajecten worden voortgezet.

Evalueren verplichte omgevingsdialoog.

Evalueren van de verplichte omgevingsdialoog zoals die wordt gebruikt bij particuliere ruimtelijke initiatieven.

Onderzoeken of de centrumlocatie Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw.

Onderzocht wordt of de centrumlocatie Feithenhof mogelijkheden biedt voor woningbouw. Het onderzoek spitst zich toe op financiën, stedenbouw en milieukundige aspecten.

Onderzoeken of in Vierhouten mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Aanvullend op de gemeentelijke locatievisies voor Hulshorst en Elspeet wordt ook in Vierhouten onderzocht of er mogelijkheden zijn voor woningbouw.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Opstellen van een gemeentelijke locatievisie voor locaties met vastgelegde fasering woningbouw in Hulshorst en Elspeet.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de concrete projecten.

De projecten worden via de maandrapportages gemonitord en de financieel relevante projecten via een afzonderlijke financiële rapportage.

Periodiek monitoren, evalueren en verantwoorden van de Woonvisie.

De woonvisie wordt jaarlijks gemonitord met een bijeenkomst met het veld zoals bijvoorbeeld makelaars en corporaties.

Starten / afronden woningbouw in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst

Concrete realisatie van woningen is in deze raadsperiode gepland in De Kijktuinen, 't Hul Noord, Elspeet Noordwest en uitleglocatie Weversweg te Hulshorst.

Wat willen wij bereiken?

Wonen

- Een woonbeleid met als uitgangspunten 'passend wonen voor passende prijzen' en 'bouwen naar behoefte' en met de nadruk op de doelgroepen woonstarters en senioren.
- Passende huisvesting voor iedereen.
 - Bij woningbouwprojecten waarbij gronden in bezit zijn van de gemeente gaat het percentage sociale woningbouw (sociale koop en sociale huur) omhoog van 20% naar minimaal 35% met daarbij een gezonde mix tot de verschillende aftoppingsgrenzen.
 - De prijsgrens van sociale woningbouw gaan we naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen nader bezien en in de woonvisie verder uitwerken.
 - We gaan meer huurwoningen in het middensegment realiseren.
 - We hanteren zelfbewoningsplicht waar dat mogelijk is als norm en leggen dat vast in de woonvisie.

- Met behulp van provinciale subsidie en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) zetten we de inzet van de woon- en doorstroomcoach via Omnia Wonen voort. Deze coach is inwoners behulpzaam bij het vinden van een woning die beter past bij de wensen en behoeften. "

Wat gaan wij daarvoor doen?

Onderzoek uitvoeren naar creatieve oplossingen om te voldoen aan de huisvestingsvraag van met name starters, senioren en statushouders.

Als uitwerking van de notitie wonen wordt blijvend gezocht naar creatieve oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 3

Wat gaan wij daarvoor doen?

Beleidsmedewerker wonen en zorg

Bij de invoering van het programma sociaal domein is er geen extra ambtelijke capaciteit gecreëerd voor de verschuiving van de werkzaamheden van de programmanager. Inmiddels breidt het programma sociaal domein uit en zijn er ook veel nieuwe taken op de gemeente afgekomen voor wonen en zorg.

Doorstroomcoach/verhuiscoach

Met de "Samenwerkingsovereenkomst stimulering doorstroming sociale huur Noord – Veluwe" is afgesproken dat het stimuleren van doorstroming wordt opgenomen in de reguliere processen van woningcorporaties en gemeenten. Dat de verhuiscoaches in dienst komen van de woningcorporaties, gefinancierd door zowel de woningcorporaties (50%) als de gemeenten(50%).

Inhuur uitvoering regelingen pauzewoningen en tijdelijke bewoning bijgebouwen

De uitvoering van de regelingen Pauzewoningen en Tijdelijke bewoning bijgebouwen vindt middels inhuur plaats. Beide regelingen lopen nog t/m 2027.

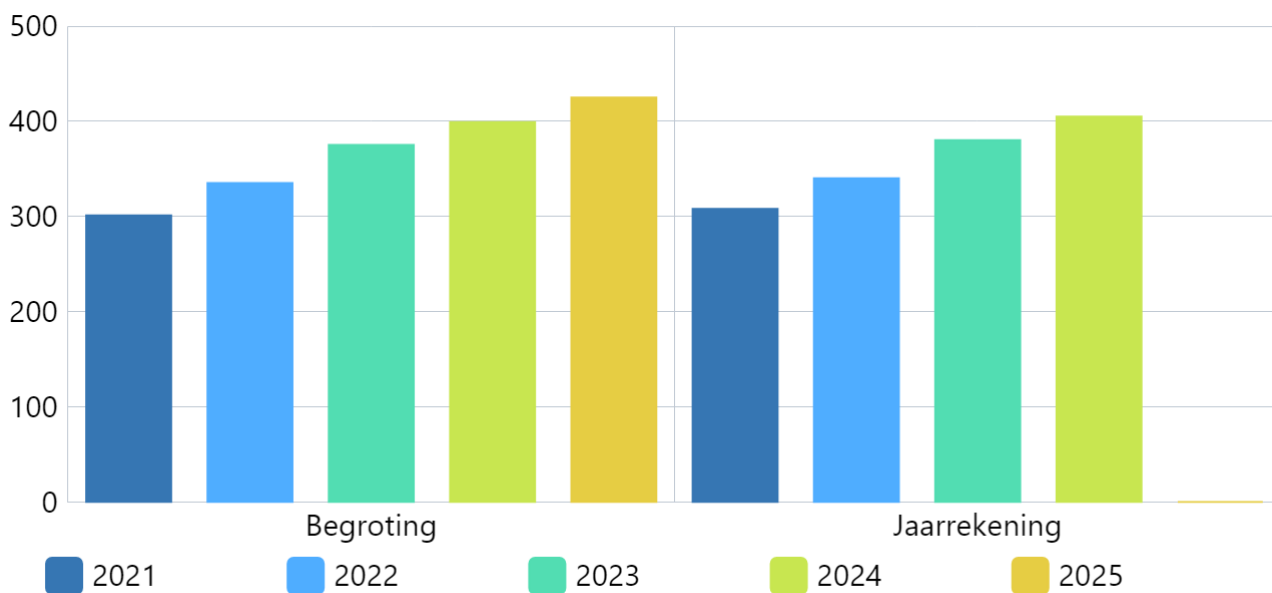
Uitbreiding urgentiecommissie

In de nieuwe verordening die in 2024 is vastgesteld wordt rekening gehouden met de komst van de wet "Regie op de Volkshuisvesting waarin is opgenomen dat een meer groepen in ieder geval urgent zijn. Het aantal mensen dat met urgentie een woning kan zoeken neemt hierdoor toe. Dit vraagt extra tijd en capaciteit van de urgentiecommissie.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 3

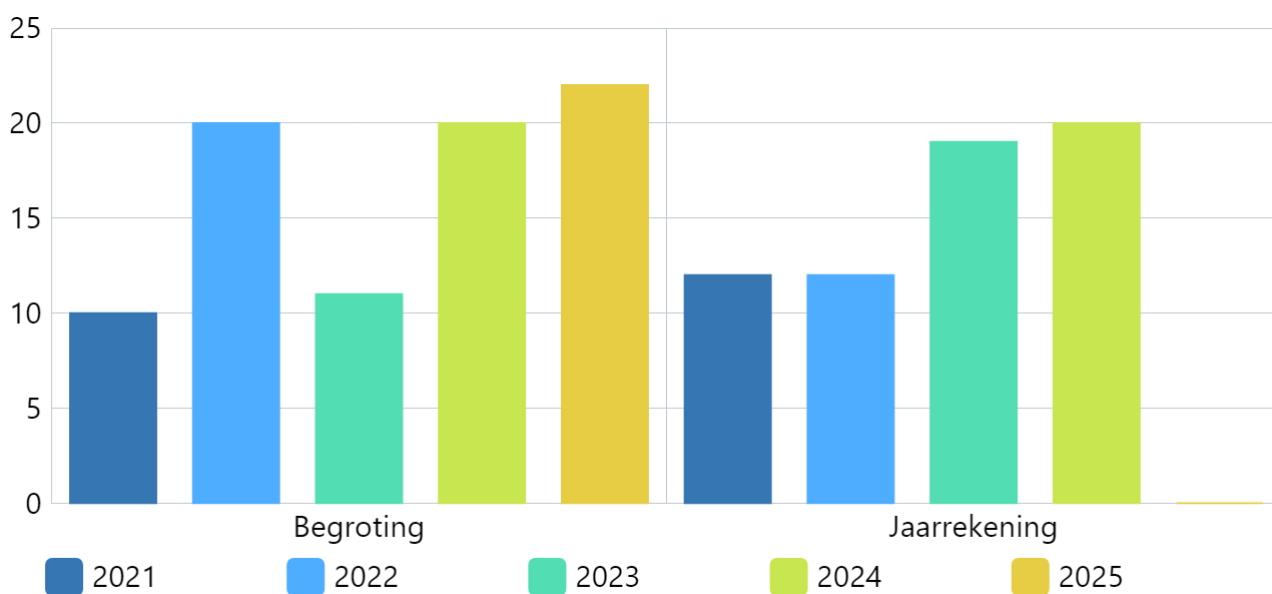
Gemiddelde WOZ waarde.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	301	308
2022	335	340
2023	375	380
2024	399	405
2025	425	0

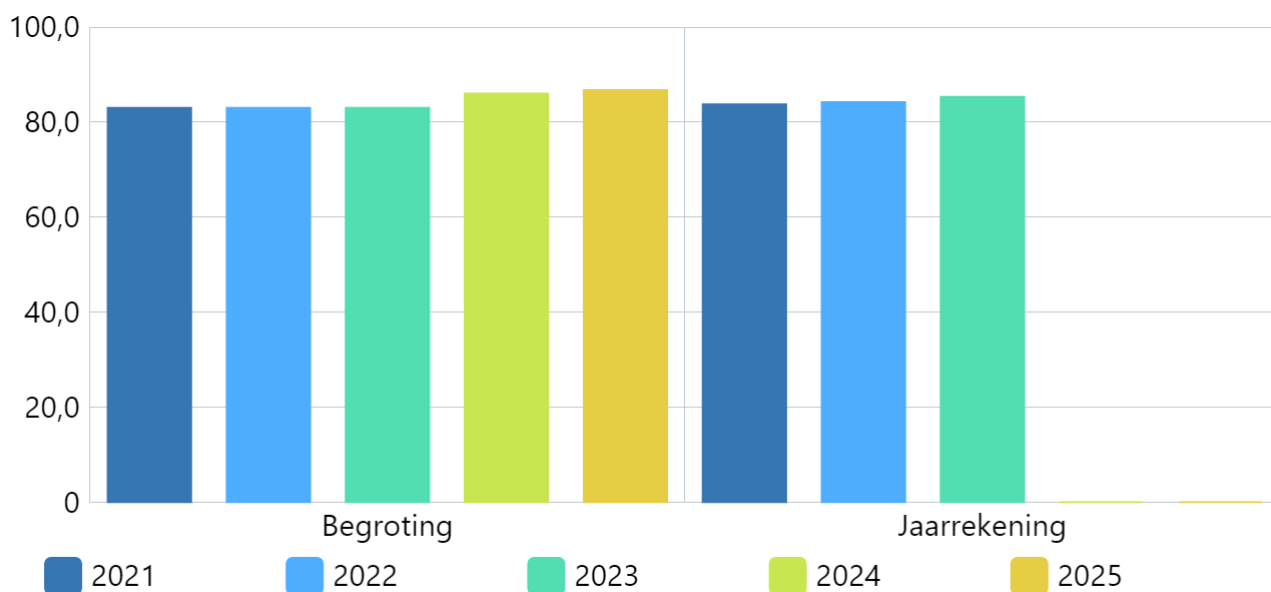
Nieuw gebouwde woningen.

Bron: Basisregistratie adressen en gebouwen

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	10	12
2022	20	12
2023	11	19
2024	20	20
2025	22	0

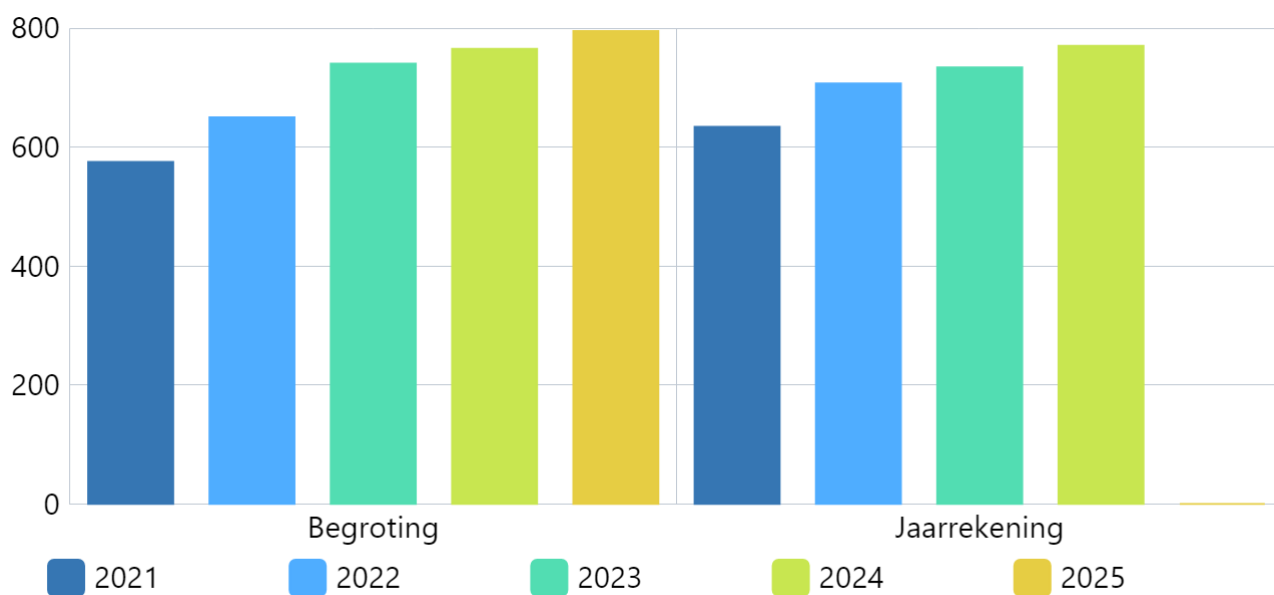
Demografische druk.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	83,0	83,7
2022	83,0	84,2
2023	83,0	85,3
2024	86,0	0,0
2025	86,7	0,0

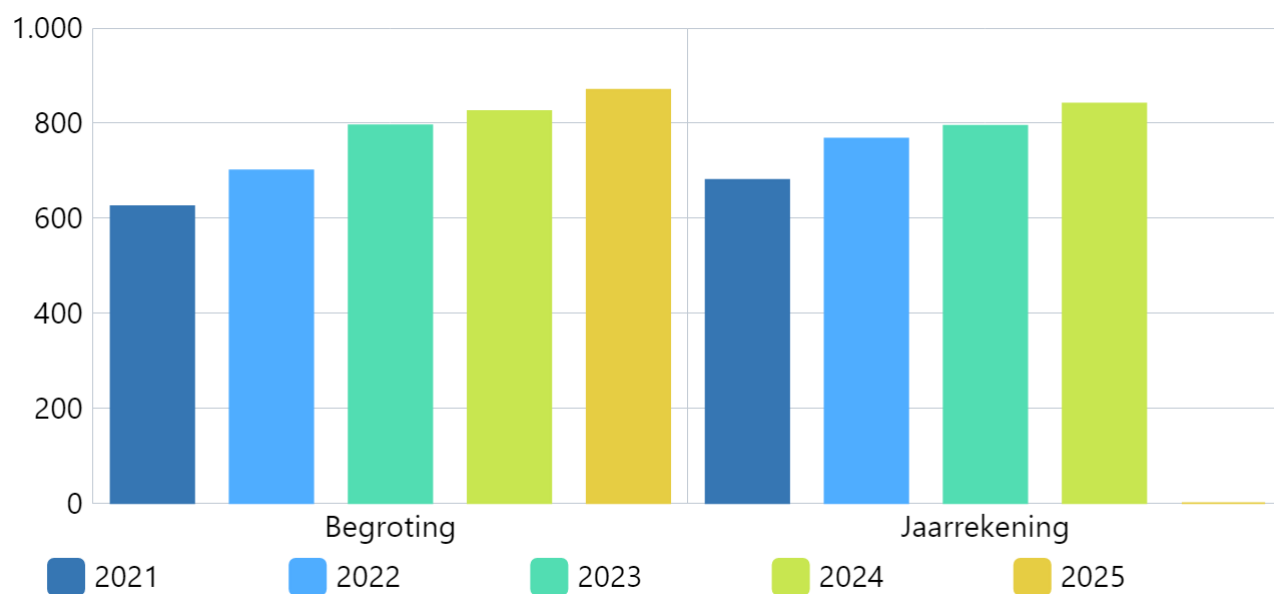
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	575	634
2022	650	707
2023	740	734
2024	765	770
2025	795	0

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden.

Bron: COELO

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	625	680
2022	700	767
2023	795	794
2024	825	841
2025	870	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	3.210	3.211	3.209	3.203
Baten	-1.605	-1.605	-1.605	-1.605
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.605	1.606	1.604	1.598
Gerealiseerd resultaat	1.605	1.606	1.604	1.598

Programma 4. Volksgezondheid en milieu

Inleiding

“Een concrete taak voor gemeenten is het bevorderen van een gezonde leefstijl en dat is ook de komende bestuursperiode voor ons prioriteit. Daarnaast blijft duurzaamheid een belangrijk thema, waarbij we ons verantwoordelijk voelen voor een goed beheer van onze aarde, ook voor de generaties na ons.”

Bestuurlijke kaders

- Milieuactieplan 2012-2015
- Deelverordening duurzaamheid
- Masterplan duurzaamheid
- Beleidskader geluid
- Besluit bodemkwaliteit
- Verordening geurhinder en veehouderij
- Regionaal milieu-uitvoeringprogramma RNV
- Afvalwaterketenplan
- Lozingenbesluit (bodembescherming)
- Beleidsregels laadpalen automobilititeit
- Verordening afvalstoffenheffing 2017
- Verordening rioolheffing 2017
- Verordening riolaansluitrecht 2017
- Beleidsnota samen voor een gezond Noord-Veluwe 2017-2021
- Preventie en handavingsplan alcohol 2017-2021
- Hemelwatervisie en uitvoeringsplan

Wat willen wij bereiken?

(positieve) Gezondheid

- Aandacht voor achterliggende problematiek bij gezondheidsvraagstukken zoals armoede, problemen rondom huisvesting, eenzaamheid etc.
- Brede kijk op gezondheid: Positieve Gezondheid: interventies gericht op schuldhulpverlening of zingeving zijn soms een beter startpunt voor het verbeteren van gezondheid dan interventies gericht op een gezonde leefstijl
- Gezondheid verbeteren in samenwerking met andere sectoren en domeinen: 'Health in All Policies.

- We zetten in op het in stand houden / creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving.
- We zetten in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.
- We stimuleren gezond opgroeien.
- We stimuleren goed ouder worden.

Wat gaan wij doen?

Alle kinderen en jongeren hebben een goede start en ontwikkelen zich gezond en veilig (gezond opgroeien).

Het ontwikkelen van een sterke basis, zowel voor de opvoeders als voor de kinderen zelf, is van groot belang om gezondheidsproblemen bij opgroeien te voorkomen of de kans daarop te verminderen. We willen dat alle kinderen in de gemeente Nunspeet een optimale kans op een goede start hebben. Aandacht voor de periode voor, tijdens en na de geboorte van een kind vinden we daarom belangrijk. We willen dat alle (aanstaande) ouders goed voorbereid en toegerust beginnen aan een zwangerschap en het daaropvolgende ouderschap. Daarnaast willen we dat kinderen en jongeren zich gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot wie ze zijn. Dit betekent breed ontdekken en ontwikkelen van identiteit, persoonlijkheid, veerkracht, mentale weerbaarheid, talenten en vaardigheden binnen een sociale en fysieke omgeving die jongeren uitnodigt en stimuleert om te ontwikkelen, maar ook beschermt en eventueel begrenst bijvoorbeeld als het gaat om middelengebruik.

De fysieke en sociale omgeving van onze inwoners is een gezonde en veilige omgeving.

De leefomgeving levert een belangrijke bijdrage aan onze gezondheid en ons welzijn; een gezonde fysieke en sociale leefomgeving is een prettige plek om te leven. We zetten in op een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag zoals wandelen, fietsen, spelen, ontspannen en gezond eten. Ook biedt een gezonde leefomgeving toegang tot voorzieningen zoals scholen, winkels en buurthuizen en is ruimte om elkaar te ontmoeten.

Introduceren van kernwaarden in gezondheidsbeleid.

Uiterlijk in 2024 passen we de kernwaarden van de gezonde leefomgeving toe, met voorrang in buurten met gezondheidsachterstanden.

Inwoners van alle leeftijden en achtergronden kunnen (vol)waardig mee (blijven) doen (goed ouder worden).

Mensen worden steeds ouder en het aantal ouderen neemt toe. In de gemeente Nunspeet is 21% van de inwoners 65 jaar of ouder. We zetten in op het zijn van een dementievriendelijke gemeente en vitaal ouder worden.

Uiterlijk in 2025 hebben we in samenwerking met de GGD nieuwe indicatoren opgesteld voor Volksgezondheid, gebaseerd op het gedachtegoed Positieve Gezondheid.

In het najaar van 2023 zijn er extra vragen opgenomen in de jeugdmonitor van de GGD NOG. Aan de hand van deze vragen worden er nieuwe indicatoren opgesteld waardoor OKO geëvalueerd kan worden. Daarnaast zijn we in gesprek met de GGD NOG over het evalueren van Positieve Gezondheid zoals we daarmee werken in de gemeente Nunspeet. De huidige indicator veerkracht past al goed in het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en we onderzoeken of er nog meer verbindingen gemaakt kunnen worden vanuit de monitors van de GGD NOG. We zijn ons ervan bewust dat cijfers niet het gehele verhaal vertellen. Daarom onderzoeken we of er aanvullende methoden helpend zijn waardoor we Positieve Gezondheid breder kunnen evalueren.

We ondersteunen inwoners in hun mentale en fysieke gezondheid (gezond leven).

Mensen met gezonde gewoontes leven langer in goede gezondheid. We richten ons op het veranderen van gedrag van mensen en hun omstandigheden met als doel gezondheid bevorderen en/of ziekte voorkomen. Daarnaast richten we ons op het bevorderen van het (mentaal) welbevinden van onze inwoners. Mensen die een mentaal welbevinden ervaren, voelen zich niet alleen beter, maar voelen zich ook vaker verbonden met elkaar, zorgen over het algemeen goed voor hun kinderen en zijn van betekenis voor hun directe omgeving en de maatschappij.

We vertalen de 12 principes vanuit de Amsterdamse gezondheidslogica naar onze gemeentelijke context, voor een Gezonde gemeente Nunspeet.

Uiterlijk in 2023 is gezondheid een vast onderdeel van de belangenafweging in ruimtelijk en sociaal beleid.

We zetten in op het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Gezondheid wordt bepaald door een combinatie van persoonlijke kenmerken en omstandigheden waarin mensen geboren worden, opgroeien, wonen en werken. Denk aan (on)gunstige woon- en werkomstandigheden, (on)gezonde leefstijl, (laag)geletterdheid, financiële (on)gezondheid zoals armoede en schulden. Via verschillende projecten zetten we erop in dat verschillen in mogelijkheden om gezond te kunnen leven verkleind worden. Daarbovenop willen we bewerkstelligen dat bij nieuwe ontwikkelingen, zoals pilots, eerst wordt geïnvesteerd in de wijken waar relatief veel mensen met een lage SEP wonen.

Wat willen wij bereiken?

Duurzaamheid

- De gemeente Nunspeet heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om verduurzaming.
- Nieuwbouwwoningen zijn energieneutraal.
- Zoveel mogelijk zonnepanelen op daken, ook op overheidsgebouwen.
- Geen zonnepanelen op landbouwgronden die geschikt of bestemd zijn voor duurzame exploitatie door de agrarische sector met uitzondering van de afgesproken pilot van 2 hectare.
 - We stimuleren de isolatie van woningen, met prioriteit voor mensen met een lager inkomen om energiearmoede te voorkomen.
 - We handhaven de duurzaamheidslening.
 - We voeren een actief beleid om het energieverbruik te beperken, onder andere door inzet van energiecoaches.
 - We gaan een duurzaam samenwerkingsverband aan met lokale partners op het gebied van energie en duurzaamheid.
 - We verduurzamen gemeentelijke gebouwen en het gemeentelijke wagenpark (verder).
 - Samen met ondernemers verkennen we de kansen voor de energietransitie, zoals opslag van waterstof.
 - We stimuleren (bij voorkeur) lokale initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking met garanties voor minimaal 50%, maar bij voorkeur 100% lokale participatie.

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken of het mogelijk is bestaande parkeerterreinen te voorzien van een overkapping met zonnepanelen.

Dit onderzoek ligt momenteel stil i.v.m. de netcongestie.

Wat willen wij bereiken?

Klimaatadaptatie

- Transitie naar een circulaire en klimaatadaptieve gemeente en verduurzaming van het energiesysteem, met als uitgangspunt "haalbaar en betaalbaar voor inwoners".

- We maken de openbare ruimte geschikt voor klimaatadaptatie, onder andere door te zorgen voor meer groen en waterberging.
- We stimuleren burgers om bij te dragen aan klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door afkoppeling van regenwater, door het vervangen van verharding door groen of door het planten van bomen.
- We intensiveren de deelname aan operatie Steenbreek.

Wat gaan wij doen?

Opstellen plan van aanpak wijkgerichte aanpak klimaatadaptatie.

Er wordt een plan van aanpak opgesteld dat voorziet in een wijkgerichte aanpak van klimaatadaptatiemaatregelen.

Wat willen wij bereiken?

Milieu

- Vermindering van restafval van de huishoudens.
- Voorkomen zwerfafval en illegale stort.
 - We maken het storten van grof vuil laagdrempelig en zorgen dat recyclebaar afval periodiek gratis ingeleverd kan worden.
 - Naast de vorming van een milieustraat onderzoeken we samen met ondernemers aanvullende maatregelen om het restafval per huishouden verder terug te dringen.
 - Zwerfvuil, onder meer in of bij natuurgebieden waar het vaak druk is, gaan we tegen, bijvoorbeeld door plaatsing van meer prullenbakken. "

Wat gaan wij doen?

Realiseren van een milieustraat.

Realiseren van een milieustraat.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek ketenconcept.

(Omzetten naar Duurzaamheid)

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 4

Wat gaan wij doen?

Overdracht Bodemtaken (dekking: reserve Omgevingswet)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft een verschuiving plaatsgevonden van bodemtaken van de Provincie naar de gemeente Nunspeet. Vanuit het Rijk en Provincie zijn hier geen financiële

middelen tegenover gesteld. Door de Omgevingsdienst is de impact van deze wijziging van het bevoegd gezag geraamd op een extra jaarlijkse inzet van circa 500 uur.

Preventie Echtscheidingen (dekking: SPUK Sociaal Domein)

Uit wereldwijde studies komt naar voren dat een ouderlijke scheiding zowel op korte als langere termijn leidt tot een verhoogd risico op problemen in het dagelijks functioneren van kinderen en jongeren. Er lijkt een verband te zijn tussen het beroep op jeugdhulp en (vecht)scheidingen. Er zijn inmiddels voorbeelden in het land van gemeenten die hiervoor een preventieve aanpak ontwikkeld hebben. We willen onderzoeken welke van deze voorbeelden ook goed zouden kunnen werken voor Nunspeet en hier vanaf 2025 uitvoering aan geven.

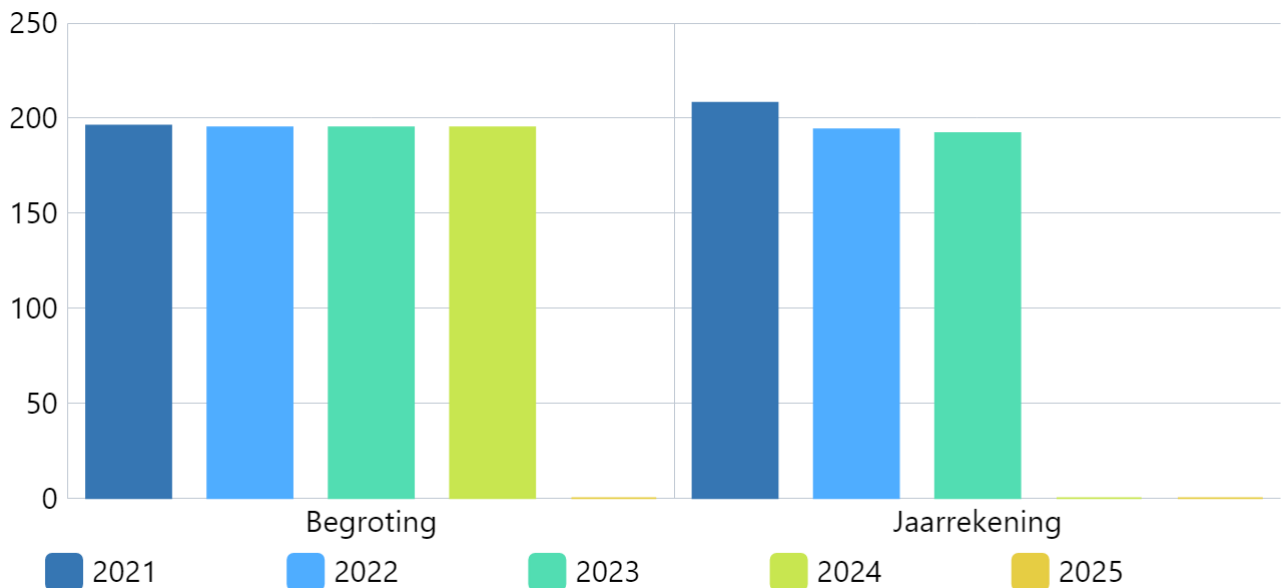
Preventie Echtscheidingen (incidenteel)

Uit wereldwijde studies komt naar voren dat een ouderlijke scheiding zowel op korte als langere termijn leidt tot een verhoogd risico op problemen in het dagelijks functioneren van kinderen en jongeren. Er lijkt een verband te zijn tussen het beroep op jeugdhulp en (vecht)scheidingen. Er zijn inmiddels voorbeelden in het land van gemeenten die hiervoor een preventieve aanpak ontwikkeld hebben. We willen onderzoeken welke van deze voorbeelden ook goed zouden kunnen werken voor Nunspeet en hier vanaf 2025 uitvoering aan geven.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 4

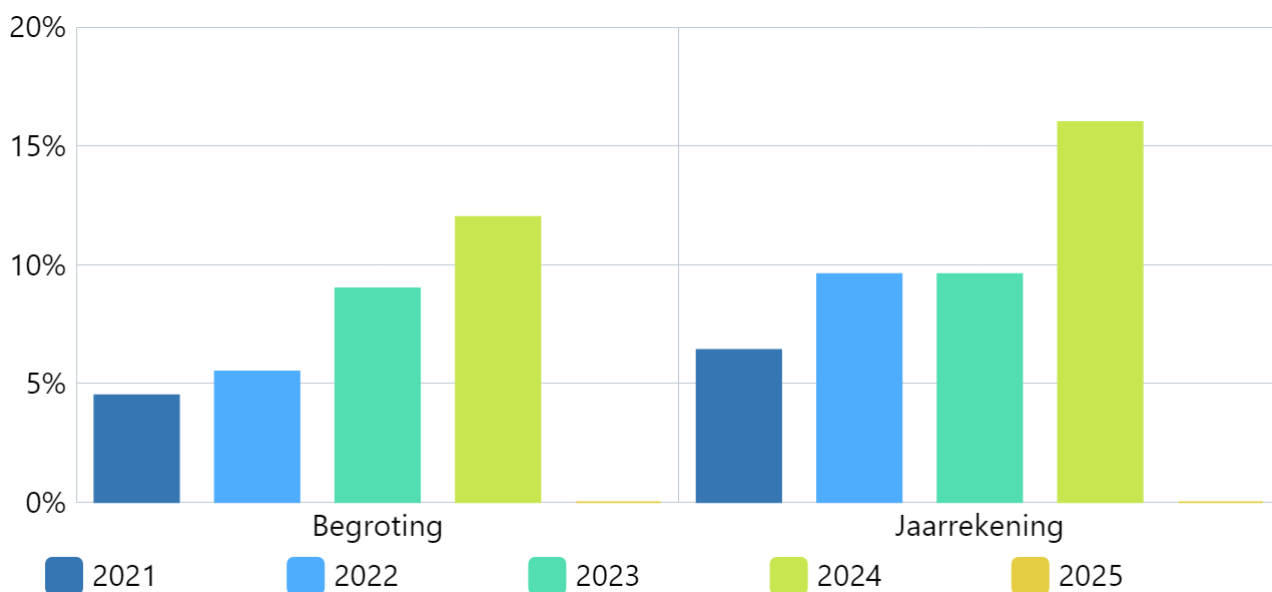
Omvang huishoudelijk restafval.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	196	208
2022	195	194
2023	195	192
2024	195	0
2025	0	0

Hernieuwbare elektriciteit.

Bron: Rijkswaterstaat

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	5%	6%
2022	6%	10%
2023	9%	10%
2024	12%	16%
2025	0%	0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	8.773	8.676	8.600	8.291
Baten	-6.599	-6.580	-6.528	-6.205
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.174	2.095	2.073	2.086
Gerealiseerd resultaat	2.174	2.095	2.073	2.086

Programma 5. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

“Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid zijn belangrijk. Het recent vastgestelde gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig zijn daarin leidend. Op basis van de beleidsuitgangspunten van het GVVP zijn actiepunten geformuleerd waarvan we uitwerking volgens de vastgestelde planning tegemoet zien.”

Bestuurlijke kaders

- Beleidsplan openbare verlichting 2022-2030
- Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP)
- Parkeerbeleidsplan Nunspeet
- Beleids- en beheerplan wegen 2014-2018

Wat willen wij bereiken?

Verkeer

- Goede verkeersdoorstroming en -veiligheid, volgens de uitgangspunten van het Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) en de uitgangspunten van Duurzaam Veilig.
- Het parkeren in de openbare ruimte blijft in onze gemeente gratis.
- Duidelijke parkeerroutering.
 - We houden wegen en paden maximaal open in het belang van optimale doorstroming.
 - We zetten in op aanleg van een rotonde op de kruising bij Halfweg.
 - We werken aan het Verkeersplan Vierhouten Fase 2 met daarin aanpak van de Gortelseweg.
 - We dringen bij Rijkswaterstaat aan op een oplossing via een ‘brilconstructie’ voor de gevaarlijke situatie bij de twee kruisingen aan de Eperweg bij de A28 (N795).
 - We geven extra aandacht aan de trottoirs in de kernen in combinatie met adequate bewegwijzering in het bijzonder voor mensen met een visuele beperking.
 - We geven extra aandacht aan de lokale fietsagenda, zoals parkeren, fiets delen, oplaadpunten, veilige fietszones en brede fietspaden.
 - We benutten kansen voor uitbreiding van parkeerplaatsen zodat ondernemen en wonen in het centrum van Nunspeet mogelijk blijft.
 - Het beleids- en beheerplan wegen actualiseren we in 2022; daarbij beoordelen we of het nodig is om aan het onderhoudsbudget wegen vanaf 2023 (structureel) extra middelen toe te voegen.
 - We blijven de inzet van met name de Regio Zwolle voor verbetering van de bereikbaarheid en doorstroming van de A28 ondersteunen.”

Wat gaan wij doen?

Actualiseren beleids- en beheerplan wegen.

Onderzoek uitvoeren naar het ontheffingenbeleid van de parkeerdurbeperking in het centrum van Nunspeet en de uitvoering daarvan.

evalueren van het ontheffingenbeleid

Onderzoeken van de mogelijkheden om geluidsoverlast van de A28 (kernen Nunspeet en Hulshorst) tegen te gaan.

Opstellen 'laadvisie' voor laadpalen.

Momenteel wordt er weer gewerkt aan de afronding van de laadvisie, waarbij het streven is om deze eind 2023 gereed te hebben.

30/7 Deze maatregel geldt nog steeds maar is ondergebracht bij team openbare ruimte.

Opstellen plan van aanpak voor uitvoering actiepunten GVVP.

In het GVVP zijn diverse actiepunten benoemd die meer- of minder tijd en capaciteit vergen. De planning met raming in tijd en kosten wordt nader gespecificeerd.

Uitvoeren verkeersplan Vierhouten fase 2.

Treffen maatregelen om bewoners en belanghebbenden. Voorbereiding in 2025, uitvoering in 2026.

Vrij parkeren en de blauwe zone duidelijker aangeven (onder andere met een overzichtskaart op de gemeentelijke website).

in overleg met team communicatie een duidelijke(re) kaart op de website plaatsen

Wat willen wij bereiken?

Vervoer

- Goede bereikbaarheid van alle kernen met openbaar vervoer.

- Duurzaam openbaar vervoer.

- We blijven het belang van (duurzaam) openbaar vervoer onder de aandacht brengen bij de overheden die hiervoor verantwoordelijk zijn.
- Voor onze inwoners voor wie dat nodig is, blijven we gebruik maken van collectief vervoer.
- We promoten en ondersteunen het gebruik van duurzaam (elektrisch) vervoer."

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 5

Wat gaan wij doen?

1 fte cluster Civiel

Extra formatie uitbreiding buitendienst

Aanleg parkeervoorziening landgoed Hulshorst

Enkele jaren geleden is er een tijdelijke parkeerplaats gerealiseerd op Landgoed Hulshorst. Voorstel is over te gaan tot uitvoering van een definitieve oplossing.

Renovatie Elspeterweg

Betreft de renovatie van de Elspeterweg voor de aansluiting op het nieuwe Stationsgebied

Uitbreiding areaal watergangen / zaksloten / retentiegebieden

De afgelopen jaren is het areaal uitgebreid en zijn de kosten ondanks Europese aanbestedingen flink opgelopen in het onderhoudsbestek. Dit betreft onder andere onderhoud aan wegbermen, zaksloten, watergangen en retentiegebieden.

Update verzinkbare palen Marktplein e.o.

Uit de inspectie is naar voren gekomen dat het besturingssysteem van de verzinkbare palen Marktplein in 2025 moet worden vervangen.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 5

Programma 5 bevat geen wettelijke indicatoren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	6.128	5.982	5.940	5.886
Baten	-62	-62	-62	-62
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.066	5.920	5.879	5.824
Gerealiseerd resultaat	6.066	5.920	5.879	5.824

Programma 6. Veiligheid

Inleiding

“Veiligheid is een groot goed en een grondrecht. Met betrokken partijen is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te waarborgen. In dat kader is er waardering voor de politie die met beperkte capaciteit goed werk verricht. Daarbij is de zichtbaarheid van wijkagenten onmisbaar in onze wijken en kernen.”

Bestuurlijke kaders

- Regionaal beleidsplan rampenbestrijding en crisisbeheersing Noord- en Oost-Gelderland 2021- 2024
- Regionaal crisisplan Noord- en Oost-Gelderland 2020-2023
- Regionaal risicoprofiel VNOG 2021 - 2024
- Integraal veiligheidsplan 2024-2027
- Bestuursconvenant horeca 2020 - 2022
- Veiligheidsstrategie 2024-2027 politie Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van Politie Oost-Nederland
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nunspeet 2024

Wat willen wij bereiken?

Aanrijtijden

- Het behalen van de (wettelijke) normen voor de aanrijtijden van de hulpdiensten.

- We blijven ons sterk maken voor het door de hulpdiensten bieden van hulp binnen de wettelijke aanrijtijden.
- We zetten ons in voor minimaal het behoud van de tijdelijke ambulancepost in Nunspeet en bij voorkeur voor een definitieve oplossing.
- We handhaven de First Responder in Elspeet."

Wat gaan wij doen?

Jaarlijks rapporteren aanrijtijden van de brandweer en de ambulance aan de gemeenteraad (incl. een bestuurlijke reactie en een plan van aanpak om tot verbetering te komen).

jaarlijks worden de aanrijtijden van de brandweer en de ambulancedienst aangeboden aan de cie. AB

Wat willen wij bereiken?

Boa's

- Een BOA - capaciteit op het gebied van veiligheid die in overeenstemming is met de taken van de gemeente en de ambities die we op dit vlak hebben.

- We intensiveren de handhaving op de hondenpoepoverlast.
- Indien er door het Ministerie van Veiligheid en Justitie sprake is van uitbreiding van bevoegdheden van BOA's, bijvoorbeeld optreden tegen (lichte) verkeersovertredingen, dan maken we daar gebruik van. "

Wat willen wij bereiken?

Brandweer

- De huidige brandweercapaciteit en de -kazernes in onze gemeente moeten behouden blijven.
- Zoveel als mogelijk voorkomen dat onverhoopte natuurbranden op het grondgebied van de gemeente Nunspeet onbeheersbaar worden.
 - We blijven bij de VNOG aandacht vragen voor positie en toerusting van de brandweervrijwilligers.
 - We blijven aandacht geven aan natuurbrandpreventie en -bestrijding.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren natuurbrandpreventieplan.

Actualiseren regionaal Risicoprofiel, beleids- en crisisplan.

Actualiseren regionaal Risicoprofiel, beleids- en crisisplan zodat ingeval van een crisissituatie juist en adequaat wordt gehandeld.

Renoveren brandweerkazerne Nunspeet.

Brandweerkazerne Nunspeet wordt gerenoveerd. We zitten in de aanbestedingsfase

Wat willen wij bereiken?

Buurtwacht/buurtpreventie

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
 - We waarderen en ondersteunen de inzet van buurtwacht en buurtpreventie om zich verder te professionaliseren.

Wat gaan wij doen?

Faciliteren ondersteunen van buurtpreventieinitiatieven, eventueel financieel

Op aanvraag faciliteren van buurtpreventie-initiatieven.

Wat willen wij bereiken?

Criminaliteit, overlast en ondermijning

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.
 - We richten de openbare ruimte in conform de eisen van sociale veiligheid.
 - We faciliteren de training voor jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners op (digitale) veiligheid.

- We gaan meer investeren in het voorkomen dat jongeren afglijden naar de criminaliteit en zetten daarvoor in op een preventieve aanpak, onder meer gericht op het voorkomen van alcoholmisbruik en tegengaan van het gebruik van drugs.
- Daarvoor geven we actief uitvoering aan het Preventie- en Handavingsplan Alcohol en Drugs 2022-2025.
- We treden daadkrachtig op tegen crimineel en / of overlast gevend gedrag, met preventie als speerpunt en handhaving als sluitstuk.
- Voor het vast te stellen Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP) gaan we voor dit moment uit van de volgende prioriteiten: zorg en veiligheid, ondermijning en criminaliteit.
- We nemen deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (waarschijnlijk vanaf 1-1-2023 vanuit wetgeving verplicht).

Wat gaan wij doen?

Aanpak mensenhandel.

Opstellen van plan van aanpak mensenhandel.

Actualiseren Ondernijningsbeleidsplan.

Het in 2021 vastgestelde ondernijningsbeleidsplan actualiseren.

Actualiseren standplaatsenbeleidsplan.

Actualiseren van het standplaatsenbeleidsplan.

Actualiseren van het Horecaconvenant.

Actualiseren van het Horecaconvenant, met o.a. afspraken gericht tegen het gebruik en de handel in drugs en de handhaving van de leeftijdsgrens bij de verstrekking van alcohol.

BIBOB beleidsplan actualiseren.

Het in 2021 vastgestelde BIBOB beleidsplan actualiseren.

Evenementenbeleid evalueren en bijstellen.

Het in 2022 vastgestelde evenementenbeleid evalueren en eventueel bijstellen.

Opstellen horecabeleidsplan.

Opstellen van het horecabeleidsplan.

Opstellen lokaal plan van aanpak Adreskwaliteit, in afstemming met POC, Fin, Soc en VTH.

Vanaf 2023 is deelname aan LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit) verplicht. Dit moet doorvertaald worden naar een lokaal plan van aanpak incl werkprocessen, rolverdeling en benodigde formatie.

Opstellen terrassenbeleidsplan.

Opstellen van het terrassenbeleidsplan.

Uitvoeren weerbaarheidsscan ondermijning

De weerbaarheidsscan ondermijning in regioverband uitvoeren.

Wat willen wij bereiken?

Huiselijk geweld

- Inwoners die zich veilig voelen in hun woning, woonwijk en in de openbare ruimte.

- Samen met o.a. Veilig Thuis, lokale teams, welzijnsorganisaties, onderwijs en politie zetten we ons in om huiselijk geweld terug te dringen en vroeg te signaleren.
- We zorgen dat gesubsidieerde en gecontracteerde aanbieders werken met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- We werken vanuit één visie op veiligheid: gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3.

Wat gaan wij doen?

Meldcode + gefaseerd samenwerken aan veiligheid opnemen in subsidie-afspraken en contracten met aanbieders (jeugd + WMO).

Netwerkbijeenkomst Ouderenmishandeling en onderzoek meerwaarde van het realiseren van een Lokale Alliantie voorkomen van financiële uitbuiting ouderen en overbelaste mantelzorg.

Organiseren van netwerkbijeenkomsten van de Lokale Alliantie tegen ouderenmishandeling en bijeenkomsten voor ouderen ter voorkoming van financiële uitbuiting en overbelaste mantelzorg.

Uitrol gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ TOP3 in de hele keten rondom zorg en veiligheid.

Veiligheid borgen binnen CJG en Stimenz conform landelijk Kwaliteitskader werken aan veiligheid.

Op basis van resultaten van de Zelfscan Werken aan veiligheid acties formuleren om veiligheid te borgen binnen onze lokale toegang, conform Leidraad werken aan veiligheid.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 6

Wat gaan wij doen?

Adviseur Bibob en beleidsontwikkeling

Op het gebied van ondermijning en openbare orde en veiligheid gebeurt heel veel. De uitvoering van Bibob beleid kan in een aantal gevallen niet worden uitgevoerd door de adviseur Ondermijning. Daarnaast blijven een aantal zaken op het gebied van het ontwikkelen van beleid een aantal zaken liggen.

Buurtbemiddeling

Aanvullende dekking voor extra kosten (niet zijnde de salariskosten)

Led verlichting toepassen brandweerkazerne Elspeek (50% dekking uit lagere energiekosten)

De lampen welke gebruikt moeten worden in de huidige armaturen zijn niet meer verkrijgbaar. Het verlichtingssysteem zal nu aangepast moeten worden naar Led-verlichting. Dit is tevens een duurzamer toepassing van verlichting.

Ondermijning bewustwording

Bewustwording voor ondermijning creëren in de gehele gemeentelijke organisatie, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Hierin wordt op bestuurlijk niveau ook weerbaarheid en integriteit meegenomen. Er zullen trainingen aangeboden worden aan de teams met een algemeen stukje over ondermijning en vervolgens verdere informatie over de vormen van ondermijning waarmee het betreffende team te maken kan krijgen in hun eigen werkzaamheden. Daarnaast krijgen met name de medewerkers die vaak buiten werken een kijkje in een zogenaamd drugslab/hennepkwekerij om signalen ervan te leren herkennen.

Participatieplatform (incidenteel en structureel) (dekking: budgetten Omgevingswet)

Voor de opstartkosten voor o.a. ontwikkeling van het platform en trainen van beheerders is incidenteel geld nodig. Daarnaast is structureel geld voor de jaarlijkse abonnementskosten nodig.

Plaatsen van sandwichborden (investering en onderhoud)

Aankondigingsborden ter vervanging van spandoeken

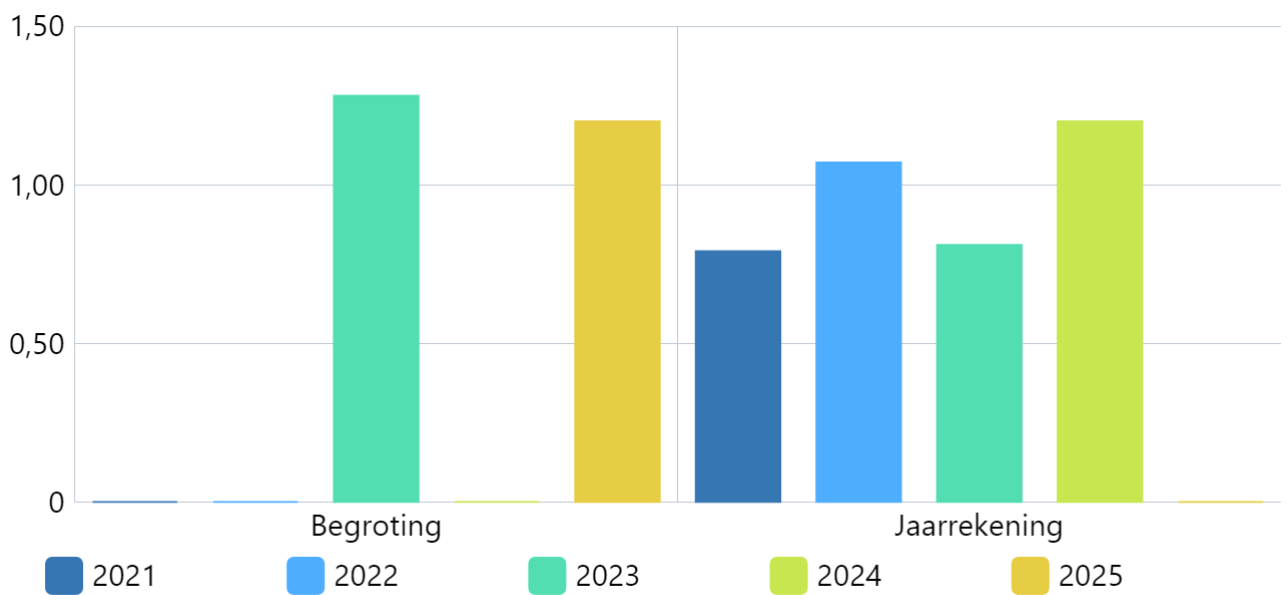
Urenuitbreiding ondermijning

Vanuit de gemeenteraad en het college is de behoefte meer aandacht te besteden aan ondermijning. Ook het Rieco heeft een weerbaarheidsscan opgesteld op basis waarvan een uitvoeringsplan is opgesteld. De huidige beschikbare uren zijn daarvoor niet toereikend.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 6

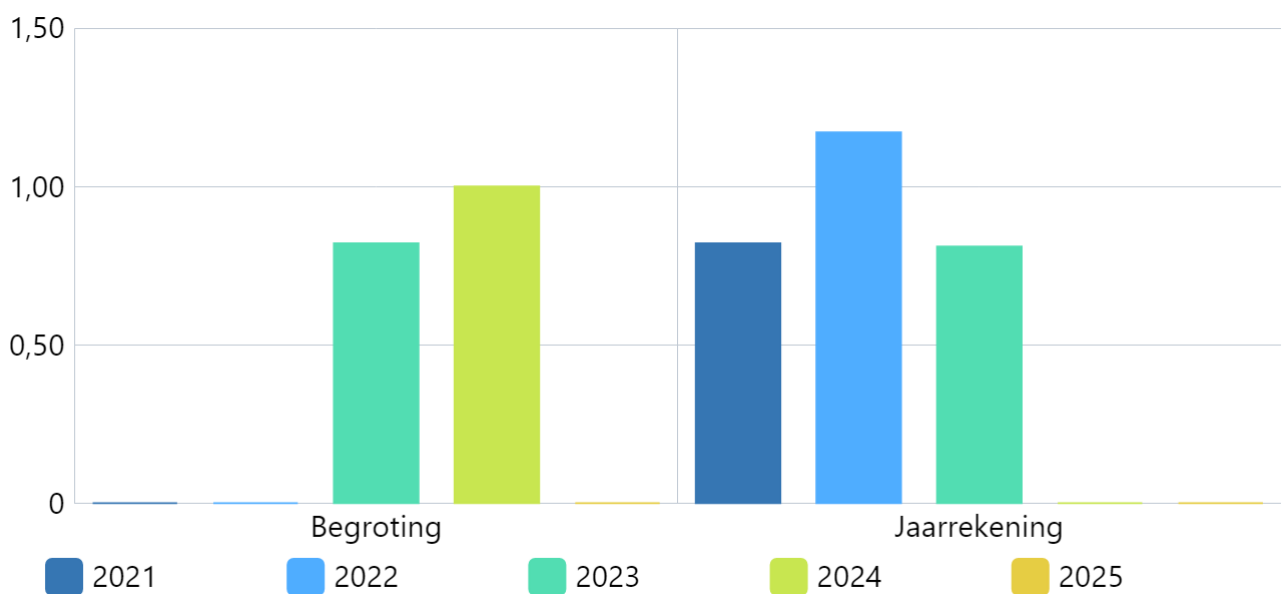
Verwijzingen Halt.

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0,00	0,79
2022	0,00	1,07
2023	1,28	0,81
2024	0,00	1,20
2025	1,20	0,00

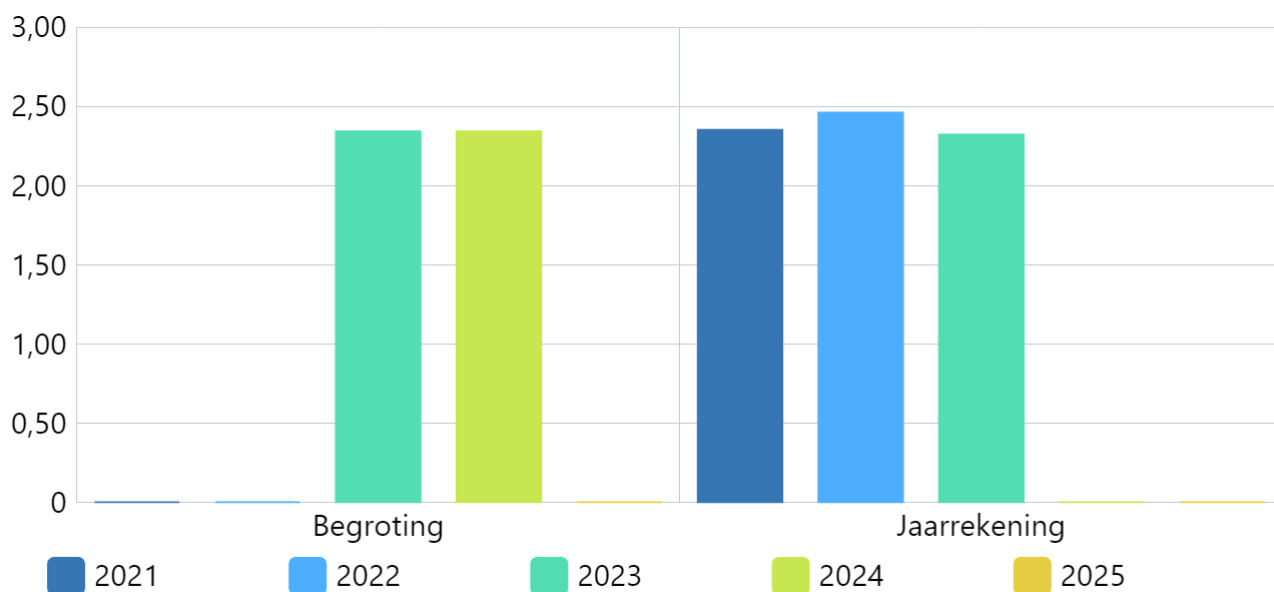
Winkeldiefstallen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0,00	0,82
2022	0,00	1,17
2023	0,82	0,81
2024	1,00	0,00
2025	0,00	0,00

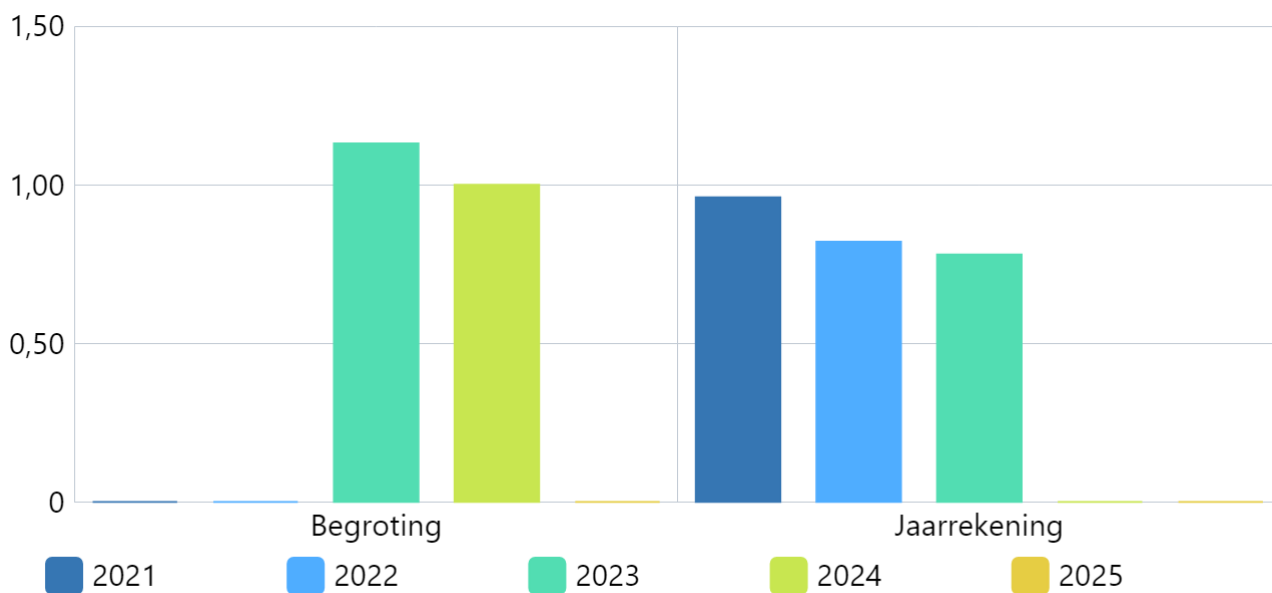
Geweldsmisdrijven.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0,00	2,35
2022	0,00	2,46
2023	2,34	2,32
2024	2,34	0,00
2025	0,00	0,00

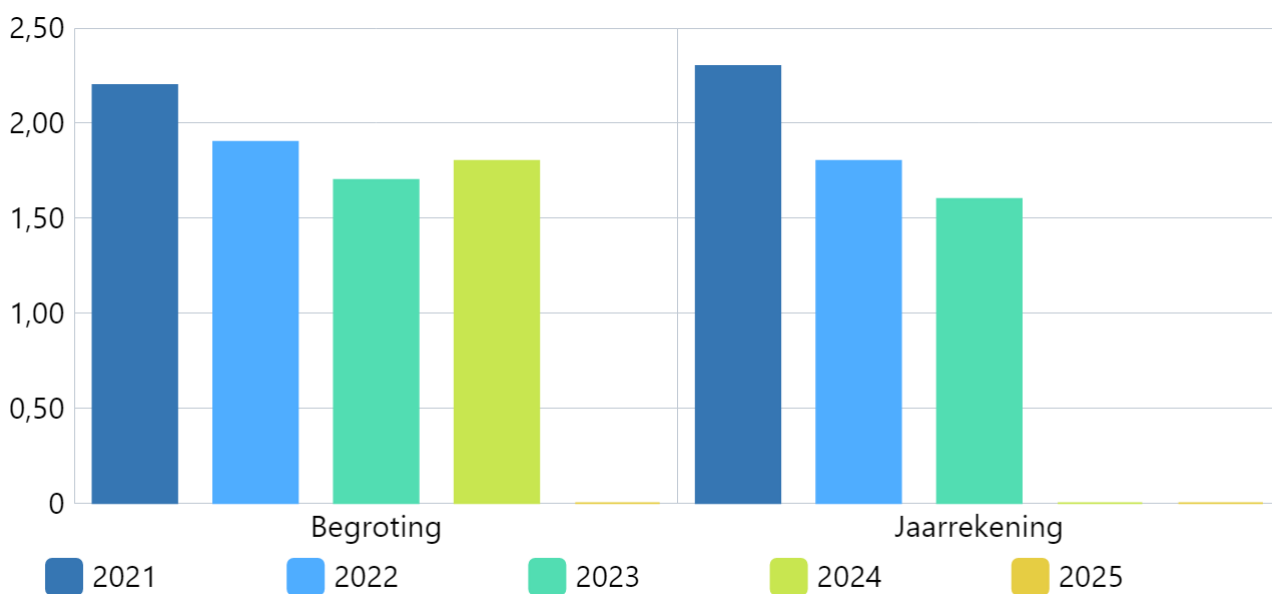
Diefstallen uit woningen.

Bron: CBS, jaarcijfers politie

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	0,00	0,96
2022	0,00	0,82
2023	1,13	0,78
2024	1,00	0,00
2025	0,00	0,00

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte).

Bron: CBS

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	2,20	2,30
2022	1,90	1,80
2023	1,70	1,60
2024	1,80	0,00
2025	0,00	0,00

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	3.170	3.172	3.237	3.288
Baten	-35	-35	-35	-35
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.135	3.137	3.202	3.253
Gerealiseerd resultaat	3.135	3.137	3.202	3.253

Programma 7. Sport, cultuur, recreatie en openbaar groen

Inleiding

“We hebben in onze gemeente een uitgebreid aanbod aan sportvoorzieningen en dat willen we graag behouden. Op het gebied van kunst en cultuur willen we de komende bestuursperiode onze ambities met betrokken partijen blijven waarmaken. Verder willen we ook in de toekomst een groene gemeente blijven.”

Bestuurlijke kaders

- Kadernota Sportaccommodaties 2018
- Startnotitie Kunst en Cultuur 2023
- Beleidsplan Sociaal Domein 2021
- Subsidienota gemeente Nunspeet 2019
- Groenbeleids- en beheerplan 2019-2022

Wat willen wij bereiken?

Accommodaties

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportvoorzieningen dat we in onze gemeente hebben.
 - Voor wat betreft de geraamde vervanging van de toplagen van de kunstgrasvelden in Elspeet en Hulshorst treden we op korte termijn in overleg met de betrokken voetbalverenigingen.
 - We doen onderzoek naar de uitbreiding van sportfaciliteiten in de diverse kernen.

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van mogelijkheden van de realisering van een multifunctioneel sportpark in Hulshorst.

Eind 2023 is een masterplan sportpark Hulshorst voorgelegd aan de gemeenteraad. Met fase 1 is ingestemd (uitbreiding vierde natuurgrasveld en ombouw kunstgras naar natuurgras). In Q3 2024 volgt een nadere uitwerking en haalbaarheid van de fase 2 (uitbreiding parkeervoorziening en verplaatsing buitenbak) en fase 3 (combinatiebaan schaatsen/skeelers).

Onderzoeken van mogelijkheden van realisering van een beweeg- en beleeftuin in Vierhouten.

Het onderzoek vindt plaats in 2025 en mogelijke uitvoering in 2026.

Onderzoeken van mogelijkheden van uitbreiding van sportfaciliteiten in de nabijheid van bestaande accommodaties in Elspeet.

Het onderzoek om de mogelijkheden tot uitbreiding van sportfaciliteiten inzichtelijk te maken staat gepland voor het jaar 2025.

Overdragen gemeentelijke buitensportaccommodaties aan het Sportbedrijf.

Parallel dan wel als onderdeel van de herijking van de kadernota sportaccommodaties (beleidsplan sport en bewegen) bekijken we of overdracht van buitensportaccommodaties naar het Sportbedrijf moet plaatsvinden.

Wat willen wij bereiken?

Bewegen in de openbare ruimte

- Naast de reguliere sportaccommodaties en sportverenigingen is er ook voldoende ruimte om in niet-georganiseerd verband sportief bezig te zijn.

- We zorgen voor voldoende en aantrekkelijke inclusieve speelruimtes, voor beweegroutes en voor plekken met beweegelementen.
- Op De Wiltsangh maken we niet-georganiseerd sporten mogelijk.

Wat gaan wij doen?

Nota speelruimtebeleid.

Het uitvoeringsplan spelen, bewegen en ontmoeten is in juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De uitvoering van dit plan staat gepland voor de periode 2025-2031.

Onderzoek en uitvoering realisatie pumptrack / skatebaan.

Onderzoek doen naar de mogelijke realisatie van de pumptrackbaan wordt meegenomen als onderdeel van het opstellen en uitvoeren van de uitvoeringsplannen behorende bij het speelruimtebeleid.

Wat willen wij bereiken?

Erfgoed

- Bijdragen aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente en aan de identiteit van de kernen door ons culturele erfgoed in ere te houden.

- Door het in ere houden van ons culturele erfgoed zoals monumenten wordt het ontstaan en de ontwikkeling van de kernen in beeld gebracht en wordt bijgedragen aan de kwaliteit van de beleving in de kernen.
- We stimuleren de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

Wat gaan wij doen?

Activiteiten stimuleren die bijdragen aan het behoud van gemeentelijk cultureel erfgoed.

We stellen jaarlijks een subsidiebudget beschikbaar voor de instandhoudings- en onderhoudskosten van de gemeentelijke monumenten.

Stimuleren van de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan.

We brengen organisaties met elkaar in contact waardoor er gezamenlijke activiteiten ontstaan t.b.v. het behoud van het erfgoed.

Wat willen wij bereiken?

Kunst en cultuur

- Onze ambities op het gebied van kunst en cultuur waar blijven maken.

- Waar blijven maken dat cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.
- We starten in 2022 met het realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren daarvoor in 2023 de benodigde middelen; daarbij zetten wij in op duurzame instandhouding van de lokale culturele sector.
- We stellen een nieuwe kunst- en cultuuraanpak op via een participatietraject met onze culturele partners inclusief zangkoren en muziekverenigingen. Daarbij hoort ook het jaarlijks, in overleg met Stichting Nunspeet uit de Kunst, opstellen van een activiteitenplanning.
- Een kaderstellende startnotitie is de eerste stap die we zetten in het proces om een breed gedragen nieuwe koers en aanpak te ontwikkelen voor kunst en cultuur in de gemeente Nunspeet.

Wat gaan wij doen?

Betrekken van onze culturele partners via een participatietraject bij het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak

De lokale culturele partners, waaronder zangkoren en muziekverenigingen, worden betrokken bij het ontwikkelen van de nieuwe kunst- en cultuuraanpak via het doorlopende participatietraject.

De ambities waar blijven maken, waarbij cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van inwoners, inzetbaar is in het sociaal domein, economische waarde heeft en goed is voor het woon- en leefklimaat van onze kernen.

Via de ontwikkeling en uitvoering van de Kunst- en cultuuraanpak 2024-2027 wordt doorlopend gewerkt aan het waar blijven maken van de in het Collegeprogramma opgenomen ambities m.b.t. kunst en cultuur.

Realiseren van een nieuwe kunst- en cultuuraanpak en reserveren van de benodigde middelen.

Op 29 februari 2024 is de beleidsnotitie Kunst- en cultuuraanpak 2024-2027 door de raad vastgesteld en zijn de voor de uitvoering daarvan benodigde middelen gereserveerd; daarbij zetten wij in op de duurzame instandhouding van de lokale culturele sector.

Via Nunspeet uit de Kunst sturing geven aan de activiteitenplanning op het gebied van kunst en cultuur.

Het onderdeel 'meer sturing geven aan de planning van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur via Nunspeet uit de Kunst' is onderdeel van de uitvoering van de Kunst- en Cultuuraanpak 2024-2027.

Wat willen wij bereiken?

Openbaar groen en natuur

- Nunspeet is ook in de toekomst een groene gemeente; als basisregel geldt dat openbaar groen behouden blijft.
 - We geven in beleid en beheer van de openbare ruimte meer aandacht aan biodiversiteit; we vervullen daarin een faciliterende rol, ook met betrekking tot sponsoring van het realiseren, behouden of onderhouden van groen in de openbare ruimte, zeker in het centrum van Nunspeet.

- Als basisregel geldt dat de gemeente niet meewerkt aan plannen die de natuur toegankelijkheid van de officiële padenstructuur onnodig en zonder onderbouwing beperken en die regel wordt in natuurbeheerplannen / visie uitgewerkt.
- Om de balans tussen natuurbeleving en natuurbescherming te versterken, maken we waar mogelijk gebruik van extern aanbod wat betreft subsidies en advies in relatie tot de ingestelde recreatiezonering.

Wat gaan wij doen?

Actualiseren bosbeheerplan voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige bosbeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatietraject met stakeholders.

Actualiseren heidebeheervisie voor de periode 2022-2032.

Het actualiseren van het huidige heidebeheerplan en -visie met klankbord en werkgroep (raad) en participatie traject met stakeholders.

Herstelprogramma's Provincie Gelderland voor bossen, heide en stuifzanden, vennen en venen en beken.

Nieuwe landgoedvisie Hulshorst en beheerplan.

Opstarten onderhoudsfonds monumentale bomen.

Uitvoering recreatiezonering Veluwe Provincie Gelderland (onderdeel Masterplan Poort van de Veluwe vanuit recreatie & toerisme / bos- en natuurbeheer).

Vaststellen lijst monumentale bomen.

Wat willen wij bereiken?

Sport

- Behoud van het uitgebreide aanbod aan sportmogelijkheden dat we in onze gemeente hebben.

- We blijven investeren in sport en bewegen.
- We maken en houden sporten (fysiek en financieel) toegankelijk voor alle inwoners (ouderen, jeugd, kinderen), ook de kwetsbaren in de samenleving.
- We stimuleren de relatie tussen sport en bewegen en het sociaal domein.
- Via Nunspeet Beweegt stimuleren we inwoners, waaronder statushouders, arbeidsmigranten, maar ook kwetsbare mensen met mentale problematiek, om deel te nemen aan sportactiviteiten.
- Vanuit de actiepunten van de inclusie agenda werken we de komende jaren aan diverse onderdelen met betrekking tot inclusief sporten in de gemeente; we gaan onder andere na of deze periode extra ondersteuning voor G-sport geboden kan worden.

- We zetten in op een sterke verbinding tussen sport en bewegen en het thema Positieve Gezondheid; het reeds vastgestelde beleid continueren we.
- In samenwerking met relevante partijen, organisaties en andere beleidsvelden stellen we een nieuwe nota sport en bewegen op; binnen deze nota wordt ook de link gemaakt naar het beleidsplan sociaal domein.
- Door middel van een kaderstellende startnotitie aan de raad en een participatie traject in diverse wijken en buurten stellen we de nieuwe nota speelruimte beleid op.
- We voeren een locatieonderzoek en participatietraject uit om een nieuwe skate- of pump-trackbaan te realiseren; de initiatiefnemers van de handtekeningenactie worden hierbij betrokken.
- Naar aanleiding van het onderzoek aangepast sporten maken we een voorstel voor een nieuwe manier van samenwerking op de Noord-Veluwe voor aangepast sporten."

Wat gaan wij doen?

Onderzoeken van mogelijkheden van regionale samenwerking aangepast - / inclusief sporten.

De samenwerking aangepast sporten in de regio is gestart in 2023. Er is een regiocoach aangepast sporten aangesteld voor de periode 9 januari 2023 tot 31 december 2025. De regiocoach wordt ingezet en betaald door de 8 gemeenten van de regio Sport Noord-Veluwe.

Opstellen nieuwe Nota Sport en Bewegen, inclusief herijking kadernota sport.

De herijking van nota (kader)nota sport staat gepland voor 2025.

Wat willen wij bereiken?

Veluvine

- Duurzame instandhouding van Veluvine stimuleren door in nauwe afstemming te blijven met Veluvine bij het realiseren door Veluvine van de visie.

- We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

Wat gaan wij doen?

We hebben een compacte visie voor een duurzame instandhouding van Veluvine vastgesteld; Veluvine is de komende periode aan zet om in nauwe afstemming met de gemeente deze visie te realiseren.

In nauwe afstemming blijven met Veluvine nu Veluvine aan zet is om de door ons opgestelde visie te realiseren.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 7

Wat gaan wij doen?

Aankoop locatie Stroopstok 0816

Aanleg beregeningsinstallatie Van Heerdepark

Door aanhoudende droge zomers is het wenselijk om het bestaande van Heerde park te voorzien van een geautomatiseerde beregening installatie. Dit i.v.m. groeiomstandigheden van bomen, gras, vaste planten.

Areaal uitbreiding / onderhoud recreatieve voorzieningen (o.a.routenetwerken)

Uitbreiding onderhoud recreatieve voorzieningen (wandeln netwerk, fietsnetwerk, ruiternetwerk, ommetjes, speelweides + onderhoud openbare toiletten De Stakenberg, Nunspeet aan Zee NAZ)

Areaal uitbreiding wegbeplanting buitengebied

Betreft uitbreiding areaal wegbeplanting buiten de kom en zorgplicht bomen langs buitengebied. Toename door o.a. ouder worden bomenbestand, nieuwe aanplant. Toename door o.a. zorgplicht, loon- en brandstofkosten, inspectiekosten bomen.

Beheer en onderhoud spelterreinen

Uit de uitwerking van de startnotitie blijkt dat het huidige budget niet toereikend is om jaarlijks al het benodigde onderhoud te doen en de vervangingsachterstand aan te pakken. De gemeente staat voor een forse vervangingsinvestering en met structurele verhoging van de budgetten kan het voorzieningen niveau op peil gebracht en gehouden worden.

Beheer landgoed Hulshorst (bomenlanen, recr.voorzieningen, infra)

Vervanging en herstel van Landgoed onderdelen (o.a. bomenlanen, recreatieve voorzieningen, vervanging beplanting, infrastructuur optimaliseren). Dit naar aanleiding van het beheerplan Landgoed Hulshorst

Formatie cluster bos en natuurbeheer (0,5 fte)

Dit betreft extra formatie voor uitbreiding van de buitendienst

Formatie cluster Groen/begraafplaatsen (1 fte)

Dit betreft extra formatie voor uitbreiding van de buitendienst

Hondenrennen Elspeet

Aanleg twee nieuwe honden uitlaatrennen kern Elspeet. Mede n.a.v. vastgesteld hondenbeleid en burger initiatief kern Elspeet met handtekeningenlijst.

Ondersteuning Beleidsveld sportstimulering, sportaccommodaties en spelen

Gezien de noodzaak van de herijking van het beleid sport en bewegen (onderdeel van het collegeprogramma) en het vastgestelde beleidsplan spelen is het een onwenselijke situatie om deze taken niet of in mindere mate uit te voeren. Met deze aanvraag nieuw beleid willen we voorstellen om de formatie uit te breiden (28u per week, schaal 8) met een junior beleidsmedewerker sport en spelen. De junior beleidsmedewerker wordt ingezet ter ondersteuning van het beleidsveld Sport en Bewegen.

Oorlogsmonumenten en historische graven (incidenteel en structureel)

De incidentele middelen zijn bedoeld voor de implementatie van het plan van aanpak, groot onderhoud in 2025 en het ontsluiten van het verhaal van de persoon/personen irt het graf/monument voor educatieve/informatieve doeleinden via QR-codes/tekst op website Nunspeet uit de kunst.

Verkeersplan IKC Nunspeet Oost/Oosteinderweg

In januari 2023 heeft de gemeente ingestemd met het bestemmingsplan IKC Nunspeet Oost. Naar aanleiding van inspraakreacties heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om te komen tot een verkeersplan bij realisatie van een IKC aan de Oosteinderweg. Adviesbureau Sweco heeft een plan opgesteld waarbij de Oosteinderweg wordt heringericht als fietsstraat, er een goed fietspad door de groenstrook nabij het IKC komt en waarbij een fietspad nabij de Kuijperlaan wordt gerealiseerd.

Vervanging faunakerend raster Elspeet

Het faunakerend raster bij Elspeet wordt in 2025 vervangen.

Vervanging houten witte slagbomen

Houten entree slagbomen zijn aan vervanging toe. Toekomstig slagbomen worden uitgevoerd in staal i.v.m. langere levensduur en bestendigheid tegen vandalisme.

Vervanging sporttechnische inrichting binnensportaccommodaties

Conform de overeenkomsten tussen de gemeente Nunspeet en Sportbedrijf Nunspeet is de gemeente verantwoordelijk voor vervanging van nagelvaste inventaris dan wel vervangingsinvesteringen met een afschrijvingstermijn van 15 jaar of langer.

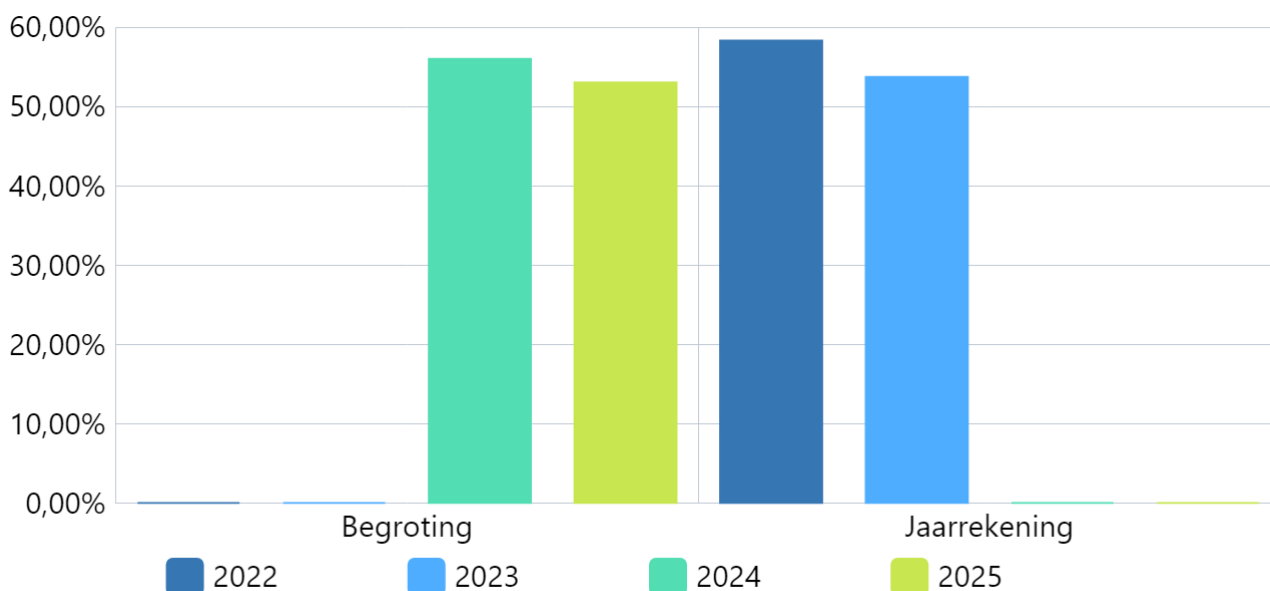
Vervanging uitkijktoren De Stakenberg aanvullend

Vanwege omstandigheden (stikstof beperken en verplaatsen uitkijktoren) zijn de kosten gestegen. Onder andere kosten voor aanbesteding gereed maken zijn hierin opgenomen. Aanvullend onderzoek m.b.t. stikstof en flora en fauna scans zijn hierin meegenomen. Subsidie mogelijkheden met betrekking tot recreatiezonering worden onderzocht.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 7

Niet sporters (19 jaar en ouder)

Bron: CBS, RIVM

Periode	Begroting	Jaarrekening
2022	0,00%	58,30%
2023	0,00%	53,70%
2024	56,00%	0,00%
2025	53,00%	0,00%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	7.608	7.288	7.405	7.173
Baten	-1.156	-1.146	-981	-981
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.452	6.143	6.424	6.191
Gerealiseerd resultaat	6.452	6.143	6.424	6.191

Programma 8. Economische zaken

Inleiding

“Wij streven naar een profiel van kwaliteit voor recreatie en toerisme in onze mooie gemeente. Daarbij bewaken we de balans tussen toeristische druk en draagkracht, een duurzame en verantwoorde groei. We gaan aan de slag met een lokale visie op het gebied van economie. Met onder meer aandacht voor brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking. Daarnaast bouwen we voort op de koers voor recreatie en toerisme: ‘4 seizoenen uit de kunst’.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomstvisie Nunspeet 2030
- Provinciale omgevingsvisie
- Nota bestemmingen en beheer van de bossen
- Beheerevaluatie en visie heideterreinen gemeente Nunspeet
- Omgevingsvisie gemeente Nunspeet
- Samenwerking Veluwe op 1
- Regionaal bestuursakkoord Vitale Vakantieparken en lokaal stappenplan
- Koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst'

Wat willen wij bereiken?

Agrarische sector

- Een toekomstbestendige agrarische sector met ruimte voor duurzame landbouw.
 - We blijven agrariërs de ruimte geven om te komen met initiatieven tot functieverbreiding of -verandering, die passen bij de oorspronkelijke hoofdfunctie en niet ten koste gaan van de landschappelijke kwaliteit.
 - Waar mogelijk gaan we in die herontwikkeling in dialoog met de agrariërs kansen verkennen van toekomstbestendige duurzame landbouw.

Wat willen wij bereiken?

Ondernemers

- Ruimte voor ondernemers om te ondernemen.
- Goede en constructieve contacten met onze ondernemers.
- Een bijdrage leveren aan een vitale arbeidsmarkt
 - We investeren in een professionele ondernemersdienstverlening. We onderhouden proactief en uitnodigend contacten met onze ondernemers, zowel bestuurlijk als via de bedrijfscontactfunctionaris en de accountmanager werkgeversdienstverlening.
 - We zorgen dat ondernemers die bezig zijn met nieuwe ontwikkelingen laagdrempelig en toegankelijk via één ingang alle zaken kunnen doen met de gemeente.
 - We bieden maatwerk door experts voor schuldhulpverlening bij bedrijfsbeëindiging of doorstart.
 - We werken samen met onze partners in de Regio Zwolle om een werkende en toekomstbestendige arbeidsmarkt te realiseren.

- We willen toe naar een beleid waarin de nadruk ligt op lokaal en duurzaam aanbesteden en inkopen.
- In ons inkoopbeleid stimuleren we ook sociaal ondernemerschap.
- Bij aanbestedingstrajecten willen we dat lokale ondernemers zoveel mogelijk mee kunnen doen; onnodige drempels – ook bij regionale aanbestedingen – halen we indien mogelijk aan de voorkant weg.
- We steunen het opzetten van een ondernemersfonds.
- We ondersteunen de Inclusief Groep en onderzoeken samen met de aandeelhoudende gemeenten de toekomstige rol als sociaal ontwikkelbedrijf.

Wat gaan wij doen?

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Continueren dienstverlening aan zelfstandigen bij financiële problemen en schulden.

Deelname aan de programma's HCA, Crisis- en herstelaanpak en Werkbedrijf Regio Zwolle.

De gemeente Nunspeet zal in 2025 deelnemen aan de verschillende programma's in de regio Zwolle, zoals de Human Capital Agenda en het Werkbedrijf Regio Zwolle.

Vaststellen visie op het gebied van de lokale economie (met onder meer aandacht aan de aspecten brede welvaart, sociaal domein, omgevingsvisie, arbeidsmarkt, dienstverlening en samenwerking).

Uitvoeren van de acties die zijn opgenomen in de lokale economische agenda 2024 e.v.

Wat willen wij bereiken?

Recreatie en toerisme

- "Nunspeet vier seizoenen uit de kunst" (koersnotitie vastgesteld in 2020)
- Balans tussen toeristische druk en draagkracht; een duurzame en verantwoorde ontwikkeling
- Spreiding en begeleiding van bezoekers.
 - We geven uitvoering aan de koersnotitie 'Nunspeet vier seizoenen uit de kunst' met de daarin genoemde opgaven:
 1. Toegangspoort Noord Veluwe
 - De reeds in gang gezette ontwikkelingen rond "Poort van de Veluwe (Regiodeal) ontvangstlocatie Transferium" geven we concreet gestalte.
 - Inzet op toekomstige ontwikkelingen rondom de Regiodeal.
 2. Unieke robuuste Natuurbeleving
 - Ontwikkeling en aansluiting Veluws wandelroutenetwerk.
 - We blijven ons inzetten voor goed ontsloten en onderhouden wandel- en fietsroutes en ruiterroutes, de toegankelijkheid van de bossen en de paarse heide.
 - We streven naar realisering van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeet met ruimte voor uitbreiding.
 3. Water als unieke kans
 - Gezamenlijk plan met alle stakeholders voor Nunspeet aan Zee (ambitieniveau bepalen, overeenstemming Leisurelands, betrekken stakeholders etc.).

- Inzetten op veilige fiets en wandel verbinding tussen centrum en randmeerkust.
 - 4. Diversiteit in verblijf
 - Uitvoeringsstrategie Vitale Vakantieparken vaststellen.
 - 5. Breed kunstzinnig palet
 - Sterke verbinding houden met de kunst- en culturele sector vanwege het DNA en de uitstraling van Nunspeet.
 - Onderzoek naar herkenbaarheid vanaf de A28 door middel van kunstzinnige uiting.
 - 6. Samen (als dorpen) sterker
 - We hechten belang aan de samenwerking op de Veluwe (Veluwe op 1) en sluiten aan bij projecten die hieruit voort komen.
 - 7. Vier seizoenen een unieke beleving aanbieden
 - De promotie c.q. de branding van onze gemeente en activiteiten die daarmee samenhangen van onder meer culturele instellingen, bedrijven, winkels en horeca, blijven we gebundeld en actief vorm geven onder de paraplu van Nunspeet uit de Kunst.
 - 8. Gezellig en Gastvrij
- We blijven investeren in een aantrekkelijk en toegankelijk centrum van Nunspeet, mede in het belang van onze lokale ondernemers.
 - Onderzoek naar toegankelijkheid van recreatie en toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten"

Wat gaan wij doen?

Masterplan ontwikkelen en uitvoering geven aan “Nunspeet aan Zee”.

Leisure Lands is de gelegenheid geboden om, binnen bepaalde kaders, te komen met een planontwikkeling met betrekking tot Nunspeet aan Zee. We zijn in afwachting van hun planvorming. In 2024 verwachten we op basis van verkregen planvorming van Leisure Lands hier meer vorm en inhoud aan te kunnen geven.

Het plan is in hoofdlijnen ingediend voor de Regio Deal, het convenant hiervoor wordt half oktober 2024 ondertekend.

Onderzoek doen naar betere ontsluiting centrum en randmeerkust.

Uitvoering in najaar 2024

Onderzoek naar herkenningspunt langs de A28.

Dit wordt in het najaar 2024 uitgewerkt.

Onderzoek naar toegankelijkheid van Recreatie en Toerisme in de gemeente Nunspeet inclusief behoefte aan openbare toiletten.

Dit wordt najaar 2024 uitgevoerd.

Opstellen onderbouwing van de realisatie van een centraal en permanent evenemententerrein.

Er is opdracht gegeven om in eerste instantie te komen tot een onderzoek en onderbouwing voor de nut en noodzaak van een activiteitenterrein (wordt in Q3 aan de gemeenteraad voorgelegd). Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en de bestuurlijke besluitvorming wordt de haalbaarheidsstudie vervolgd met een ruimtelijke onderbouwing van een activiteitenterrein.

Realiseren van een nieuwe schaapskooi in de directe omgeving van Elspeet.

Uitvoering geven aan “Poort van de Veluwe” (Regiodeal).

Voor het project is in juli 2023 een voorbereidingskrediet vrijgegeven. Daarmee start de voorbereiding van het ontwerp en de benodigde onderzoeken. In de loop van 2024 zal de uitvoering plaatsvinden. De oplevering van het werk vindt in oktober 2025 plaats.

Uitvoering geven aan lokale ontwikkeling Veluws wandelroutenetwerk.

Het (wijzigen en upgraden van) het wandelroutenetwerk wordt naar verwachting najaar 2024 in opdracht gegeven.

Uitvoering lokaal programma Vitale Vakantieparken.

opzet plan van aanpak van projecten waarvan de prioritering in de Stuurgroep VVP zijn goedgekeurd

Wat willen wij bereiken?

Werklocaties

- We zetten in op het behoud van kwalitatief voldoende bedrijventerreinen en werklocaties voor met name met lokale bedrijven met lokale werkgelegenheid.

- We geven meer ruimte aan kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst in de zones die daarvoor in het verleden (2017) zijn aangewezen.

Wat gaan wij doen?

Evaluatie en nieuw RPW Noord Veluwe.

In 2024 is er samen met de gemeenten in de KvdV een nieuw Regionaal Plan Werklocaties opgesteld. In het RPW zijn nieuwe programmeringsafspraken gemaakt over de ontwikkeling van bedrijventerreinen de komende vier jaar en de kaders die daarbij gelden.

Onderzoek uitvoeren naar nieuwe werklocaties als vervolg op het bedrijventerrein De Kolk. Kleinschalige bedrijvigheid in Hulshorst en WVG op locatie Feithenhof hierin meenemen.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden ingesteld.

Onderzoeken wenselijkheid / mogelijkheid van uitbreiding van bestaande bedrijven of nieuwe bedrijvigheid.

Voor het nieuwe Regionaal Plan Werklocaties (RPW) zullen genoemde onderzoeken worden uitgevoerd.

Realiseren bedrijventerrein Elspeet.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 8

Wat gaan wij doen?

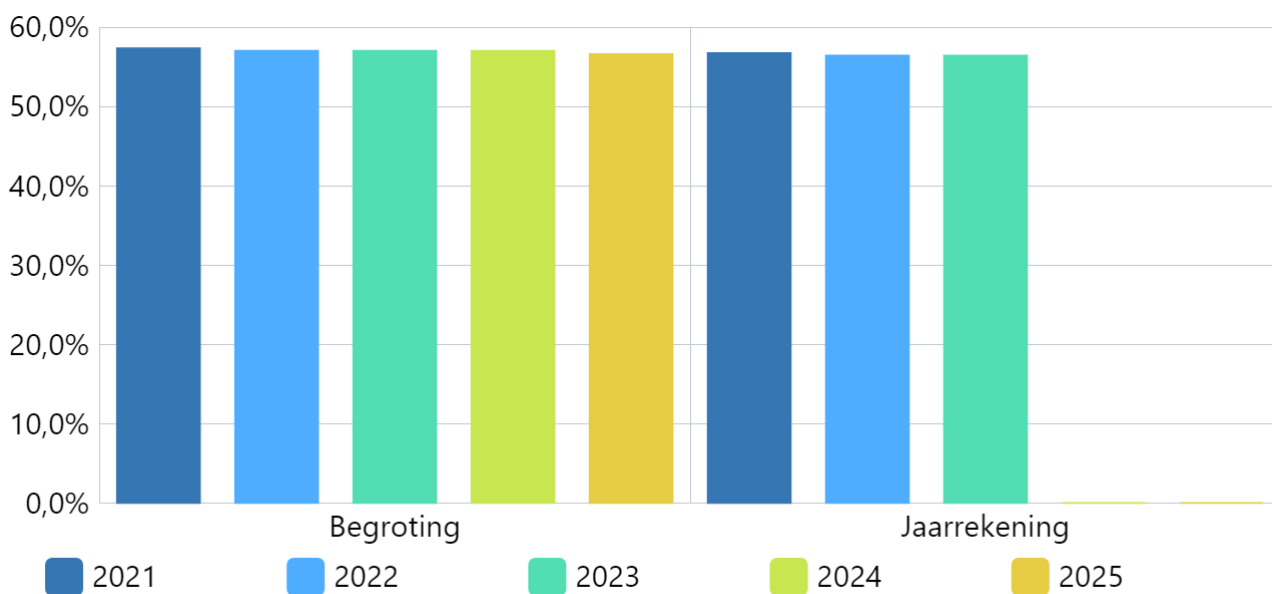
Beleidsmedewerker Recreatie & Toerisme / Kunst & Cultuur

De huidige medewerker (20 uur) gaat met pensioen en met nieuw beleid van vorig jaar is besloten om de functie tijdelijk op te hogen naar 36 uur voor 2 jaar en daarna bezien of structureel nodig is. Dat maakt werven lastig op deze functie en met de huidige arbeidsmarkt. Daarnaast ontstond een knelpunt binnen het beleidsterrein Kunst en Cultuur waardoor de combi is gezocht: ophoging structureel inclusief beleidsterrein Kunst en cultuur

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 8

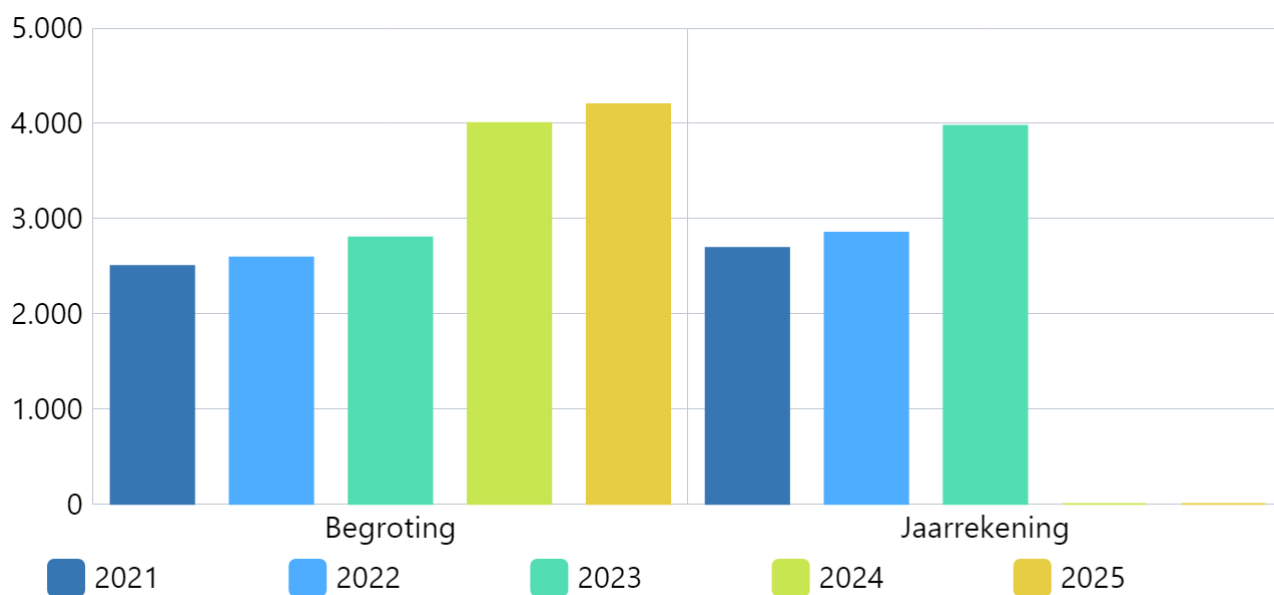
Functiemenging.

Bron: GDINDEX.NL, St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	57,3%	56,7%
2022	57,0%	56,4%
2023	57,0%	56,4%
2024	57,0%	0,0%
2025	56,6%	0,0%

Vestigingen van bedrijven.

Bron: St. LISA

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	2.500	2.690
2022	2.590	2.850
2023	2.800	3.972
2024	4.001	0
2025	4.200	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	1.322	1.343	1.357	1.351
Baten	-2.312	-2.562	-2.648	-2.648
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-989	-1.219	-1.291	-1.297
Gerealiseerd resultaat	-989	-1.219	-1.291	-1.297

Programma 9. Bestuur en ondersteuning

Inleiding

“We willen ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente blijven die dicht bij de inwoners in de samenleving staat. Daarvoor zullen we moeten samenwerken met andere gemeenten in de regio. Uitgangspunt is dat we niet alleen samenwerken uit eigen belang, maar ook van waarde en nut willen zijn voor andere gemeenten in de regio. Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven blijft het uitgangspunt van ons beleid.”

Bestuurlijke kaders

- Integrale Toekomst Visie Nunspeet 2030
- Collegeprogramma 2022-2026
- Beleidsagenda gemeenteraad
- Communicatienota
- Informatiebeleidsplan 2023-2026
- Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2021-2024
- Kwaliteitsjaarplan
- Treasurystatuut
- Financiële verordening 2023

Wat willen wij bereiken?

Bestuursstijl en vernieuwing

- Een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving.
- Versterking van de lokale democratie.
 - We blijven werken aan een transparante en betrouwbare bestuursstijl richting de samenleving en staan open voor vernieuwing.
 - We gaan het vastgestelde beleid op het gebied van inwonersparticipatie daadwerkelijk uitvoeren onder meer door stakeholdersanalyses uit te voeren, vanuit de basishouding dat Nunspeet de inwoners, waaronder de jongeren, serieus neemt.
 - Er wordt een raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening ingesteld die met ondersteuning van de griffie gaat onderzoeken op welke wijze we de lokale democratie richting de toekomst kunnen versterken.

Wat willen wij bereiken?

Communicatie

- Onze diverse doelgroepen zijn goed geïnformeerd, de bestuurscultuur is open en transparant.
 - We staan in verbinding met de Nunspeetse samenleving. We weten wat er leeft en speelt, en gebruiken dat bij onze actieve, tijdige, begrijpelijke en eerlijke communicatie met de diverse doelgroepen via diverse mediakanalen.

Wat willen wij bereiken?

Dienstverlening

- We zijn een gemeente die dicht bij de inwoners in de samenleving staat.

- De in te stellen raads werkgroep Bestuur en Dienstverlening gaat vanuit haar volksvertegenwoordigende rol een bijdrage leveren aan de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening, met name door signalen vanuit de samenleving onder de aandacht te brengen en het college gevraagd en ongevraagd van advies te dienen.
- Uit oogpunt van goed werkgeverschap besteden we blijvend aandacht aan het aspect werkdruk in de gemeentelijke organisatie en nemen we waar nodig passende maatregelen.

Wat gaan wij doen?

Meten en extern terugkoppelen behaalde servicelevels.

Betreft de servicelevels van KCC. Eind van dit jaar/begin 2025 wordt de nieuwe telefooncentrale geïmplementeerd. Servicelevels kunnen dan worden gemeten.

Wat willen wij bereiken?

Financiën

- Gezonde gemeentelijke financiën in combinatie met beperkte lastendruk voor inwoners en bedrijven.

- Vanwege de vele onzekerheden blijven we uitgaan van een voorzichtig begrotingsbeleid.
- We hanteren als uitgangspunt dat we de onroerendezaakbelastingen (ozb) met de inflatiecorrectie en trendmatig verhogen waarbij we de eventuele meeropbrengsten ten opzichte van de begroting jaarlijks reserveren, zodat die middelen ten goede komen aan specifiek te benoemen projecten.
- Intensivering van beleid doen we door zoveel mogelijk te herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes.
- Als we autonoom aanmerkelijk minder inkomsten of veel hogere kosten krijgen, bezien we primair of we uitgaven door scherpere keuzes in balans kunnen brengen met de inkomsten.
- Wanneer de genoemde instrumenten niet werken en het onwenselijk is als bijvoorbeeld de dienstverlening aan de inwoners beneden een bepaald minimumniveau zou zakken of dat voorgenomen projecten in de knel komen, kan een verhoging van de ozb in beeld komen.
- Voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en rechten en leges hanteren we het uitgangspunt van kostendekkendheid.
- We blijven kritisch op de doelmatigheid, zodat de tarieven niet hoger zijn dan nodig is.
- We monitoren goed of het beleid effectief is, of de uitvoering doelmatig is en of de efficiency op een goed peil is.
- We zijn open en transparant over onze financiën, ook in begrijpelijke taal naar onze inwoners.
- We gaan verder werken aan de reeds verbeterde informatieve waarde van de (digitale) rapportages.
- Speciale aandacht blijft er voor indicatoren met ondersteuning van de Commissie Planning & Control. "

Wat gaan wij doen?

Bij opstellen vakinhoudelijk beleidsnota's (waar nodig in samenspraak met commissie P&C) indicatoren opnemen.

Voordat een vakinhoudelijke beleidsnota wordt vastgesteld.

Intensivering van (nieuw) beleid door herprioriteren of door nieuw-voor-oud beleidskeuzes en als dienstverlening beneden een bepaald minimumniveau door verhoging van OZB.

Inzichtelijk brengen van de kostdekkendheid van de heffingen, rechten en leges.

Vanaf begroting 2024 vast onderdeel van P&C-proces.

Onroerendezaakbelastingen (OZB) met inflatiecorrectie en trendmatig verhogen.

Periodiek huidige indicatoren beoordelen met ondersteuning van de commissie P&C.

In afstemming van griffie/commissie P&C periodiek agenderen.

Wat willen wij bereiken?

Informatiebeleid

- Toekomstbestendige en betrouwbare informatievoorziening die aansluit op wettelijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en op de (informatie)behoefte van inwoners en van de gemeentelijke organisatie.

- De informatie en dienstverlening van de gemeente voldoet minimaal aan de wettelijke eisen voor digitale toegankelijkheid.
- We benutten data om ons beleid en investeringskeuzes te onderbouwen en nieuwe oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te ontwikkelen.
- We optimaliseren de regievoering (Governance) en prioritering van ICT-projecten om de continuïteit, kwaliteit en kosten van de informatievoorziening te borgen.
- We verbeteren onze opslag en ontsluiting van gegevens om te voldoen aan de Wet open overheid (Woo) en de archiefwet.
- We investeren in juiste capaciteit en competenties van ICT-personeel en organisatiebreed bewustzijn van digitale vaardigheid, privacy en informatieveiligheid.
- We onderzoeken de kansen en mogelijkheden voor regionale samenwerking in H2ONE-verband op het gebied van informatisering en automatisering."

Wat gaan wij doen?

Uitvoeren onderzoek naar I&A samenwerking in H2ONE-verband.

Het Onderzoek in H2ONE-verband loopt op dit moment en zal in 2024 - naar verwachting - afgerond worden. Voornamelijk de aanpak van het proces en de communicatie daarover verloopt soms stroef waardoor het lastig inschatten is wat de uitkomst eind dit jaar zal gaan worden.

Wat willen wij bereiken?

Projecten

- Afronding en kostenbeheersing van de opgestarte projecten: Sportpark de Wiltsang, Onderwijshuisvesting, Stationsomgeving en Duurzaamheid

- We berekenen de begrotingen van de projecten periodiek door om de gemeenteraad minimaal 1 x per jaar voorafgaande aan de opstelling van de Perspectievennota inzicht te geven in de veranderende omstandigheden.
- Via de reguliere P&C-cyclus leggen we periodiek verantwoording af over de voortgang en de kostenontwikkeling van de projecten.
- Zo nodig maken we op grond van de beschikbare financiële middelen integraal keuzes over gefaseerde uitvoering van de projecten."

Wat gaan wij doen?

Periodieke doorrekening projectbegrotingen.

Nunspeet heeft meerdere grote projecten onderhanden. Hierbij kan gedacht worden aan de herinrichting van het Stationsgebied, de onderwijshuisvesting en lopende grondexploitaties. Om zicht te houden op de stand van zaken qua voortgang, financiën en risico's vindt periodiek een doorrekening van de diverse projecten plaats. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de gedane investeringen maar ook naar een goede inschatting van de toekomstige investeringen ten opzichte van het beschikbare krediet.

Wat willen wij bereiken?

Samenwerking

- De gemeente Nunspeet blijft ook in de toekomst een sterke zelfstandige gemeente.
- Een goede samenwerking met andere gemeenten in de regio, niet alleen uit eigen belang, maar ook om van waarde en nut te kunnen zijn voor andere gemeenten in de regio.
 - Binnen de Kop van de Veluwe gaan we met een open houding het gesprek aan om tot overeenstemming over de status van de samenwerking in de Kop van de Veluwe en de relatie tot de Regio Zwolle te komen.
 - We houden oog voor de profilering en positionering van onze gemeente als samenwerkingspartner voor de zuidelijke buurgemeenten.

Wat gaan wij doen?

Bepalen positie van de gemeente Nunspeet in de regio en herijken van onze samenwerkingsstrategie.

Wat willen wij bereiken?

Nieuw beleid 2025-2028 Programma 9

Wat gaan wij doen?

Aanbesteding Mobiele telefonie, verhoging

Aanbesteding Mobiele telefonie in 2025

Aanpassing kantoorconcept

Met dit nieuwe beleid worden 19 extra werkplekken gecreëerd en wordt de geluidsoverlast op de werkplek grotendeels gereduceerd door het plaatsen van 10 belcellen voor het voeren van telefoongesprekken en digitale overleggen én door het toevoegen van geluidsabsorberende materialen.

Aanpassingen VTH-software inz. Wmebv

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer regelt dat inwoners en ondernemers hun zaken met de gemeente digitaal kunnen afhandelen. Dit verplicht de gemeente tot het doorvoeren van aanpassingen in de bestaande informatievoorziening. Klantinteractie moet volledig digitaal kunnen plaatsvinden. Daarnaast zorgen deze noodzakelijke aanpassingen in de vergunningverleningssoftware voor meer gestroomlijnde klantprocessen, zowel in het kader van de Omgevingswet als de APV/Bijzondere wetten

Administratieve ondersteuning VTH

Formatie uitbreiding voor de administratieve ondersteuning van team VTH (36 uur)

Adviseur Informatieveiligheid (Ciso)

In verband met pensionering moet de opvolger ingewerkt worden. Het nieuwe beleid gaat uit van extra kosten gedurende de periode januari - mei 2025.

Agressietraining

Op grond van Arbo wetgeving is iedere werkgever ook verplicht om medewerkers trainingen/voorlichtingen aan te bieden op dit gebied. De vorige trainingsronde is in 2022 geweest, daarbij zijn er de afgelopen jaren veel nieuwe medewerkers gestart, ook in publieke functies, die nog niet hebben kunnen deelnemen aan de trainingen/voorlichting.

Applicatiebeheerder VTH

De applicatiebeheerder binnen het team VTH bereikt op 1 april 2026 de pensioengerechtigde leeftijd. Vanwege het specialisme en het feit dat het hele team VTH afhankelijk is van goed werkende applicaties is het wenselijk om vroegtijdig een opvolger te zoeken

Auditverplichting

Oktober 2024 is de NIS2 richtlijn van kracht en komen gemeenten onder deze richtlijn te vallen. De richtlijn gaat verplichten tot het organisatie breed auditen op de informatiebeveiliging. Dit is een aanmerkelijke verzwaring van de huidige auditverplichtingen.

Backup systeem

Ons huidig back-up systeem moet vervangen worden. Daarnaast is het goed om te kijken wat er qua vervanging nodig is om aan alle eisen te voldoen. Met de komst van de Wet Open Overheid en de Archiefwet voldoen we op dit moment nog niet volledig aan de gestelde eisen.

Bemensing Bestuurssecretariaat (incidenteel en structureel)

Om de nieuw te werven collega's correct in te werken en enige tijd te laten 'meelopen' met de huidige bestuur secretaresse is tijdelijk sprake (max 4 maanden) van extra kosten in 2025. Daarnaast wordt een formatie uitbreiding voorgesteld om de kwaliteit en tijdige afdoening van taken en bestuurlijke wensen ook naar de toekomst te borgen.

Bezetting Helpdeskfunctie

De groei van de organisatie maakt dat we zien dat de druk op de helpdesk toeneemt. Voor kleine projecten is bijna geen tijd meer.

Budgetten basisregistraties

Het belastingenpakket is aanbesteedt, deze kosten vallen hoger uit dan begroot. Onze leverancier van de luchtfoto's heeft een indexatie toegepast op de prijzen, daarnaast bieden ze nieuwe modules aan die we graag willen afnemen. Ook de kosten voor de straatnamencommissie zijn niet begroot.

Core Netwerkswitches

Voor de vervanging van onze netwerkswitches is nodig: 2x Core netwerk switch en 4x Werkgroep switch

Datagedreven werken (incidenteel en structureel)

marktverkenning voor de systemen die we nodig hebben voor het inrichten van een datawarehouse (eerste start zodat we in het klein kunnen oefenen) en incidentele inzet (inhuur data-analist) voor de bemensing daarvan

DPIA budget

De gemeente heeft processen die een hoog risico voor de rechten en vrijheden voor betrokkenen inhouden. Voor al die processen is het verplicht om een DPIA uit te voeren en heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven dat die DPIA iedere drie jaar volledig herzien zou moeten worden.

Duurzame inzetbaarheid personeel

Om verder invulling te kunnen geven aan de onderwerpen zoals genoemd in het duurzame inzetbaarheids hoofdstuk 8 van de CAO gemeenten is extra budget nodig.

Extra schoonmaakronde toiletten gemeentehuis

Om de openbare en niet-openbare toiletten van het gemeentehuis schoon en netjes te houden is er uitbreiding nodig van uren en middelen. Op dit moment wordt het gemeentehuis schoongemaakt door schoonmaakbedrijf CSU. Belangrijk is dat de medewerkers van het schoonmaakbedrijf er extra uren bij krijgen om elke werkdag (rond het middaguur) een extra schoonmaakronde in de toiletten te houden.

Formatie facilitair medew.

Betreft aanvullende formatie voor de facilitaire ondersteuning

Functiewaardering HR21 (incidenteel en structureel)

Jaarlijks wordt er in het najaar een HR21 ronde gehouden. Nieuwe functies worden ingedeeld en als er aanleiding voor is worden functies opnieuw ingedeeld. Een gecertificeerd HR adviseur deelt de functies in. De indelingen moeten extern worden getoetst door een HR21 deskundige. Vanwege het vertrek van één van de HR adviseurs komt de komende indelingsronde onder druk te staan. De jaarlijkse extra loonkosten van nieuwe functiewaardering bedragen gemiddeld ongeveer € 15.000,-. De gemeenteraad wordt voorgesteld hiervoor structureel budget beschikbaar te stellen.

GBI world (beheersysteem)

In 2024 is Nunspeet overgestapt van GBI 6 naar GBI world. GBI 6 was een applicatie die op het netwerk van de gemeente Nunspeet was geïnstalleerd. GBI world is een cloud applicatie. Hierdoor is er sprake van jaarlijkse hostingkosten die in rekening worden gebracht.

Inmeetapparatuur landmeter

In 2025 moet de apparatuur van de landmeter vervangen worden.

Juridisch adviseur (Woo)

Het aantal Woo verzoeken en het aantal bezwaren nemen fors toe. Dit heeft te maken met nieuwe wetgeving (Woo) en een toenemend aantal verzoeken. Voor de uitvoering is juridische formatie binnen POC op orde maar in de aansturing, coördinatie en ontwikkeling is een capaciteitstekort wat leidt tot grote werkdruk bij één van de medewerkers.

Kantinekosten

De kosten voor de kantine stijgen meer dan de toegepaste verhogingen. Dit komt o.a. door hogere inkooprijzen en het vaker verzorgen van lunches op verzoek van teams en college.

Medew. Financieel beheer

Door een toename van taken, werkzaamheden/medewerkers en projecten binnen de gemeente is er ook een toename in de financiële bedrijfsvoeringstaken

Medew. Grondzaken

Formatie uitbreiding ter ondersteuning bij grondaankopen, pacht, contracten en overig vastgoed

Medew. Volkshuisvesting & Monumenten

Formatie uitbreiding ter ondersteuning bij taken op het gebied van volkshuisvesting en monumenten

Modernisering model taxatieverslag woningen

De Waarderingskamer heeft samen met de VNG gewerkt aan het moderniseren van het WOZ-taxatieverslag voor woningen. De verwachting is dat dit nieuwe model voor belastingjaar 2026 een wettelijke vereiste zal worden.

NDR & Riskmanagement

NIS2 verplicht tot het treffen van de diverse beveiligingsmaatregelen. In 2022 zijn we begonnen met endpoint detectie en management. Op grond van de verscherpte eisen zou dit moeten worden uitgebreid met netwerk detectie. Daarnaast kennen applicaties gebreken die regelmatig beveiligingsrisico's met zich meebrengen. Met de riskmanagementstool kunnen deze kwetsbaarheden op de kortst mogelijke termijn worden ontdekt en kunnen er mitigerende maatregelen worden getroffen.

Organisatieontwikkeling (cultuurtraject)

Inmiddels hebben we de Nunspeet Academie (ons leerhuis) ontwikkeld waarmee we de gewenste beweging (feedback, persoonlijk leiderschap, ontwikkelgerichtheid en eigenaarschap) willen realiseren. Omdat het van belang is om dit traject organisch door te ontwikkelen om op die manier in te kunnen spelen op ontwikkelingen en omdat het traject verbonden is met interventies zoals Dialog en de Nunspeet Academy wordt voorgesteld dit ook in 2025 en volgende jaren voort te zetten

Pen-testen

Door het opleggen van beveiligingsnormen middels de NIS2 wordt het periodiek pen-testen verplicht en zullen hier hogere eisen aan worden gesteld

Privacy applicatie

Ondersteunende applicatie die de organisatie helpt bij het tijdig voldoen aan de gemaakte afspraken met betrekking tot privacy, zoals het implementeren van maatregelen en vastleggen van bewijsstukken waarmee aangetoond kan worden dat voldaan wordt aan de beginselen uit de AVG.

Reiskosten woon-/werkverkeer

Dit betreffen de financiële gevolgen van de verhoging van de huidige reiskostenvergoeding naar de toekomstig fiscaal vrijgestelde € 0,23

Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)

Om een Risicoinventarisatie & Evaluatie (RI&E) uit te voeren en te toetsen wordt expertise ingehuurd. Hoofddreden hiervan is dat een deskundig bureau kan zorgen voor een snelle en praktische uitvoering van de RI&E en hiervoor gecertificeerd is. De laatste RI&E voor het gemeentehuis, de gemeentewerf en locatie straathoekwerk is gehouden in 2021. Voor al deze locaties is het noodzakelijk om een nieuwe RI&E uit te laten voeren om te voldoen aan verplichtingen die de Arbowet stelt.

Senior adviseur / uitv. projectleider wijkaanpakgerichte aanpak 10 uur / niveau 10/11

Formatie uitbreiding voor beleidstaken en projectleider Wijkgerichte aanpak

Senior medew. VTH

Formatie uitbreiding voor de invulling van het opdrachtgeverschap aan de Omgevingsdienst, invoering Omgevingswet, opstellen beleid en strategie

Sloop deel (voormalig) gebouw Straathoekwerk

Als Straathoekwerk verhuisd is naar nieuwe huisvesting een deel van het huidige gebouw slopen, dit gebouwdeel is in zeer slechte staat

Trainee (POC) (dekking: aanpassen organisatiestructuur HR21)

Als gemeente Nunspeet willen we investeren in het aantrekken van jongeren. Het inzetten van trainees in onze organisatie draagt bij aan het geven van impulsen aan onze bestaande medewerkers en aan een positief werkgeversimago. Binnen Talentenregio bestaat een traineeprogramma waarbij wij kunnen aansluiten. De duur van een traineeprogramma is maximaal 2 jaar en de invulling ervan is in overleg met Talentenregio flexibel.

Trainee (POC); kosten projectorganisatie en leer-/ontwikkelprogramma

Dit nieuwe beleid heeft betrekking op de projectorganisatie en het leer-/ontwikkelprogramma voor een trainee.

Uitbreiding 0,4 fte verkeerszaken (juridisch verkeerszaken)

Formatie uitbreiding voor uitvoering van diverse verkeersbesluiten

Uitbreiding 0,4 fte, bedrijfsbureau OR (ondersteuning administratief)

Formatie uitbreiding ten behoeve van bedrijfsbureau procesgerichte taken

Uitbreiding 0,5 fte werkvoorbereider civiel 18 uur / niveau 9

Formatie uitbreiding voor werkvoorbereiding bouw- en woonrijpmaken, herinrichting en nieuwe aanleg

Uitbreiding 1 fte adviseur groen & landschap, biodiversiteit niveau 11 / 36 uur (structureel)

Formatie uitbreiding voor beleidstaken Groen en Landschap en projectleider biodiversiteit

Uitbreiding coördinator kabels en leidingen 8 > 9

Formatie uitbreiding voor uitvoering netcongestie en uitbreiding trafo's woonwijken

Uitbreiding griffie (incidenteel en structureel)

Tijdig anticiperen op het vertrek van de griffier in de toekomst en een structurele versterking van de griffie.

Uitbreiding ontwerper groen, niveau 9 / 8-16 uur, (structureel)

Formatie uitbreiding voor opstellen ontwerptekeningen aanleg groen

Uitbreiding uren directievoerder groen/cultuurtechniek, niveau 9 / 8 uur (structureel)

Formatie uitbreiding voor directievoering aanleg groen en cultuurtechniek

Vervanging Ivanti voor Liquid

Vanaf 31 december 2026 zal Ivanti Workspace Control end-of-life zijn. Ivm de overname van het een ander bedrijf dat hetzelfde product (onder een andere naam aanbiedt) zijn we gedwongen om voor te sorteren op een andere oplossing.

Vitaliteit

Uit het medewerkersonderzoek is gebleken dat werkdruk en gezondheid binnen gemeente Nunspeet het grootste risico vormen op uitval. De resultaten uit het eind 2023 gehouden Medewerkers Onderzoek laten zien dat medewerkers werkdruk ervaren. Uitval hierdoor willen we waar mogelijk voorkomen door het aanbod van

workshops ten behoeve van fysieke en mentale gezondheid en sportactiviteiten verder uit te breiden in 2025 en 2026

Voormalig personeel (eigen risico-dragerschap)

De gemeente is wettelijk eigen risico drager voor voormalig personeel dat ontslag krijgt

Wifi accesspoints

De huidige AccessPoints stammen uit 2019 en zullen vervangen moeten worden. De nieuwe AccessPoints (40 stuks) kunnen het dubbele aantal apparaten aan dan de huidige AP's, tevens is er een verdubbeling van bandbreedte (datastroom).

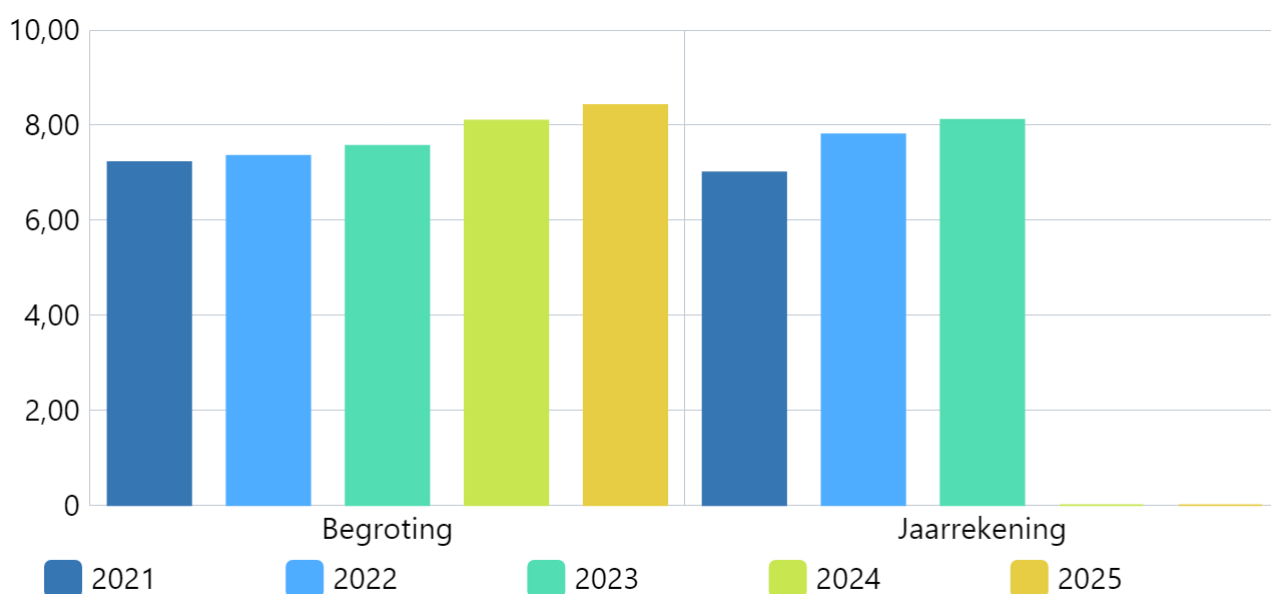
WMEBV - klantportaal organisatiebreed

Met de invoering van de WMEBV per 1 januari 2025 (Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer) is een klantportaal waarin de burger zijn/haar ingediende zaken kan inzien en met ons kan communiceren een goede keuze.

Wat willen wij bereiken?

Wettelijke indicatoren programma 9

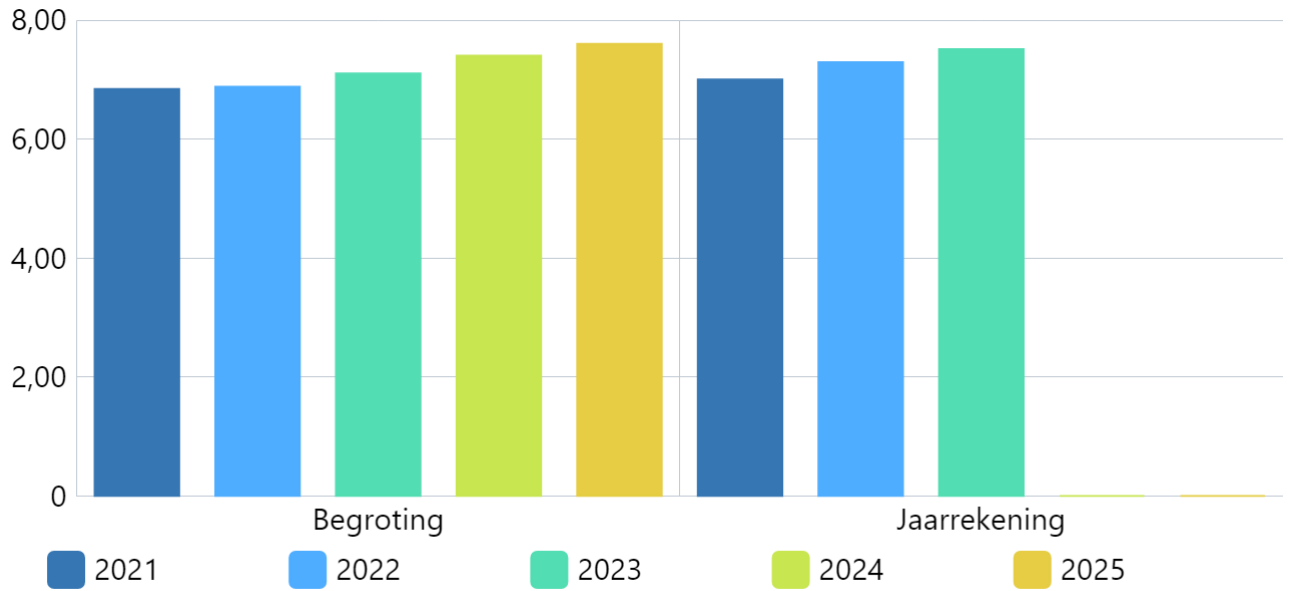
Formatie.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	7,22	7,00
2022	7,35	7,80
2023	7,56	8,11
2024	8,09	0,00
2025	8,42	0,00

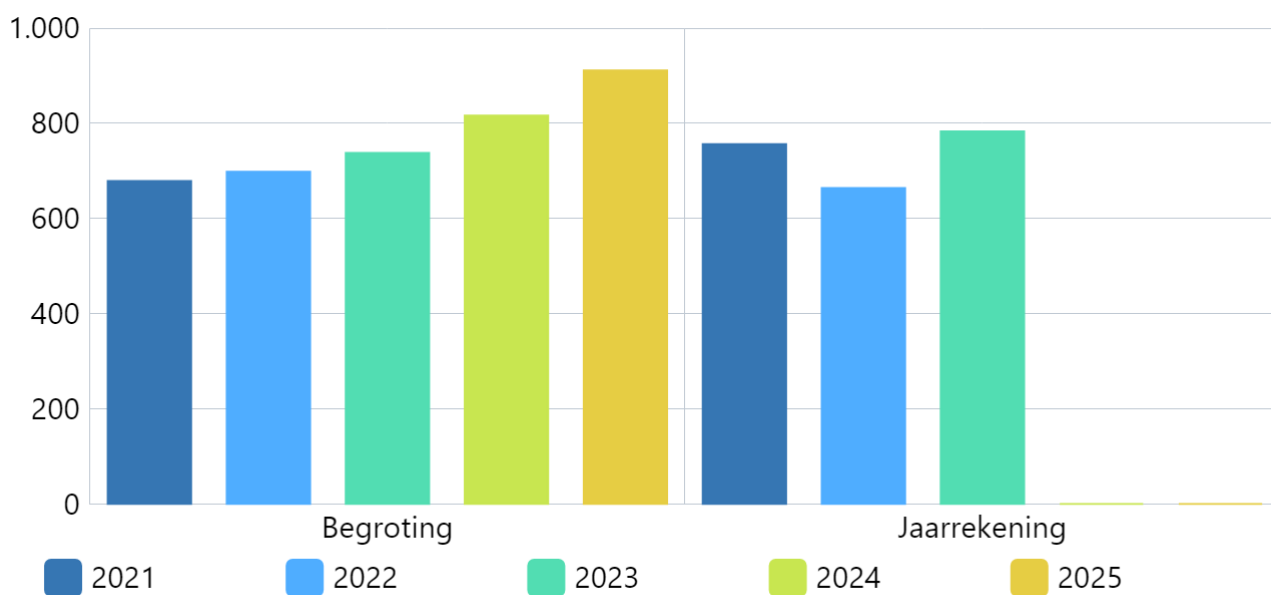
Bezetting.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	6,84	7,00
2022	6,88	7,29
2023	7,10	7,51
2024	7,40	0,00
2025	7,60	0,00

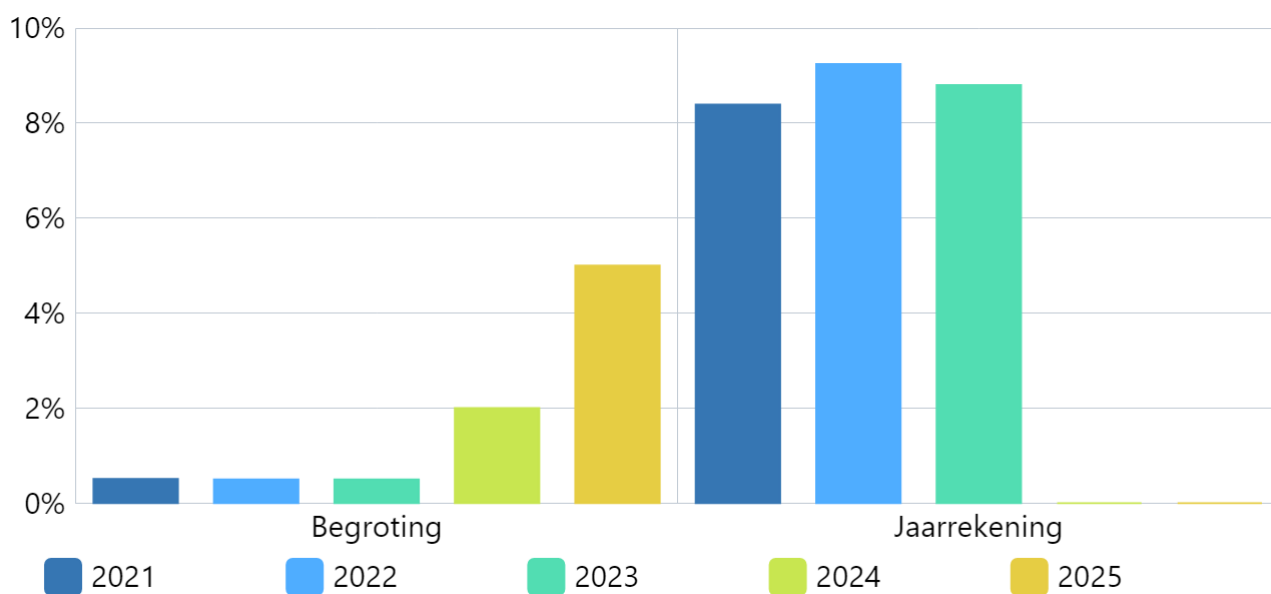
Apparaatskosten.

Bron: Eigen gegevens.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	679	756
2022	698	664
2023	737	783
2024	816	0
2025	911	0

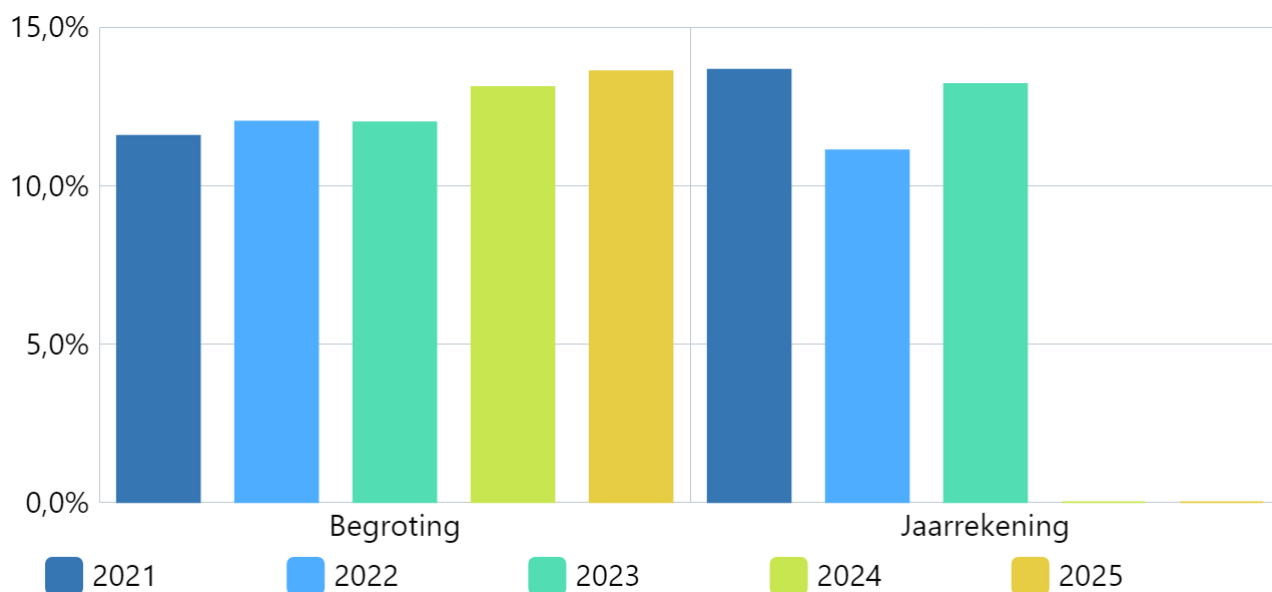
Externe inhuur.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	1%	8%
2022	1%	9%
2023	1%	9%
2024	2%	0%
2025	5%	0%

Overhead.

Bron: Eigen begroting/jaarrekening.

Periode	Begroting	Jaarrekening
2021	11,6%	13,7%
2022	12,0%	11,1%
2023	12,0%	13,2%
2024	13,1%	0,0%
2025	13,6%	0,0%

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	25.553	22.780	22.552	22.467
Baten	-69.997	-66.999	-67.137	-67.159
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-44.443	-44.219	-44.586	-44.692
Gerealiseerd resultaat	-44.443	-44.219	-44.586	-44.692

Programmaplan

Totaal taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.895	3.866	3.809	3.778
1.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.123	2.084	2.084	2.084
1.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	739	739	739	739
1.3 Inkomensregelingen	7.872	7.867	8.158	8.158
1.4 WSW en beschut werk	4.249	3.975	3.879	3.787
1.5 Arbeidsparticipatie	859	901	901	901
1.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	3.325	3.347	3.197	3.197
1.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.607	1.607	1.607	1.607
1.71B Begeleiding (WMO)	1.482	1.482	1.482	1.482
1.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	114	114	114	114
1.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0
1.72B Jeugdhulp behandeling	0	0	0	0
1.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0
1.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0
1.73A Pleegzorg	0	0	0	0
1.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0
1.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0
1.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0
1.74C Gesloten plaatsing	0	0	0	0
1.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	5.072	3.319	3.319	3.320
1.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.317	2.317	2.317	2.317
1.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	59	59	59	59
1.791 PGB WMO	261	261	261	261
1.792 PGB Jeugd	271	271	271	271
1.821 Jeugdbescherming	549	549	549	549
1.822 Jeugdreclassering	174	174	174	174
1.91 Coördinatie en beleid Wmo	287	287	287	287
1.92 Coördinatie en beleid Jeugd	415	415	415	415
2.1 Openbaar basisonderwijs	466	466	465	465
2.2 Onderwijshuisvesting	1.526	1.504	1.465	1.446
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.273	1.273	1.272	1.272
3.1 Ruimtelijke Ordening	1.214	1.212	1.211	1.205
3.2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein)	300	309	309	309
3.3 Wonen en Bouwen	1.695	1.689	1.689	1.689
4.1 Volksgezondheid	1.925	1.869	1.800	1.800

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
4.2 Riolering	1.738	1.741	1.751	1.741
4.3 Afval	2.718	2.717	2.717	2.717
4.4 Milieubeheer	1.842	1.840	1.824	1.523
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	551	508	509	510
5.1 Verkeer, Wegen en Water	5.334	5.189	5.148	5.093
5.2 Parkeren	135	135	135	135
5.4 Economische Havens	148	148	148	148
5.5 Openbaar Vervoer	510	510	510	510
6.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.131	2.133	2.198	2.249
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	1.039	1.039	1.039	1.039
7.1 Sportbeleid en Activering	398	392	299	299
7.2 Sportaccommodaties	2.527	2.349	2.580	2.330
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	535	448	445	446
7.4 Musea	57	57	57	57
7.5 Cultureel Erfgoed	372	342	330	350
7.6 Media	705	705	705	705
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	3.015	2.995	2.989	2.985
8.1 Economische Ontwikkeling	426	449	463	463
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	341	341	341	341
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	149	149	149	149
8.4 Economische Promotie	407	404	404	398
9.1 Bestuur	2.089	1.989	1.982	1.982
9.10 Mutaties reserves	3.632	686	764	856
9.11 Resultaat rekening van baten en lasten	0	0	0	0
9.2 Burgerzaken	1.703	1.703	1.697	1.692
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	1.174	1.158	1.161	1.164
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	12.293	12.182	12.009	11.677
9.5 Treasury	-750	-555	-467	-360
9.61 OZB Woningen	347	347	347	347
9.62 OZB NIET Woningen	41	41	41	41
9.64 Belastingen Overig	97	97	97	97
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkering GemFnds	174	180	218	218
9.8 Overige Baten en Lasten	4.750	4.949	4.700	4.748
9.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	3	3	3	3
Totaal Lasten	94.698	89.329	89.126	88.340

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten				
1.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-101	-73	-35	-35
1.3 Inkomensregelingen	-6.321	-6.321	-6.321	-6.321
1.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-313	-292	-162	-162
2.1 Openbaar basisonderwijs	-13	-13	-13	-13
2.2 Onderwijshuisvesting	-22	-22	-22	-22
2.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-494	-494	-494	-494
3.1 Ruimtelijke Ordening	-129	-129	-129	-129
3.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-709	-709	-709	-709
3.3 Wonen en Bouwen	-767	-767	-767	-767
4.1 Volksgezondheid	-129	-84	-16	-16
4.2 Riolering	-2.189	-2.216	-2.225	-2.210
4.3 Afval	-3.374	-3.374	-3.373	-3.373
4.4 Milieubeheer	-448	-448	-448	-141
4.5 Begraafplaatsen en crematoria	-459	-459	-465	-465
5.1 Verkeer, Wegen en Water	-62	-62	-62	-62
6.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-5	-5	-5	-5
6.2 Openbare Orde en Veiligheid	-30	-30	-30	-30
7.1 Sportbeleid en Activering	-152	-147	0	0
7.2 Sportaccommodaties	-237	-232	-215	-215
7.3 Cultuur-Presentatie-Productie-Participatie	-4	-4	-4	-4
7.5 Cultureel Erfgoed	-19	-19	-19	-19
7.7 Openbaar Groen en (Openlucht) Recreatie	-744	-744	-744	-744
8.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	-104	-104	-104	-104
8.3 Bedrijfsloket en Bedrijfsregelingen	-76	-76	-76	-76
8.4 Economische Promotie	-2.132	-2.382	-2.468	-2.468
9.1 Bestuur	-99	0	0	0
9.10 Mutaties reserves	-973	-1.664	-1.263	-1.260
9.2 Burgerzaken	-563	-563	-563	-563
9.3 Beheer overige Gebouwen en Gronden	-1.012	-884	-1.178	-934
9.4 Overhead, Ondersteuning Organisatie	-273	-273	-273	-273
9.5 Treasury	-777	-777	-777	-777
9.61 OZB Woningen	-4.986	-5.452	-5.431	-5.523
9.62 OZB NIET Woningen	-2.294	-2.439	-2.463	-2.488
9.7 Algemene Uitkeringen& ovg.Uitkerering GemFnds	-59.020	-54.948	-55.188	-55.341

Exploitatie	Begroting 2025	begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal Baten	-89.029	-86.203	-86.043	-85.742
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	5.669	3.126	3.083	2.598
Gerealiseerd resultaat	5.669	3.126	3.083	2.598

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen

Inleiding

Om inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting van de gemeente bepaalt artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat in de paragraaf weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de gemeentelijke weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en aanzienlijk zijn, af te dekken. Weerstandsvermogen is dat deel van de weerstandscapaciteit dat niet nodig is voor afdekking van alle risico's ofwel:

Weerstandsvermogen is weerstandscapaciteit minus totaal van alle risico's.

De omvang van de weerstandscapaciteit is van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De weerstandscapaciteit omvat de mogelijkheden voor een gemeente om financiële tegenvallers (risico's) op te kunnen vangen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Gemeente Nunspeet gebruikt in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan mogen deze eerst incidenteel worden afgedekt door middel van incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht worden. Lukt dit niet dan wordt de structurele weerstandscapaciteit als dekkingsmiddel ingezet.

De weerstandscapaciteit bestaat uit:

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Onvoorziene uitgaven structureel.
2. Onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

3. Het vrije deel van de algemene reserve
4. De bestemmingsreserves.
5. Stille reserves (gesteld op nihil).
6. Onvoorzienbare uitgaven incidenteel.

Ad 1 Onvoorziene uitgaven

Artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor externe onvoorzienbare tegenvallers. Het dekt uitgaven die voldoen aan de drie "O's" (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar). Er is een bedrag geraamd van € 90.000. Dit bedrag wordt gesplitst in onvoorzienbare uitgaven incidenteel € 64.000 en onvoorzienbare uitgaven structureel € 26.000.

Ad 2 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerendezaakbelastingen (OZB);
2. de riolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Voor 2025 is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 vastgesteld op 0,1595%.

Onroerende zaakbelastingen

Tarief artikel 12 Fvw	0,1595%
-----------------------	----------------

WOZ-waarde 1-1-2023

Woonruimten	4.805.989.000
-------------	---------------

Niet-woning zonder vrijstelling	594.005.000
---------------------------------	-------------

correctie niet woning zonder vrijstelling	-68.069.000
---	-------------

TOTAAL	5.331.925.000
---------------	----------------------

Tarief artikel 12 Fvw	8.504.420
-----------------------	-----------

Begrote ozb opbrengsten 2025	7.279.000
------------------------------	-----------

Onbenut (uitgaande van netto-
opbrengst)

1.225.420

Ad 3 Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserve

Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen waarvoor geen voorziening is getroffen. Het verwachte saldo van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2024 €25.257.033

- Het vrije deel van de algemene reserve bedraagt € 13.229.670 verhoogd met het rekeningsaldo 1e + 2e kwartaal ad € 1.588.000 = € 14.817.670
- Het vrije deel van de bestemmingsreserve bedraagt € 20.682.900 en maakt deel uit van het weerstandsvermogen.
-

Ad 4 De bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves kunnen worden verdeeld in geblokkeerde of beklemdes reserves en overige bestemmingsreserves. Onder geblokkeerde of beklemdes reserves verstaan we reserves waarover niet (geheel of gedeeltelijk) vrij kan worden beschikt, omdat deze reserves worden gebruikt om structurele dekkingsmiddelen voor de gemeente begroting te genereren. Deze geblokkeerde of beklemdes reserves maken geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

De overige bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. De stand van de bestemmingsreserves bedraagt op 31 december 2023 € 39,5 miljoen. Een belangrijk deel van de bestemmingsreserves is geblokkeerd vanwege de structurele inzet van de renteopbrengst als dekkingsmiddel. In onderstaand overzicht is aangegeven welke overige bestemmingsreserves niet geblokkeerd of beklemd zijn.

tabel overige bestemmingsreserves (niet geblokkeerd of beklemd)

Soort reserve

Bedrag

Egalisatiereserve bouwleges

0

Reserve grote projecten

7.169.000

Reserve duurzaamheid

1.819.000

Reserve restauratie gem monumenten	241.200
Reserve bodemverontreiniging	458.000
Reserve grondexploitatie	5.234.000
Reserve wachtgeldverplichtingen	393.300
Reserve onderwijshuisvesting	1.229.000
Reserve 5 mei	45.000
Reserve beschermd wonen	4.091.000
Reserve BWS gelden	3.400
	<u>20.682.900</u>

Ad 5 Stille reserves

Bij stille reserves moet worden gedacht aan bezittingen die beneden de marktwaarde in de boeken staan en die zonder bezwaar direct te verkopen zijn. De gemeente heeft echter nauwelijks nog bezittingen anders dan panden en gronden die nodig zijn voor de grondexploitatie in haar bezit. De gemeente is aandeelhouder van NV Bank Nederlandse Gemeente (BNG), NV Alliander en waterleidingmaatschappij Vitens. Aangenomen kan worden dat de aandelen bij een eventuele verkoop meer opbrengen dan de boekwaarde. Er is hier dus sprake van een stille reserve. Deze ruimte kan echter niet direct benut worden onder het huidige beleid en de huidige taakuitvoering, omdat de inkomsten uit deze aandelen structureel geraamd zijn in de begroting.

Weerstandscapaciteit 2025

In onderstaande tabel wordt de weerstandscapaciteit voor de begroting 2023 weergegeven:

tabel weerstandscapaciteit

onderdeel weerstandscapaciteit	bedrag
Structurele weerstandscapaciteit	

1. Onvoorzien structureel	26.000
2. Onbenutte belastingcapaciteit	1.225.420
Structurele weerstandscapaciteit	<u>1.251.420</u>
Incidentele weerstandscapaciteit	
3. Vrije deel algemene reserve	14.817.670
3. Vrije deel bestemmingsreserves	20.682.900
4. Stille reserves	0
5. Onvoorzien incidenteel	64.000
Incidentele weerstandscapaciteit	<u>35.564.570</u>
Totale weerstandscapaciteit	<u>36.815.990</u>

Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard en hangen samen met onder andere de schaalgrootte en gemeente specifieke factoren. Het managen van deze risico's wordt risicomanagement genoemd.

Risicomanagement in relatie tot het weerstandsvermogen

Bij risicomanagement gaat het om het uitvoeren van een systematische en periodiek terugkerend proces van identificeren, beoordelen, kwantificeren van risico's, het bepalen en uitvoeren van activiteiten en maatregelen die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's, beheersbaar houdt en het evalueren en rapporteren over de verschillende stappen in het proces.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen streeft gemeente Nunspeet met risicomanagement:

- a. Reduceren van de gevolgen van risico's
- b. Voldoen aan wet- en regelgeving
- c. Actualisering van het weerstandsvermogen
- d. Verhogen van risicobewustzijn
- e. Beoordelen en optimaliseren van het weerstandsvermogen

Indeling risico's

Gemeente Nunspeet hanteert voor de identificatie van de risico's de volgende indeling:

- a. Juridische risico's;
- b. Financiële risico's;
- c. Personele / organisatorische risico's
- d. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's
- e. Milieurisico's
- f. Verbonden partijen
- g. Risico's sociaal domein
- h. Reguliere risico's
- i. Coronacrisis

Analyse en beoordelen van de risico's

Om risico's te kunnen beoordelen worden de kans en het (financiële) gevolg van elk risico bepaald. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van zogenaamde referentiebeelden. Als wordt geschat dat een risico zich bijvoorbeeld eenmaal in de tien jaar zal voordoen is de kans op optreden 10%. Als een risico zich eenmaal per jaar kan voordoen is de kans 90%. Bij 100% is het geen risico meer.

Daarna wordt per risico het financiële gevolg ingeschat in het geval het risico zich daadwerkelijk zou voordoen.

Hierna treft u twee tabellen met de indeling van de kansen en financiële gevolgen aan. Voor de beoordeling van de kans dat een risico daadwerkelijk optreedt hanteren we vijf klassen met de volgende referentiebeelden:

Klasse	Aantal keren dat risico, zich naar verwachting voordoet	Kans
1	< 1 x per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 – 10 jaar	30%

3	1 x per 2 – 5 jaar	50%
4	1 x per 1 – 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of <	90%

Voor het bepalen van de financiële gevolgen wordt gebruik van de volgende indeling:

Klasse	Bandbreedte	Financieel gevolg
0	Geen gevolgen	Geen
1	€ 0 < € 5.000	Zeër laag
2	€ 5.000 < € 25.000	Laag
3	€ 25.000 < € 75.000	Midden
4	€ 75.000 < € 250.000	Hoog
5	>€ 250.000	Zeër hoog

Het reële financiële gevolg wordt dus bepaald door de 'Kans' en het 'Financiële gevolg' met elkaar te vermenigvuldigen. De risico's met het grootste financiële gevolg krijgen de hoogste prioriteit bij het beheersen van de risico's.

a. Juridische risico's

Dwangsommen

Bij het niet tijdig beslissen is de Wet dwangsom en beroep van toepassing. Als gevolg hiervan kunnen burgers de gemeente in gebreke stellen en verbeurt de gemeente, na ontvangst van de ingebrekestelling, een dwangsom als niet tijdig op een aanvraag is beslist. In een procedure zijn werkafspraken gemaakt om beslistermijnen te bewaken. Er wordt voor het jaar 2025 rekening gehouden met een risicobedrag van € 10.000 met een kans van optreden van 50%.

Proceskostenvergoeding

Artikel 7:15 van de Awb bevat een regeling voor de vergoeding van de kosten die een belanghebbende heeft gemaakt bij de behandeling van een door hem ingediend bezwaar- of administratief beroepschrift.

Deze kosten worden uitsluitend vergoed op verzoek. Een verzoek om vergoeding van de kosten moet worden gedaan vóórdat het bestuursorgaan op het bezwaar of administratief beroep heeft beslist.

De hoogte van de proceskostenvergoeding is gerelateerd aan het aantal proceshandelingen dat in de betreffende procedure is verricht.

Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures neemt de laatste jaren toe dit leidt er toe dat de kans van optreden ook toeneemt.

Proceskostenvergoeding en de Woo

De verwachting is dat het aantal verzoeken wat wordt ingediend op grond van de Wet open overheid (Woo) niet zal afnemen. Een kleine groep inwoners van Nunspeet zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de WOO verzoeken.

Inkoop en aanbesteding

Door de invoering van de Aanbestedingswet 2012 is het risico van een juridische procedure toegenomen. Voor de keuze van inkoopprocedure wordt uitgegaan van indicatieve bedragen. Dit geeft ruimte voor verschillen van inzicht en is daardoor een risico. Daarnaast is de economische situatie dusdanig, dat partijen eerder bereid zijn gunning via de rechter af te dwingen.

Claims van derden:

Er is een voorziening Planschades en Juridische procedures gevormd. De risico's voor planschade zijn zo veel mogelijk bij de initiatiefnemer ondergebracht. (Plan)schades die onvermijdelijk ten laste van de gemeente komen, worden ten laste van het rekening resultaat gebracht. Ook de kosten van het opstellen van een schadeanalyse komen ten laste van de gemeente. Omdat steeds meer juridisch adviesbureaus zich gaan specialiseren in planschaden, is het risico van schade-analysekosten steeds groter. In de begroting wordt hiermee geen rekening gehouden. In de voorziening is wel rekening gehouden met schade-analysekosten waarvan de melding bekend is. Voor het jaar 2025 is er een gemiddelde kans op claims.

tabel juridische risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico	S of I	Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Dwangsom	I	50%	10.000	5.000
Proceskosten	I	50%	10.000	5.000
Inkoop en aanbesteding	I	10%	100.000	10.000
Claims van derden	I	50%	20.000	10.000
<i>Totaal juridische risico's</i>				30.000

b. Financiële risico's

Financiële risico's

Rente

Eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden verplicht hun liquide middelen aanhouden bij de Nederlandse schatkist. Tijdelijke overschotten aan liquide middelen kunnen niet uit oogpunt van een optimaal liquiditeitsbeheer in deposito uitgezet of tegen een gunstige rente op een spaarrekening bij een commerciële bank gezet worden. Dit kan in situaties met hogere rentetarieven een negatief effect op de rendementsverwachting hebben. Wel biedt de staat de mogelijkheid om overtollige gelden voor langere periodes in depot weg te zetten. Echter de rentevergoeding is aanzienlijk lager dan die bij commerciële banken. De liquiditeitsprognose voor de komende jaren is positief bijgesteld als gevolg van ontvangen van (subsidie) gelden en uitstel van projecten. Daarnaast heeft de rente een dalende tendens waardoor het rente risico beperkt wordt beschouwd.

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in de paragraaf financiering. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 2,5% blijft het renterisico het komende jaar acceptabel. In het komende jaar zal de ECB (Europees centrale bank) een ruim monetair beleid blijven voeren. Verwacht wordt dat de kapitaalmarktrente (lange rente), gezien de verwachte economische ontwikkelingen in het komende jaar gaat dalen. Op grond van deze verwachting is er, naar het zich nu laat aanzien, een beperkt renterisico.

Gemeentefondsuitkeringen

De uitkering Gemeentefonds is een samenstelling de volgende uitkeringen: de algemene uitkering en een aantal decentralisatie- en (overige)integratie-uitkeringen. Deze laatste hebben een specifiek doel of zijn bedoeld om een specifiek beleidsveld financieel te borgen. Basis voor toepassing bij de programmabegroting 2025-2028 is de berekening is de *mei circulaire 2024*. Een substantiële afwijking in de septembercirculaire 2024 zal in de programmabegroting 2025-2028 worden verwerkt. Via de kwartaalrapportage zullen ontwikkelingen in volgende circulaire worden aangegeven.

In de meicirculaire 2024 zijn ontwikkelingen verwerkt die ten opzichte van de decembercirculaire 2023 de nodige financiële effecten tot gevolg hebben. Met name de nieuwe financieringssysteem die vervroegd is ingevoerd van 2027 naar 2024 heeft de nodige financiële gevolgen. De hiermee samenhangende lagere accressen worden voor 2025 voor 50% gecompenseerd en voor de jaren erna voor het bedrag dat gelijk is aan het schrappen van de zogenaamde opschalingskorting. Deze korting was destijds ingevoerd met het doel dat opschalen binnen gemeenteland de nodige besparingen zou geven.

Verstreckte garanties

In totaal zijn voor € 87.028.197,- aan gemeentegaranties aan instellingen verstrekt (peildatum 31 december 2023). Het grootste deel hiervan zijn garanties voor geldleningen waar de gemeente samen met het Rijk een achtervangpositie inneemt. Deze garanties zijn in eerste instantie gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het restant van de garanties heeft betrekking op geldleningen van instellingen binnen de gemeente, Vitens en Nunspeetse Ruitclub.

Aan particulieren is voor € 475.156,- (peildatum 31 december 2022) aan gemeentegaranties verstrekt. Deze leningen zijn in eerste instantie gegarandeerd door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG / onderdeel startersleningen). De gemeente heeft voor deze leningen een achtervangpositie. Gezien de kredietwaardigheid van de geldnemers van zowel instellingen als particulieren is het aan de garanties verbonden risico zeer gering. Daarnaast zijn het leningen welke afgesloten kunnen worden t.a.v. duurzaamheid.

Prijstijgingen grondstoffen/arbeidskosten

Als gevolg van enkele mondiale oorzaken zijn de bouwkosten in Nederland nog steeds aan het stijgen. Als gevolg van onrust in de wereld (oorlog in Oekraïne, conflictsituatie in het Midden Oosten, krapte op de arbeidsmarkt) is het risico van (grote) prijstijgingen nog steeds aanwezig. Dit brengt risico's en onzekerheid met zich mee voor zowel bestaande overeenkomsten als ook voor nieuw te sluiten overeenkomsten.

tabel financiële risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Rente	S	10%	1.540.000	154.000
Omslagrente	S	10%	88.000	26.400
Gemeentefondsuitkering	S	30%	200.000	60.000
Verstreckte garanties	S	0%	0	0
Spoortunnel	S	10%	6.000.000	600.000
Prijstijging grondstoffen	S	50%	500.000	250.000
Sportpark de Wiltzangh	I	30%	500.000	150.000
Investering Oekrainers	I	0%	250.000	0
<i>Totaal financiële risico's</i>				1.222.800

c. Personele / organisatorische risico's

Personele / organisatorische risico's

Op moment van opstellen van de programmabegroting is er geen verwachting op risico's / claims ten aanzien van personeel. Maar door de toename van het aantal personele mutaties wordt er rekening gehouden met een grote kans van optreden met eventuele financiële gevolgen.

tabel personele/organisatorische risico's

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Personele / organisatorische risico's	I	30%	100.000	30.000
<i>Totaal personele/organisatorische risico's</i>				30.000

d. Grondexploitatie en strategische aankopen risico's

Grondexploitatie en strategische aankopen risico's

Grondexploitatie

Voor de grondexploitaties zijn de ramingen van de nog te realiseren kosten en opbrengsten geactualiseerd, resulterend in een bijstelling van het verwachte resultaat op eindwaarde. Deze actualisatie heeft plaatsgevonden aan de hand van de inzichten op peildatum 1-1-2024, waaronder contractuele verplichtingen, geformuleerde beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen op de markt voor gebiedsontwikkeling.

De reserve grondexploitatie kent een bodembedrag (financiële buffer) dat wordt aangehouden om risico's binnen de grondexploitaties en strategische aankopen op te kunnen vangen. Tussentijdse winstnemingen uit de grondexploitaties worden voorzichtigheidshalve binnen de reserve grondexploitatie gehouden totdat de projecten zijn afgerond. Jaarlijks vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening van de gemeente Nunspeet en artikel 212 van de Gemeentewet de bijstelling plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

Toelichting per grondexploitatie

Molenbeek

De risico's binnen het project Molenbeek zijn verder afgenomen en het project nadert het einde van de looptijd. In 2024 wordt de CPO-kavel naast de supermarkt verkocht en de kantoor-kavel bij de rotonde (hoek Steenzolder-Elburgerweg). De verwachting is dat alle werkzaamheden eind 2025 zijn afgerond en de grondexploitatie Molenbeek dan kan worden afgesloten. Het resultaat op eindwaarde, rekening houdend met de al genomen winstnemingen, is nog € 0,3 miljoen positief. Omdat de boekwaarde positief is (meer opbrengsten gerealiseerd dan kosten) is het risico verdwenen dat de gemeente met een verlies achterblijft in het worst case scenario. Zelfs als de nog te maken kosten voor het woonrijp maken van de boekwaarde worden afgetrokken blijft de boekwaarde positief. Daarom is Molenbeek niet meer risico meegenomen in het benodigde weerstandsvermogen.

Weversweg

De civiele werkzaamheden voor het oorspronkelijke deel zijn in 2022 volledig afgerond. In 2023 wordt een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht waardoor het mogelijk wordt om woningen toe te voegen aan het plan. Deze woningen maken nog geen onderdeel uit van de huidige grondexploitatie in het MPG 2023. Wel is er een extra budget opgenomen in de grondexploitatie voor de planontwikkelingskosten in 2023. Zodra het nieuwe

bestemmingsplan in procedure gaat wordt ook een nieuwe grondexploitatie aangeboden, met daarin ook de grondopbrengsten voor de aanvullende woningen. Naar aanleiding van de wijziging in het verwachte eindresultaat van € 78.000,-- negatief naar €336.000,-- negatief is de verliesvoorziening op het project verhoogd, ter dekking van het negatieve eindsaldo.

De Kolk

In 2022 heeft het laatste deel van de uitgifte van de totaal 14 hectare bedrijfskavels in het oorspronkelijke deel plaatsgevonden. Voor het oorspronkelijke deel resteren alleen nog de laatste werkzaamheden voor het inrichten van de openbare ruimte. Omdat het deel gronden GPS in feite nog moet opstarten, liggen de risico's vooral in een toename van kosten voor het bouw- en woonrijp maken. Daarnaast bestaat het risico dat de grondopbrengsten van dat deel lager uitvallen dan nu geraamd of dat er vertraging optreedt in de kaveluitgifte.

Bedrijventerrein Elspeet

Begin 2023 heeft de Raad van State ingestemd met de ontwikkeling en daardoor kunnen in 2023 en 2024 de werkzaamheden voor het slopen, saneren, grondwerk en bouwrijp beginnen. In verband met de overbelasting van het stroomnet is er nog geen instemming van de netbeheerder voor aansluiten op het stroomnet voor het bedrijventerrein. Dit heeft tot gevolg dat de uitgifte mogelijk vertraging oploopt. Daarnaast is het een risico dat de kosten verder zullen stijgen. Voor het tekort op eindwaarde van ca. € 250.000,-- is een verliesvoorziening getroffen.

Kijktuinen

In 2023 en 2024 worden de resterende kavels binnen het project opgeleverd en vervolgens wordt in 2024 en 2025 het gebied woonrijp gemaakt. De totale looptijd van het project is tot en met 2025. Het resultaat op eindwaarde is € 129.000,-- positief. De risico's in dit project zitten vooral in een verdere toename van de kosten voor het woonrijp maken, daling van grondprijzen en vertraging in de afname van gronden. Dit laatste wordt met name ingegeven door de gewijzigde marktsituatie, waarin de woningbouwkosten blijvend toenemen, maar het leenvermogen van kopers afneemt.

Elspeterbosweg 9 Vierhouten

In 2023 vinden de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken plaats, waarna het project kan worden afgerond. De nog te maken kosten in de grondexploitatie zijn van beperkte omvang. Daarom zijn ook de risico's die er nog zijn binnen dit project minimaal.

Ontwikkeling Hullerweg omgeving Hullerweg 126

In de loop van 2023 is de grondexploitatie vastgesteld. Er worden voorbereidingen getroffen voor de aankoop van het terrein en het wijzigen van het bestemmingplan. Hiermee wordt het mogelijk om een onderstation te realiseren en de netcapaciteit te vergroten. Per saldo kan de hele ontwikkeling financieel neutraal worden afgewikkeld. Wel zijn er risico's met betrekking tot de bodemverontreiniging, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de sanering.

Het financiële gevolg en de kans van optreden van de risico's in de grondexploitatie zijn in onderstaande tabel weergegeven. Het financiële gevolg is gebaseerd op het worst case scenario. Dit zijn de boekwaardes per 31 december 2022 van de grondexploitaties, er vanuit gaande dat de gemaakte investeringen niet kunnen worden terugverdiend als het project in een worst case scenario volledig komt stil te vallen. Ten opzichte van de begroting zijn de risico's per saldo nagenoeg gelijk gebleven (afgerond € 1,5 miljoen).

't Hul Noord

De grondexploitatie 't Hul Noord is vastgesteld in april 2024 en voor het verwachte tekort van € 9,9 miljoen is een verliesvoorziening getroffen. Er wordt gewerkt aan de aankoop van de gronden binnen het plangebied en de planning is dat de eerste gronduitgiften in 2025 plaatsvinden. Er is een subsidie toegekend vanuit de Woningbouwimpuls, waardoor het tekort zal verminderen, maar gezien de omvang en looptijd van het project zijn er significante risico's. De voornaamste risico's zijn de beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan, mogelijk hogere verwervingskosten voor de gronden en stijging van de kosten voor de civiele werkzaamheden.

Het financiële gevolg en de kans van optreden van de risico's in de grondexploitatie zijn in onderstaande tabel weergegeven. Het financiële gevolg is gebaseerd op het worst case scenario. Dit zijn de boekwaardes per 1 januari 2024 van de grondexploitaties, er vanuit gaande dat de gemaakte investeringen niet kunnen worden

terugverdiend als het project in een worst case scenario volledig komt stil te vallen. Ten opzichte van de begroting zijn de risico's per saldo gestegen van €1,5 miljoen naar €4,6 miljoen.

S=Structureel I=Incidenteel

Tabel Grondexploitatie en strategische risico's

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Molenbeek	I	0%	-4.027.000	0
Hullerweg	I	30%	2.293.233	687.970
Weversweg	I	30%	592.360	177.708
De Kolk	I	30%	5.534.282	1.660.285
Bedrijventerrein Elspeet	I	30%	3.893.592	1.168.078
Kijktuinen	I	30%	595.671	178.701
Elspeterbosweg 9 Vierhouten	I	10%	215.211	21.521
't Hul Noord	I	30%	2.507.029	752.109
Voorziening risico's grondexploitatie	I			0
<i>Totaal grondexploitatie en strategische risico's</i>				4.646.371

e. Milieurisico's

De gemeentelijke overheid loopt risico's bij milieuschade. Dit kan schade zijn van de natuur of in verband met watervervuiling, bodemvervuiling, en dergelijke. Met name bij bodemverontreiniging/bodemsanering kan deze aansprakelijkheid nu gekwalificeerd worden.

Bodemverontreiniging en aansprakelijkheid

Het algemene beleid met betrekking tot bodemverontreiniging is dat de kosten van een eventuele bodemsanering worden verhaald op de veroorzaker - het principe "de vervuiler betaalt". Is dit niet meer mogelijk, dan wordt bij een mobiele verontreiniging (een zich verplaatsende verontreiniging) gesaneerd en bij een immobiele verontreiniging nagegaan of er gevaren zijn voor de volksgezondheid. Is dit het geval, dan volgt sanering (zo mogelijk binnen de begrote budgetten). Is dit niet het geval, dan wordt nagegaan of op een nader geschikt moment sanering mogelijk is op een manier die effectief en doelmatig is (ook in relatie tot de hiermee gepaard gaande financiële middelen). Voor de bekende bodemverontreinigingen is de reserve bodemverontreiniging gevormd.

Er bestaat de mogelijkheid dat bij faillissement van bedrijven met een bodemverontreiniging de saneringskosten alsnog deels of geheel voor rekening van de gemeente komen. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat bij schuren met asbest daken zonder dakgoot in sommige gevallen sprake is van bodemverontreiniging. Onderzoek- en saneringskosten hiervan komen voor rekening van de eigenaar. In gevallen waarbij de gemeente eigenaar is of wordt, kan de gemeente hier op worden aangesproken. Bij aankoop zal hier rekening mee gehouden worden. Het is niet direct in te schatten of en welke kosten hieruit voortvloeien.

Voor niet bekende bodemverontreinigingen zijn de financiële gevolgen lastig in te schatten. Deze zijn afhankelijk van de aard en omvang van de verontreiniging en het tijdstip van het ontstaan van de verontreiniging, na 1987 is een nieuw geval en moet volledig opgeruimd worden en voor 1987 is een oud geval en mag functioneel gesaneerd worden. Daarnaast zijn de gemeentelijke kosten afhankelijk van de mogelijkheid om de kosten te verhalen op de veroorzaker. Om toch een inschatting te maken van de kosten wordt een bedrag van € 150.000 aangehouden met een risico van het voorkomen daarvan van 10%. In dit bedrag is rekening gehouden met een afgenomen risico. De reserve bodemsanering maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

*tabel milieu en bodemverontreiniging
risico's*

S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Milieu en bodemverontreiniging	I	10%	150.000	15.000
Bodemverontreiniging	I	50%	500.000	250.000
<i>Totaal milieu en bodemverontreiniging risico's</i>				265.000

f. Verbonden partijen

De gemeente is financieel mede aansprakelijk voor een aantal samenwerkingsverbanden (paragraaf Verbonden partijen).

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV
- NV Afvalsturing Friesland;
- NV Inclusief Groep.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe;
- Leasurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Gelre-IJssel.
- Stichting Proo
- Sportbedrijf Nunspeet

Per verbonden partij is een risicoanalyse gemaakt. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Bij sommige verbonden partijen is een beoordeling op cijfers lastig. Bij deze verbonden partijen is gekeken naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij is een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Van de directe deelnemingen in vennootschappen is de nominale waarde van het belang van onze gemeente in de vennootschap als risico opgenomen verhoogd met de ontvangen dividenden. Van de overige deelnemingen in vennootschappen is als financieel gevolg opgenomen de jaarbijdrage.

De kans van optreden wordt geclassificeerd met risico laag, gemiddeld of hoog. Per verbonden partij is het risico (kans van optreden) op grond daarvan, uitgedrukt in een percentage. De toelichting op de belangen voor onze gemeente vindt u terug in de paragraaf verbonden partijen. In onderstaande tabel zijn de risico's per verbonden partij uitgedrukt in geld. Bij een kans van optreden die als "laag" is gekwalificeerd is rekening gehouden met een percentage van 10%. Bij een 'hoge' kwalificatie is een percentage van 30%, 50% of 70% aangehouden, afhankelijk van de inschatting van de kans van optreden.

tabel risico's verbonden partijen S=Structureel I=Incidenteel

Risico	Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
NV Bank Nederlandse Gemeenten	I	358.688	35.869

NV Alliander	I	10%	285.201	28.520
NV Vitens	I	10%	4.062	406
NV Afvalsturing Friesland	I	10%	65.350	6.535
Inclusief Groep	I	90%	687.000	618.300
Streekarchivaat Noordwest Veluwe	I	10%	238.600	23.860
Omgevingsdienst Noord Veluwe	I	10%	842.000	84.200
Leisurelands (recreatiegemeenschap Veluwe)	I	10%	0	0
Coöperatie Gastvrije randmeren	I	10%	30.000	3.000
Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland	I	10%	1.598.000	159.800
GGD Gelre-IJssel	I	10%	560.000	56.000
Stichting Proo	I	0%	0	0
Sportbedrijf Nunspeet	I	50%	606.000	303.000
<i>Totaal risico's verbonden partijen</i>				1.319.490

g. Risico's sociaal domein

BUIG

In de begroting wordt uitgegaan van een budgettaire raming voor de uitkeringen en de te ontvangen rijksbijdrage, de zogenaamde BUIG middelen. Als blijkt dat de uitgaven op de uitkeringen hoger zijn dan de rijksbijdrage kan onder voorwaarden (de vang-netregeling) een aanvullende uitkering bij het Rijk worden aangevraagd. Dit is in de gemeente Nunspeet niet het geval.

Hierbij geldt dat de eerste 7,5% van de rijksbijdrage voor rekening van de gemeente komt. Voor het tekort op de uitkeringen tussen 7,5% en 12,5% van de voor dat jaar toegekende rijksbijdrage geldt dat van dit bedrag 50% op

basis van deze regeling kan worden aangevraagd en vergoed. Een tekort boven 12,5% kan voor 100% in aanmerking komen voor een vergoeding van het Rijk. Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering moet sprake zijn van een goedkeurende accountantsverklaring en door de gemeenteraad vastgesteld verbeterplan.

Jeugdwet

De gemeente is vanaf 2015 verantwoordelijk voor alle vormen van Jeugdhulp. De transitie is achter de rug, maar het vormgeven aan de transformatie van de Jeugd-hulp zal de komende jaren de nadrukkelijke aandacht blijven vragen. Met de nieuwe Inkoopafspraken per 1 april 2022 worden hier verdere stappen in gezet. Er wordt, met minder aanbieders, méér ingezet op partnerschap met toegang en aanbieders. Bij de sturing en monitoring wordt bewaakt dat de Jeugdhulp dichtbij en effectief wordt georganiseerd, waarbij ouders regie hebben.

Naast het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vormen ook huisartsen, medisch specialisten en de rechter in geval van jeugdbescherming en jeugdreclassering de toegang naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Door de inzet van SOH GGZ bij de huis-arts en de beschikbaarheid van GGZ expertise in het CJG streven we naar minder doorverwijzingen naar zwaardere jeugdhulp.

Vanwege de groei in uitgaven voor jeugdhulp wordt vanuit het Rijk de komende jaren extra budget verstrekt. Met lokaal ingezette maatregelen en een regionaal Doelen en Inspanningen netwerk wordt ingezet op uitvoering binnen de beschikbare budgetten.

tabel risico's sociaal domein S=Structureel I=Incidenteel

Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
BUIG	S	10%	449.000	44.900
Jeugdwet	S	30%	850.000	255.000
<i>Totaal risico's sociaal domein</i>				299.900

h. Reguliere risico's

Btw-compensatiefonds

Per 1 januari 2003 is het btw-compensatiefonds ingevoerd. Uit het fonds krijgen gemeenten de betaalde btw op nota's van derden gecompenseerd met uitzondering van de btw die wordt betaald over onderwijsuitgaven en de btw die samenhangt met de subsidiëring van derden. Tegenover deze lagere lasten voor de gemeente staat een uitname uit het Gemeentefonds. Dit houdt in dat de invoering van het btw-compensatiefonds voor de gemeenten gezamenlijk geen voordeel heeft. Voor een individuele gemeente kan de invoering van het btw-compensatiefonds echter wel gevolgen hebben. Vanaf 2019 loopt gemeente Nunspeet risico over de voorschotregeling BCF. Hiermee is reeds rekening gehouden in de financiële verkenning en de meerjarenraming.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten de gemeenten vennootschapsbelasting betalen over de winsten die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Wat dit voor financieel gevolg heeft voor onze gemeente is naar verwachting beperkt. Voor de uitoefening van haar publieke taak levert de vennootschapsbelasting geen risico op.

Tegenvallende subsidieverwachtingen

Een risico dat er gelopen wordt, is dat projecten of activiteiten worden uitgevoerd die (deels) gedekt worden door subsidies vanuit de Provincie. Wanneer achteraf blijkt dat er niet voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden, ontstaat het risico van een dekkingstekort. Tot op heden is steeds voldaan aan de subsidievoorwaarden. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt daarom het risico op vooralsnog op nihil gesteld.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente heeft verschillende gebouwen in eigendom. Er worden daarbij verschillende risico's gelopen. De belangrijkste risico's zijn: asbest, legionellabesmetting, brandveiligheid, veilig werken op daken en wateraccumulatie. De risico's worden per gebouw geïnventariseerd en in kaart gebracht. Op het gebied van asbest worden de grootste risico's gelopen. Van de meeste gemeentelijke gebouwen is de asbestsanering uitgevoerd. Van enkele gemeentelijke woningen en kleine objecten moeten de inventarisaties nog plaatsvinden.

<i>tabel reguliere risico's</i>		<i>S=Structureel I=Incidenteel</i>		
Risico		Kans van optreden	Financieel gevolg	Reëel financieel gevolg
Btw compensatiefonds	I	10%	150.000	15.000
Vennootschapsbelasting	I	30%	150.000	45.000
Tegenvallende subsidieverwachtingen	I	0%	0	0
Gemeentelijke gebouwen	I	30%	20.000	6.000
<i>Totaal reguliere risico's</i>				66.000

i. Coronacrisis

Beheersing van risico's

Financiële vertaling van de risico's

Voor vrijwel alle financiële risico's die zijn te voorzien en kwantificeerbaar zijn, zijn toereikende voorzieningen of bestemmingsreserves gevormd. Van de risico's die van materiële betekenis en niet goed te kwantificeren zijn, is een financiële vertaling gemaakt zodat deze risico's meegenomen worden bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Van onderstaande risico's is de kans van optreden uitgedrukt in een percentage. Het reële financiële gevolg wordt berekend door dit percentage te vermenigvuldigen met het financiële gevolg.

Tabel totalen incidentele en structurele risico's	
Risico	Reëel financieel gevolg
Structurele risico's:	
Financiële risico's	1.222.800
Personele risico's	0
Sociaal domein	299.900
Totaal structureel	1.522.700
Incidentele risico's	
Juridische risico's	30.000
Financiële risico's	0
Personele risico's	30.000
Grondexploitaties	4.646.371
Milieu en bodemverontreiniging	265.000
Verbonden partijen	1.319.490
Reguliere risico's	66.000
Totaal incidenteel	6.356.861

Totaal risico's	7.879.561

Beoordeling weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie gelegd worden tussen de hierboven genoemde financieel vertaalde risico's en de eerder genoemde beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt uitgedrukt in een ratio. De berekeningswijze van de ratio weerstandsvermogen is als volgt:

Ratio weerstandsvermogen: Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruikt gemaakt van onderstaande waarderingstabel:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kwantificering van de incidentele risico's in tijd en geld, waarvoor de gemeente geplaatst zou kunnen worden is arbitrair. Geconstateerd kan worden dat het incidentele weerstandsvermogen onvoldoende. Daartegenover is het structurele weerstandsvermogen ruim voldoende. In onderstaande tabel is de structurele en incidentele weerstandscapaciteit versus de structurele en incidentele risico's, weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen $36.815.990/7.879.561 = 4,7$

Met een uitkomst van het ratio weerstandsvermogen van 4,7 kan worden geconcludeerd dat het totale weerstandsvermogen als uitstekend kan worden aangemerkt. Ten opzichte van de berekening bij het opmaken van de jaarrekening is dit ratio vrijwel gelijk gebleven.

Tabel totaal incidenteel en structureel weerstandsvermogen

	weerstandscapaciteit	Risico's	weerstandsvermogen
Incidenteel	35.564.570	6.356.861	29.207.709
Structureel	1.251.420	1.522.700	-271.280
Totaal	36.815.990	7.879.561	28.936.429

Toekomstige ontwikkelingen

De prognose van de risico's voor de komende jaren voor de gemeente Nunspeet is als volgt:

De verwachting is dat de totale weerstandscapaciteit voldoende zal zijn voor de financiële gevolgen van de risico's maar dat de weerstandscapaciteit zal dalen.

Grondexploitatie en strategische aankopen

In de komende jaren worden de volgende projecten verder ontwikkeld / afgerond: het bedrijventerrein De Kolk, het plan Molenbeek fase 3, bedrijventerrein Elspeet, 't Hul Noord en de mogelijke ontwikkelingen van strategische aankopen. Daar tegenover staat de gevormde reserve grondexploitatie waarmee in de berekening van het weerstandsvermogen geen rekening is gehouden. Het saldo van deze reserve bedraagt per 1 januari 2023 € 8,1 miljoen.

Ook zien we dat de decentralisatie gepaard is gegaan met een bezuinigingstaakstelling, terwijl organisaties en gemeenten onvoldoende tijd hebben gehad om de daarvoor noodzakelijke transformatieslag te kunnen maken. Beoogde effecten blijven met name bij het onderdeel jeugd uit. Zo wordt fors geïnvesteerd in de toegang tot jeugdhulp (Stichting Jeugd Noord-Veluwe), terwijl het beroep op zwaardere hulp nog onvoldoende afneemt.

Tabel prognose meerjarige incidentele en structurele risico's

Risico	financieel gevolg			
	2025	2026	2027	2028
Structurele risico's				
Financiële risico's	1.222.800	1.522.800	1.822.800	2.122.800
Personele risico's	0	0	0	0
Sociaal domein	299.900	299.900	799.900	799.900
Totaal structurele risico's	1.522.700	1.822.700	2.622.700	2.922.700

Incidentele risico's				
Juridische risico's	30.000	30.000	30.000	30.000
Financiële risico's	0	0	0	0
Personele risico's	30.000	30.000	30.000	30.000
Grondexploitaties	4.646.371	4646.371	4.646.371	4.646.371
Milieu en bodemverontreiniging	265.000	265.000	265.000	265.000
Verbonden partijen	1.319.490	1.569.490	1.819.490	2.069.490
Reguliere risico's	66.000	66.000	66.000	66.000
Totaal incidenteel				
Totaal incidentele risico's	6.356.861	6.606.861	6.856.861	7.106.861
Totaal reëel financieel gevolg	7.879.561	8.429.561	9.479.561	10.029.561

Financiële kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden in deze paragraaf kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van onze gemeente.

De volgende financiële kengetallen worden hieronder weergegeven:

- Netto schuld quote (bezittingen / schulden)
- Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / vreemd vermogen)
- Kengetal grondexploitatie (boekwaarde in-/nog niet in exploitatie gebruik genomen gronden / totale baten voor bestemming)
- Structurele exploitatieruimte ((structurele baten – structurele lasten) / totale baten voor bestemming)
- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.*

* Kerngetallen zijn exclusief dekkingsvoorstel.

Begroting jaar 2025

Verloop van de kengetallen

Kengetallen:	Begroting 2025	jaarrek 2023	begr. 2026	begr. 2027	begroting 2028
Netto schuldquote	55,6%	11,0%	62,6%	42,7%	38,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	52,4%	7,5%	58,8%	38,9%	34,6%
Solvabiliteitsratio	52,3%	54,6%	54,3%	56,3%	58,3%
Structurele exploitatieruimte	-3,1%	11,9%	-5,3%	-4,9%	-4,0%
Grondexploitatie	34,7%	10,0%	42,3%	35,5%	47,5%
Belastingcapaciteit	86%	85%	88%	89%	90%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Voor Gemeente Nunspeet ligt iets boven de 50%. Een percentage boven de 100% geeft aan dat de schuldenlast hoger is dan de baten, waardoor het voldoen aan de betalingsverplichtingen een probleem kan worden. Het kerngetal ligt op een hoger niveau dan eind 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgaven voor de grote projecten aanvagen waar leningen voor aangetrokken moeten worden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Met deze berekening wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Voor onze gemeente wijkt dit percentage in 2025 licht af van de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. Wanneer dit percentage onder de 50% komt is het aandeel van eigen vermogen in het balanstotaal minder dan de helft. Dit kan een signaal zijn dat het moeilijker wordt om aan de verplichtingen te voldoen. Het percentage voor onze gemeente komt geprognostiseerd boven de 50%. Dit getal blijft redelijk constant met de verwachting dat deze de komende jaren iets zal stijgen. Het gemiddelde solvabiliteitsratio van de gemeenten in Nederland ligt rond de 35%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte onze gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Het percentage bedraagt voor onze gemeente onder de 0.0% De conclusie is dat er op dit moment geen structurele ruimte is voor extra structurele lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. Het percentage is iets toegenomen door de opstart van de Kijktuinen, 't Hul Noord en het bedrijventerrein Elspeet. Een daling in de het risico komt door de afrondende fase van de ontwikkeling van industrieterrein de Kolk en Molenbeek. Hoe hoger het percentage, hoe groter het risico. Voor volgend jaar wordt een percentage van 35% verwacht. Wanneer dit percentage boven de 100% uit komt, kan er aanleiding zijn om maatregelen te nemen. De komende jaren neemt het percentage toe maar de verwachting is dat het beneden de 100%

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is de verhouding tussen de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB) versus het normtarief OZB-artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Wanneer de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekort zullen schieten om in noodzakelijke behoeften te voorzien, kan een aanvullende uitkering worden aangevraagd. Er is nog financiële ruimte om de belastingdruk te verhogen. De verwachting is dat de belastingdruk wat gaat toenemen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Nunspeet is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 12.500 ha) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Nunspeet voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- 'Beleids- en beheerplan Water en Riolering' (2023-2026);
- 'Beleids- en beheerplan wegen' (2014-2018);
- 'Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen' (2014-2017);
- 'Beleidsplan openbare verlichting' (2022-2030)
- 'Groenbeleid- en beheerplan' (2019-2029);
- 'Beheerplan heideterreinen gemeente Nunspeet' (2011-2021).

Waterbeheer

Het Beleids- en beheerplan Water en Riolering is het resultaat van een planproces met de gemeente Elburg en het waterschap Vallei&Veluwe en omvat o.a. de aan de riolering te stellen doelen, de maatregelen om deze doelen te bereiken en de daarvoor in te zetten middelen. Het Afvalwaterketenplan is opgesteld voor de periode 2023-2026. Het onderhoud en het doen van nieuwe investeringen alsmede de verbetermaatregelen worden overeenkomstig de kaders van het Beleids- en beheerplan uitgevoerd.

Onderhoudsbudget rioleringen

Voor het onderhoud/overige werkzaamheden aan rioleringen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 629.280,--.

Wegenbeheer

In 2014 is een geactualiseerd beleids- en beheerplan wegen opgesteld voor de periode 2014-2018. In het plan wordt onder meer aangegeven dat het gemiddelde onderhoudsniveau in de gemeente Nunspeet redelijk tot goed te noemen is. Om dit niveau te handhaven dan wel te verbeteren is een aanzienlijke onderhoudsbudget, voor met name grootonderhoud asfaltverhardingen, nodig. De financiële gevolgen van het Wegenplan zijn vanaf 2015 verwerkt in de begroting.

Tweejaarlijks worden de wegen door derden geïnspecteerd om een zuiver beeld te krijgen van de staat van onderhoud. De andere jaren vindt inspectie plaats door eigen medewerkers. De inspectiegegevens worden telkens toegevoegd aan het wegenbeheerssysteem en op basis daarvan worden uitvoeringsmaatregelen voorgesteld. De uitvoeringsmaatregelen worden getoetst aan de praktijk (kan onderhoud van een weg nog worden uitgesteld ten gunste van een andere weg?) en op basis van deze toets wordt het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Op deze wijze wordt dus niet puur theoretisch onderhoud gepland maar op een efficiënte wijze gewerkt.

Onderhoudsbudget wegen

Voor het onderhoud aan wegen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 1.270.280 ,--. De planning is dat in de 1e helft van 2024 een nieuw beleids- en beheerplan Wegen wordt opgesteld.

Openbaar groen

Het onderhoud van het openbaar groen wordt zowel door derden als in eigen beheer uitgevoerd. De door derden uit te voeren werken zijn opgenomen in vijf onderhoudsbestekken. Het huidige onderhoudsniveau is, gelet op het beschikbare budget, redelijk tot goed.

Onderhoudsbudget openbaar groen

Voor het onderhoud aan openbaar groen is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 836.400,--.

Openbare verlichting

Het Beleidsplan openbare verlichting (2022-2030) is in 2022 door de raad vastgesteld. Het vervangingsschema maakt hier deel van uit en geeft aan welke vervanging er in een bepaald jaar moet plaatsvinden. De gemeente Nunspeet telt momenteel ruim 4.800 lichtmasten van diverse typen, kwaliteit en leeftijd.

Afhankelijk van de wegfunctie wordt gekozen voor een verlichtingsniveau gerelateerd aan minimaal de normen van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde. Deze richtlijnen worden door de meeste gemeenten en nutsbedrijven gehanteerd. Het vervangen van verouderde armaturen en lichtmasten wordt de komende jaren verder voortgezet. In het Beleidsplan openbare verlichting is in het kader van energie- en onderhoudskostenbesparing een zo neutraal mogelijk lichtniveau aangehouden met gebruikmaking van de meest efficiënte verlichtingsmiddelen. Hierbij worden verkeersveiligheid, openbare orde, sociale beleving en de woon- en leefbaarheid gewaarborgd. In het kader van de financiële heroverwegingen is rekening gehouden met de verwachte besparingen door gebruik van duurzame producten. De komende jaren wordt ingestoken op de vervanging van oudere armaturen door energiezuinige led-armaturen.

Onderhoudsbudget openbare verlichting

Voor het onderhoud aan straatverlichting is binnen de begroting 2024 een budget beschikbaar van € 92.960,--.

Bossen en natuurterreinen

De gemeente Nunspeet heeft een groot areaal aan bos- en natuurterreinen (circa 3200 ha) en het beheer en onderhoud ervan vergt een grote inspanning. Sinds 2002 is voor het bosbeheer het FSC-certificaat (Forest Stewardship Council) verkregen. De onderhoudswerkzaamheden worden overeenkomstig de voorwaarden hieruit uitgevoerd. In 2011 is het Beheerplan heideterreinen 2011-2021 vastgesteld.

Jaarlijks wordt circa 5000 m³ hout uit de gemeentelijke bossen middels aanbesteding verkocht aan houthandelaren die zelf zorg dragen voor het oogsten en verwijderen van dit hout.

Gebouwen

In 2014 is het Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen door de raad vastgesteld. Een onderdeel hiervan is het meerjarenonderhoudsplan dat jaarlijks wordt bijgesteld en de basis vormt voor het bepalen van de onderhoudsbudgetten. Naast adequaat onderhoud is het aspect veiligheid van groot belang. Veiligheid is een blijvend punt van aandacht. In de komende tijd wordt ingezet (uit financiële motieven en ter reducering van de milieubelasting) om de energieverbruiken verder omlaag te brengen door het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

Paragraaf Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is samen met het financieringsstatuut (treasurystatuut) een belangrijk instrument voor het transparant maken van het treasurybeheer. De treasuryfunctie houdt in dat de geldstromen van en naar de gemeente zo optimaal mogelijk op elkaar worden afgestemd, met als resultaat dat de rentelasten zo laag mogelijk en/of de rentebaten zo hoog mogelijk zijn.

In het financieringsstatuut van de gemeente Nunspeet, dat op 17 februari 2015 is vastgesteld, zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald. De voor de gemeente Nunspeet relevante uitvoeringsregels zijn hierin opgenomen.

De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Nunspeet vinden plaats binnen het formele kader van het financieringsstatuut en de financiële verordening van de gemeente Nunspeet. De uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in de financieringsparagraaf van de begroting en het jaarverslag. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde. In het jaarverslag gaat het om de realisatie van de plannen en om een verschillenanalyse tussen de plannen en de uitkomsten.

Schatkistbankieren

Sinds 2013 is het schatkistbankieren voor de gemeente van toepassing. Dit heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Concreet betekent dit dat gemeenten verplicht zijn om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. Gemeenten mogen alleen positieve banksaldi voor het betalingsverkeer op eigen bankrekeningen aanhouden. Dit moet leiden tot een verminderde externe financieringsbehoefte van het Rijk, met als gevolg een lagere staatsschuld en een lagere EMU schuld van de collectieve sector.

Voor de aan te houden middelen in 's Rijks schatkist is vanaf 1 juli 2021 een drempel van toepassing, die is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-. Het schatkistbankieren kan voor de gemeente een negatieve uitwerking hebben op de rendementsverwachting. De hoogte van het negatieve effect is afhankelijk van de afwijking tussen de door het Rijk gehanteerde rentepercentages en de percentages van marktconforme partijen. Uitzettingen (verstrekken van leningen) uit hoofde van de publieke taak blijven mogelijk. Ook het onderling lenen tussen decentrale overheden biedt wellicht mogelijkheden voor het behalen van een hoger rendement of lagere rentelasten. Voorwaarde hierbij is dat er geen toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken decentrale overheden.

Risicobeheer

Het treasurybeleid van onze gemeente is erop gericht binnen de regelgeving en de financiële mogelijkheden een zo gunstig mogelijk rendement te behalen dan wel de rentelasten zo veel mogelijk te beperken. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden onderkend en beheerst. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is, dat het eigen vermogen volledig wordt ingezet als intern financieringsmiddel en niet wordt belegd. Ook wordt geen gebruik gemaakt van rente-instrumenten. Dit beleid wordt in 2025 voortgezet. Binnen de in het financieringsstatuut opgenomen randvoorwaarden worden eventuele tijdelijke financieringsoverschotten of -tekorten tegen gunstige rentepercentages uitgezet of aangetrokken.

Rentebeleid (renterisico's)

Toerekening rente aan investeringen

Onze gemeente streeft naar een evenwichtige samenstelling van de balans. Er wordt in een aantal gevallen gewerkt met een vast rentepercentage voor de toerekening van de rentelasten aan investeringen (bijvoorbeeld rioleringsinvesteringen). Dit rentepercentage blijft gedurende de hele levensduur van de investering aan deze investering gekoppeld.

Op begrotingsbasis wordt aan de grondexploitaties geen rente toegerekend. Uitgangspunt hierbij is dat de verschillende exploitaties budgettair neutraal verlopen.

Daarnaast wordt voor de aan de taakvelden toe te rekenen rente gebruik van de zogenoemde 'renteomslag'. Deze methodiek van rentetoerekening wordt ook in 2025 als voorgenomen beleid toegepast. In onderstaand schema wordt weergegeven hoe de rentetoerekening plaats vindt.

Rentetoerekening

Vanaf 2017 is een BBV wijziging voor de rentetoerekening en renteberekening van toepassing. Een belangrijk onderdeel van deze wijziging betreft de renteberekening over het eigen vermogen en de grondexploitatie. De commissie BBV adviseert vanwege het inzicht, de eenvoud en transparantie geen rentevergoeding over het eigen vermogen te berekenen. Voor de grondexploitatie moet gebruik worden gemaakt van een gewogen gemiddeld rentepercentage.

Een ander onderdeel betreft de verantwoording van de rentelasten op één centraal taakveld Treasury. Wel mag vanuit dit taakveld rente (kapitaallast) worden doorbelast naar andere taakvelden voor de activa behorend tot deze taakvelden.

Met deze aanbeveling van de commissie BBV wordt met ingang van 2017 geen rente meer berekend over het eigen vermogen. Om te voorkomen dat deze reserves onvoldoende dekking bieden aan het doel waarvoor ze dienen, worden ze gecompenseerd met een inflatiecorrectie. Voor 2025 bedraagt de inflatiecorrectie 3%.

RENTESCHEMA 2025

a.	Externe rentelasten korte en lange financiering	€ 1.106.680 ,-
b.	Externe rentebaten	€ 115.000,-
c.	Totaal door te berekenen externe rente	€ 991.680,-
	Rente die aan de Grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t .
	Rente projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t .
		€ 0,-

d1	Saldo door te rekenen externe rente	€ 991.680,-
	Rente over het eigen vermogen	€ 0,-
d2	Rente voorzieningen(waardering op contante waarde)	€ 0,-
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 991.680,-
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	€ 1.868.290,-
	(incl. overhead)	-
f.	Renteresultaat taakveld Treasury	€ 876.610,-

Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari 2025 geeft een begroot financieringstekort. Hierbij moet worden opgemerkt dat de middelen van ruim € 27,3 miljoen (peildatum: 31-12-2023) uit de reserve verkoopopbrengst NUON-aandelen buiten beschouwing zijn gelaten. Dit vanwege het feit dat het rendement op deze middelen dient ter compensatie van de weggevallen dividendopbrengsten. In het algemeen wordt geprobeerd een financieringstekort tijdelijk aan te vullen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd toegestaan in verband met de zogenoemde kasgeldlimiet.

Op grond van de Wet Fido is de gemeente verplicht per kwartaal de gemiddelde netto vlottende schuld te berekenen. Als deze gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn, ondanks de periodieke berekening van de liquiditeitspositie, veelal moeilijk in te schatten. Dit heeft onder andere te maken met de voortgang van de uitvoering van diverse projecten en de daaruit voortvloeiende investeringen. Ook uitgaven als gevolg van de in exploitatie zijnde bestemmingsplannen spelen hierbij een belangrijke rol. Bij de grondexploitatie moet overigens enerzijds rekening worden gehouden met het aankopen van grond, de kosten van bouw- en woonrijp maken en anderzijds met de verkoop van grond.

Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Het betalingsverkeer verloopt daarbij voornamelijk via onze huisbankier de BNG.

Bij het optimaliseren van het renteresultaat kunnen voor het aantrekken of uitzetten van geld - als gevolg van de liquiditeitspositie in overeenstemming met het financieringsstatuut en de regelgeving voor het schatkistbankieren - meerdere partijen benaderd worden voor het uitbrengen van een offerte. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt.

Als de rentepercentages van kort geld lager liggen dan die van langlopende leningen, wordt zo veel mogelijk met kort geld gefinancierd. Uiteraard voor zover dit mogelijk is binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet en de voorwaarden waaronder de rekening-courantovereenkomst met de huisbankier dit toestaat.

Leningenportefeuille

De omvang van de in het begrotingsjaar aan te trekken geldleningen hangt mede af van de te ramen investeringen. Dit wordt in de programmabegroting bepaald aan de hand van bijlage B Overzicht investeringen en uitgaven per programma.

Voor 2025 wordt een financieringstekort geraamd doordat de stand van de lopende en nieuwe investeringen het eigen vermogen overtreffen. Dit geraamde tekort is exclusief de geblokkeerde middelen uit de verkoopopbrengst NUON-aandelen. Voor een juiste verhouding in de financiering met kort en lang geld zijn ook langlopende leningen geraamd. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de totale stand per 31 december 2025 van de opgenomen langlopende geldleningen geraamd op ruim 48,4 miljoen euro.

Geïnvesteed vermogen/financieringsstructuur

Het geïnvesteed vermogen wordt per 1 januari en 31 december 2025 geraamd op respectievelijk € 89,7 en € 123 miljoen. Het gaat hierbij om de totale boekwaarde van de geactiveerde kapitaaluitgaven.

Het totaal geraamde geïnvesteede vermogen per 31 december 2025 wordt voor ca. € 48,4 miljoen gefinancierd met vreemd vermogen (= geraamde langlopende geldleningen) en het restant van € 74,6 miljoen met eigen middelen en kortlopende financieringsmiddelen.

Gezien de gemiddelde rentelast van het per 31 december 2025 met vreemd vermogen gefinancierde deel kan worden geconcludeerd dat de geraamde financieringsstructuur en in relatie hiermee ook het weerstandsvermogen van onze gemeente op 1 januari 2025 als voldoende kan worden beoordeeld.

Omslagrente

De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in onderstaand overzicht. Uit dit overzicht blijkt dat de gemeente vrijwel geen renterisico loopt. Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, ontstaat er een risico. Dit is een gevolg van het feit dat hieruit een financieel nadeel voortvloeit voor de begroting. Als het rentepercentage van aan te trekken leningen lager is dan de geraamde omslagrente van 1,5%, blijft het renterisico in de begroting 2025 acceptabel.

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rentelooptijd van één jaar of langer.

Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip 'renterisiconorm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zo veel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal.

Renterisico per 2025 (x € 1.000,-)	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0

2.	Te betalen aflossingen	€ 2.217,-	€ 2.284,-	€ 2.193,-	€ 2.133,-
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	€ 2.217,-	€ 2.284,-	€ 2.193,-	€ 2.133,-
4.	Renterisiconorm	€ 18.912,-	€ 17.840,-	€ 17.797,-	€ 17.640,-
5.	Ruimte (+)/Overschrijding (-); (4-3)	€ 16.695,-	€ 15.556,-	€ 15.604,-	€ 15.507,-
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal lasten	€ 94.558,-	€ 89.199,-	€ 88.986,-	€ 88.200,-
4b	Percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm berekend op basis van cijfers 2025 (4a x 4b)	€ 18.912,-	€ 17.840,-	€ 17.797,-	€ 17.640,-

Beheer beschikbare liquiditeiten

Kasbeheer

Saldo- en liquiditeitsbeheer

Voor het liquiditeitsbeheer zijn overeenkomsten met de BNG en de Rabobank gesloten. Hierdoor kunnen tekorten aan middelen op een voordelige wijze worden geleend en kan de gemeente tegen voordelige voorwaarden snel over voldoende financiële middelen beschikken. Daarnaast is van belang dat het Rijk alle financiële transacties met de gemeente verrekend bij de BNG (dit geldt overigens voor alle gemeenten). Na de invoering van het schatkistbankieren is het eventueel uitzetten van overtollige liquide middelen bij commerciële banken niet toegestaan, maar alleen bij 's Rijks schatkist of andere lokale overheden, waarbij geen toezichtrelatie bestaat.

Geldstromenbeheer

Voor een optimaal beheer van de geldstromen is een goede liquiditeitsprognose een belangrijk instrument. Dit brengt een inspanningsverplichting voor de totale organisatie met zich mee. Een continu bijstellen van de liquiditeitsprognose, met als basis de planning van de investeringen, is daarbij van groot belang. Het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen dan geraamd, vraagt de nodige inspanning. Het verkrijgen van betrouwbare informatie is hierbij van cruciaal belang. Ook het aanscherpen van het debiteurenbeheer en de invordering van belastingen speelt hierbij een belangrijke rol. Het niet nakomen van betalingsverplichtingen heeft invorderingsmaatregelen tot gevolg. In de eerste fase wordt een betalingsherinnering gestuurd, daarna een aanmaning en in derde fase een (dwang)invordering, door gebruik te maken van een (gerechts)deurwaarder. Door een adequate uitvoering van deze invorderingsmaatregelen blijft de afboeking van oninbare vorderingen tot een minimum beperkt.

Duurzame toegang tot financiële markten

Een gemeente heeft als overheidsinstelling een zogenoemde AAA-rating. Dit houdt in dat een gemeente door geldverstrekkers als zeer kredietwaardig wordt beschouwd. Als gevolg hiervan is de toegang tot financiële markten gegarandeerd en kan een gemeente tegen gunstige voorwaarden lenen. Bovendien heeft de gemeente Nunspeet door de overeenkomsten met de banken een zeer snelle toegang tot de financiële markten. Overigens worden bij het aantrekken van nieuwe leningen offertes gevraagd bij meerdere geldverstrekkers.

Leningenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

De mutaties als gevolg van nieuwe leningen, aflossingen en rente zijn:

Mutaties in leningenportefeuille	Bedrag (x € 1.000,-)	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2025	€ 41.602,-	2,4%
Nieuwe geraamde leningen 2025	€ 9.000,-	
Reguliere aflossingen	- € 2.217,-	
Vervroegde aflossingen	€ 0,-	
Stand per 31 december 2025	€ 48.385,-	

Organisatie

In het Financieringsstatuut en de financiële verordening is opgenomen welke personen bevoegd zijn tot het aantrekken en uitzetten van middelen. In het kader van het gemeentebrede project 'Risico management' is de administratieve organisatie van de treasuryfunctie beschreven.

Gemeentefinanciering

De financiering van de gemeentelijke activiteiten is de verantwoordelijkheid van het team Financiën. Hierbij wordt de gemeente als een geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit kunnen worden ingezet voor het financieren van een andere activiteit. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Op deze wijze worden de rentekosten beperkt. Projectfinanciering wordt in principe niet toegepast.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de zogenoemde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door een door het ministerie van Financiën vastgesteld percentage (voor 2018 e.v. jaren 8,5%) vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie bepaald en getoetst aan de kasgeldlimiet. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, moet de gemeente de drie kwartaalrapportages toezenden aan de provincie als toezichthouder, vergezeld van een plan om weer aan de kasgeldlimiet te voldoen. Voor het begrotingsjaar 2025 bedraagt de berekende kasgeldlimiet € 8.037.438,-.

In onderstaand overzicht wordt de berekening van de begrote kasgeldlimiet voor de jaren 2025 tot en met 2028 weergegeven.

Kasgeldlimiet (x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
Begrotingstotaal lasten	€ 94.558,-	€ 89.199,-	€ 88.986,-	€ 88.200,-
Begrotingsomvang 1 januari (is grondslag)				
Toegestaan kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 8.037,-	€ 7.582,-	€ 7.564,-	€ 7.497,-

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Nadat de gemeenteraad in de programmabegroting en beleidsnotities heeft bepaald wat de gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen van het beleid zijn en welke budgetten daarvoor beschikbaar zijn, neemt het college de uitvoering ter hand. Het geheel van uitvoeringsmaatregelen – inclusief de effectieve en efficiënte inzet van middelen, het hanteren van een systeem van planning & control en de voorbereiding van raadsbesluiten – noemen wij de gemeentelijke bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoering is een bevoegdheid en verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders. Toch heeft de wetgever het goed gedacht om in de programmabegroting, het document waarin college en gemeenteraad afspraken maken over het komende jaar, een toelichting op de bedrijfsvoering op te laten nemen.

Organisatieontwikkelingen

In de huidige samenleving zijn onomkeerbare ontwikkelingen waarneembaar die vragen om een andere overheid. Denk aan thema's zoals participatie, netwerken, flexibiliteit, diversiteit en maatwerk. Ook de gemeente moet een antwoord geven op het ontstaan van een *netwerksamenleving*, die vraagt om het leggen van verbindingen tussen de belangen en de beschikbare oplossingen bundelt naar het gewenste resultaat. In deze veranderende samenleving ontstaan op participatieve wijze lokale maatwerkoplossingen in wisselende samenwerkingsverbanden.

Om de bedrijfsvoering en organisatie van Nunspeet eigentijds en efficiënt te houden is gestart met een organisatie ontwikkeltraject. Hiervoor zijn een aantal onderwerpen rondom organisatieontwikkeling vastgesteld. Zo is het gemeentelijk organisatiemodel doorontwikkeld en is er een vernieuwde missie en visie vastgesteld. Maar ook aan thema's als opgavengericht werken en duurzame inzetbaarheid wordt gewerkt.

Onze missie is: We staan - met het bestuur en onze inwoners en bedrijven voor een mooi en sociaal Nunspeet, Elspeet, Hulshorst en Vierhouten, waar het fijn wonen, werken en recreëren is waar iedereen telt en waar we samen verantwoordelijk zijn, we zijn een betrouwbare en proactieve partner in het ondersteunen van initiatieven en zetten ons in voor een optimale en klantgerichte dienstverlening.

Onze visie hebben we aldus verwoord: we doen ons werk voor de Nunspeetse samenleving professioneel, collegiaal en samenwerkend als één geheel. We vertrouwen elkaar, waarderen elkaar, houden rekening met elkaar en zijn open naar elkaar. We investeren in de toekomst van Nunspeet en geven ruimte aan ambities, initiatieven en nieuwe ideeën.

Kwaliteitszorg

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het verbeteren daar van. Hierbij kan gedacht worden aan het verbeteren op basis van feedback van bijvoorbeeld inwoners en uitkomsten van controles of verbeteringen die door het team zelf worden geïnitieerd. Afgelopen jaar is extra capaciteit ingezet op het vaststellen en vastleggen van processen en procedures. De door- en uitstroom van medewerkers is nog steeds groter dan voorheen. Het is dus des te belangrijker om werkwijzen op een eenduidige wijze vast te leggen zodat het vertrek van iemand niet direct hoeft te leiden tot een daling in de kwaliteit. Er zijn op dit moment 150 processen beschreven.

Verbeteren naar aanleiding van feedback

Er wordt gewerkt met het verzamelen van feedback bij balie burgerzaken. Op basis van deze feedback worden verbeteringen doorgevoerd. Via het project 'participatieplatform' heeft er een inventarisatie bij verschillende teams plaats gevonden over hun behoefte om feedback te verzamelen van inwoners. Na instemming van het college wordt het feedbacksysteem ingevoerd.

Daarnaast is er de raads werkgroep bestuur en dienstverlening. In deze werkgroep worden ook signalen die de raad bereiken over de dienstverlening besproken en waar nodig in de organisaties opgepakt. Ook vanuit team sociaal is er een werkgroep klantgerichtheid actief die verbeteringen in de praktijk doorvoert.

Inmiddels wordt actief en iedere dag feedback verzameld over de ervaring bij de balie burgerzaken, de website en de webformulieren. De bezoeker geeft feedback middels smileys gevolgd door een paar verdiepingvragen. Zo weten we niet alleen hoe iemand iets waardeert maar ook waarom. Op basis daarvan kunnen wij zaken vooral zo blijven doen of juist veranderen. Aan het einde van deze maand wordt een analyse gedaan en worden verbeteracties waar nodig en mogelijk vastgesteld.

Het participatieplatform heeft nog geen toestemming gekregen van het college om uit te rollen. Het is bedoeling het platform dit begin volgend jaar uit te rollen.

Verbeteren bereikbaarheid

Sinds 1 januari 2022 worden alle klantcontacten geregistreerd in Djuma. Onderdeel daarvan zijn ook de terugbelverzoeken. Het voordeel hiervan is dat deze inzichtelijk zijn als iemand afwezig is en op deze manier ook de teammanager over sturingsinformatie beschikt om de bereikbaarheid van het eigen team te verbeteren.

In de zomer heeft er weer een onafhankelijk bereikbaarheidsonderzoek plaatsgevonden. Naar aanleiding van de uitkomsten is weer duidelijk geworden dat er nog steeds verbeterd kan worden. Hierin worden de volgende acties ondernomen:

- opgenomen als KPI voor de raad
- teammanagers informeren
- Gebruikmaking van de 'nieuwe telefooncentrale'.

Er vinden intern meerdere acties plaats om de bereikbaarheid te vergroten. Er vindt vooruitgang plaats maar er zijn zeker nog stappen te maken.

Personeel- en organisatiebeleid

Het bestuur- en managementmodel onderkent dat onze medewerkers het belangrijkste productiemiddel van de gemeente zijn. Binnen de kaders die de gemeenteraad stelt en in opdracht van burgemeester en wethouders, ontwikkelen zij het gemeentelijke beleid en leveren ambtenaren de gemeentelijke diensten. De moderne maatschappij en het moderne bestuur vragen om taakvolwassen vakmensen. Hij/zij is een deskundige sparringpartner voor politiek en bestuur, is een publiek entrepreneur en een netwerker.

De gemeente Nunspeet kiest daarom voor een organisatiebeleid dat daarop is afgestemd. In de samenwerking tussen ambtenaren en college is er respect voor elkaars inbreng, is er ruimte om inhoud te geven aan de eigen

verantwoordelijkheden en wordt ingespeeld op de wederzijdse afhankelijk- en duidelijkheid over de grenzen van elkaars handelen. Er is sprake van een cultuur waarbij loyaliteit, respect en motivatie hoog in het vaandel staan.

Wat voor onze gemeente nooit een probleem is geweest, is nu wel een uitdaging geworden. Het behouden en binnen halen van goede medewerkers. Andere gemeenten en organisaties worstelen met hetzelfde fenomeen. Er is er een recruiter ingeschakeld. Verder wordt op allerlei manieren uitgedragen dat het fijn werken is bij gemeente Nunspeet.

Planning & control

Voor de beheersing en de regie van werkprocessen is een systeem van planning & control nodig. In het bestuur- en managementmodel wordt rekening gehouden met frequent overleg tussen de diverse spelers: collegeleden, directie en teammanagers.

Daarnaast kent de organisatie een systeem waarin adviezen aan college en gemeenteraad door de directiesecretaris en de concerncontroller worden getoetst op bijvoorbeeld de juridische en financiële kwaliteit. En in de derde plaats is er de periodieke rapportage van de organisatie aan directie, college en gemeenteraad – die gestart wordt met de programmabegroting en afgesloten wordt met de programmarekening.

Planning & control is een belangrijk instrument voor een continue verbetering van de bedrijfsvoering. Hierbij moet – naast de instrumentele kant – het accent vooral worden gelegd op de verantwoordelijkheid en het gedrag. Instrumenten zijn belangrijk, maar nog belangrijker is hoe deze gehanteerd worden binnen de organisatie. Planning & control is ook een gezamenlijke mentaliteit: zeggen wat je doet (planning) en doen wat je zegt (control/verantwoording). Daar hoort ook transparantie bij: fouten maken mag, als er maar open over wordt gecommuniceerd en als er maar van wordt geleerd.

Een belangrijk onderdeel van de Planning & Controlcyclus is de Perspectievennota. De raad geeft hierin de raads wensen aan voor de nieuw op te stellen begroting. In de vier kwartaalrapportages wordt aan de raad de realisatie van de begrotingsuitvoering gerapporteerd. De indicatoren die via de kwartaalrapportages worden gerapporteerd, worden verantwoord in de commissie Planning & Control.

Administratieve organisatie en interne controle

De controle-omgeving is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende organisatie. De aspecten 'soft controls', cultuur, houding en gedrag zijn hierin belangrijk. De organisatie moet zichzelf voortdurend de volgende vragen stellen:

- Wat is het ambitieniveau als organisatie? Wat kan en wil de organisatie aan? Een hele realistische vraag!
- Is onze organisatie bereid om te leren en te verbeteren?
- Is onze organisatie afgestemd op onze ambities?

Interne beheersing is voor veel organisaties in het publieke domein een uitdaging. Gemeente Nunspeet wil graag de bedrijfsprocessen goed op orde hebben. De bedrijfsprocessen veranderen door de verdergaande digitalisering en automatisering. De verdergaande digitalisering en automatisering van de processen hebben ook effect op de aanpak van de (verbijzonderde) interne controle. De automatiseringsomgeving en de application controls in de applicaties worden steeds belangrijker. Dit is ook terug te zien in de landelijke aandacht voor de informatiebeveiliging en privacy binnen onze organisatie waarbij voldaan dient te worden aan de nieuw normen en de organisatie druk is met de uitvoering van de Ensia en de BIO. Met ingang van 2023 dient het college een rechtmatigheidsverklaring af te geven. Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid efficiënt en effectief dient te worden vormgegeven. De administratieve lasten dienen niet te stijgen en bij voorkeur af te nemen. Om een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven moet de procesbeheersing goed op orde zijn en met behulp van interne controle moet aangetoond worden aan het college dat de getrouwheid en rechtmatigheid op orde is. Dit vraagt de nodige voorbereiding. Het college moet kunnen vertrouwen op een kwalitatief goede interne controle op basis waarvan een gefundeerd oordeel kan worden gegeven en een rechtmatigheidsverklaring kan worden afgeven. Dit vereist een professionele interne controle aanpak, vastlegging

en een gestructureerde rapportage naar het college waarbij het college meegenomen moet worden in de uitkomsten van de interne controle.

Doelmatig- en doeltreffendheidonderzoeken

De effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering vormen een rode draad door het dagelijks bestuur van de gemeente. De middelen zijn beperkt en er is een groot scala aan doelen te behalen. Kritisch doelgericht werken en verspilling voorkomen zijn dan ook aandachtspunten waarvan nagenoeg al het gemeentelijke handelen is doortrokken.

Omdat met beperkte middelen, die bovendien nauwelijks kunnen worden beïnvloed, een heel groot takenpakket moet worden uitgevoerd hebben de gemeenten doelmatig- en doeltreffendheid over het algemeen hoog in het vaandel staan. De wetgever heeft in artikel 213a van de Gemeentewet voorgeschreven dat het college regelmatig onderzoek moet doen naar de doelmatig- en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Ook de manier waarop dat moet gebeuren, wordt ten dele voorgeschreven. Dit blijkt voor gemeenten een forse administratieve lastenverzwaring met zich mee te brengen. Middelgrote en kleinere gemeenten komen in de praktijk niet of nauwelijks toe aan de voorgeschreven onderzoekscyclus. Zij zijn wel degelijk bezig met doelmatig- en doeltreffendheid, maar voldoen formeel niet aan artikel 213a van de Gemeentewet. Daar staat geen sanctie tegenover en overigens wordt een wijziging van de wet verwacht waarbij artikel 213a wordt geschrapt of minder verplichtend gemaakt.

In Nunspeet wordt de toepassing van artikel 213a uitgevoerd via de kwartaalrapportages. In de kwartaalrapportages zijn de beleidsindicatoren opgenomen. Daarnaast komt de doelmatigheid aan de orde in de onderzoeken van de rekenkamercommissie en de accountant.

Informatieveiligheid

Het college legt jaarlijks verantwoording af ten aanzien van de informatieveiligheid op basis van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit systematiek (ENSIA). Het doel van ENSIA is om de verantwoording over Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Woz, Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) te bundelen in één systematiek dat onder meer uitgaat van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). ENSIA sluit aan op de gemeentelijke planning en control cyclus voor informatiebeveiliging. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van de gemeente en kan het bestuur beter sturen en verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en andere belanghebbenden.

Voor de informatiebeveiligingsnormen inzake DigiD en Suwinet bestaat een verantwoordingsplicht aan het rijk door middel van een Assurance van een onafhankelijke IT auditor. Hierover leg het college een collegeverklaring af. De collegeverklaring omvat het op 31 december 2024 in opzet en bestaan voldoen van de beheersingsmaatregelen aan de geselecteerde normen inzake DigiD (Norm ICT-beveiligingsassessments DigiD versie 3.0 (de Norm v3.0) en Suwinet (Specifiek Suwinet normenkader Afnemers, versie 1.0). De normen staan op het openbare deel van de websites van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Bureau Keteninformatisering Werk & Inkomen (BKWI). Met ingang van 2024 moet de verklaring voor een vijf tal normen ook de werking van de maatregelen over 2024 omvatten.

De collegeverklaring wordt opgesteld voor de gemeenteraad en de departementen die toezien op de veiligheid van DigiD en Suwinet.

In 2025 zullen voor gemeenten aanmerkelijke veranderingen aan de orde zijn. Vanaf januari 2025 treedt namelijk de Europese 'Network and Information Security Directive 2' (NIS2) in werking. Ten opzichte van de bestaande NIS zijn de diensten die gemeenten verlenen toegevoegd aan de lijst met essentiële diensten. Daarmee komen gemeenten onder de werking van de richtlijn. De verwachting is dat de verantwoording over de informatieveiligheidseisen strikter zal worden en vooraf in plaats van achteraf zoals dat onder ENSIA aan de orde is. Daarnaast zal een risico-inventarisatie aan de te treffen maatregelen ten grondslag moeten liggen. De aanpassing van de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO) wordt afgestemd op de implementatie van de NIS2 in de Nederlandse regelgeving. De Europese deadline voor deze implementatie is oktober 2024. De

consultatie m.b.t. het wetsvoorstel is echter nog niet afgerond. Gelet op de stappen die daarna nog nodig zijn, zal deze deadline niet worden gehaald.

Privacy

Bij de uitvoering van de gemeentelijke taken is er sprake van meerdere relevante wetten met ieder hun eigen bepalingen. Sinds mei 2018 vormt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) het algemeen geldende wettelijk kader voor het omgaan met persoonsgegevens. De medewerkers die te maken hebben met strafrechtelijke taken hebben echter te maken met de Wet politiegegevens. De Wet politiegegevens is wel gestoeld op dezelfde uitgangspunten als de AVG, maar heeft wel een aantal specifiek voor de opsporing relevante bepalingen. Daarnaast kent de gemeente nog specifieke regelgeving, waarvan de Wet basisregistratie personen een voorbeeld is.

De genoemde regelgeving heeft met name tot doel het bevorderen van aantoonbare juiste en transparante omgang met persoonsgegevens zonder dat er directe beperkingen voor het gebruik worden opgelegd. Nu er steeds meer eisen aan gemeenten gesteld worden op het gebied van transparantie, rechtmatigheid en volgbaarheid is een groei in het volwassenheidsniveau van de omgang met persoonsgegevens noodzakelijk. Voor privacy betekent dit een doorontwikkeling op het gebied van beleid, risicomanagement, in de uitvoering en de controle en op het gebruik van persoonsgegevens. Het aantal gemelde datalekken was in 2023 beperkt. In 2024 en de daar op volgende jaren zal meer aandacht besteed gaan worden aan het correct melden van dergelijke incidenten.

Frauderisico

Als onderdeel van risicomanagement is het de bedoeling om periodiek een specifieke frauderisico inventarisatie voor onze gemeente uit te voeren om te voorkomen dat er in de interne beheersing kwetsbare onderdelen overblijven die onopgemerkt blijven. In de kadernota rechtmatigheid wordt aandacht gevraagd voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Het college spreekt uit in hoeverre het M&O beleid voldoende actueel is; en voldoende is afgestemd op de meest recente wetgeving en de praktijk en of het beleid feitelijk ook wordt nageleefd.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is voor gemeente Nunspeet vastgesteld op 1%. Hierbij vindt aansluiting plaats met de grens van 1% voor de accountant ten behoeve van de afgifte van de goedkeurende controleverklaring.

Rapporteringsgrens college

Het college is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering als de geconstateerde onrechtmatigheden de rapporteringsgrens overschrijden. Deze rapporteringsgrens is vastgesteld op € 50.000.

Subsidies

Subsidies worden verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. In Nunspeet is dat de Algemene Subsidie Verordening (ASV) en de op basis daarvan vastgestelde deelverordeningen. Waar in de ASV de procedurele bepalingen rondom subsidieverlening zijn opgenomen (bijvoorbeeld termijnen, voorwaarden en verplichtingen, afwijkingmogelijkheden etc), worden in de deelverordeningen nadere regels opgenomen met betrekking tot omschreven activiteiten.

Het bovenstaande geldt niet voor zogenaamde begrotingssubsidies, waarbij ontvanger en bedrag in de (toelichting op) de begroting zijn opgenomen. Wel kan de ASV (deels) van toepassing worden verklaard.

Als er geen deelverordening is vastgesteld voor activiteiten en de activiteiten wel binnen het beleid passen, kan het college besluiten een incidentele subsidie te verstrekken voor de duur van maximaal 4 jaar. Het college

rapporteert jaarlijks welke incidentele subsidies zijn verstrekt, evenals over de subsidies waar-bij gebruik is gemaakt van de hardheidsclausule.

De raad kan tijdens de begrotingsbehandeling subsidieplafonds vaststellen. Subsidieplafonds hebben als doel om een subsidie te kunnen weigeren op het moment dat het budget niet meer toereikend is en er op basis van een deelverordening wel aanspraak kan worden gemaakt op een subsidie. Bij het bekendmaken van een subsidieplafond wordt weergegeven welke subsidie het betreft, welk bedrag beschikbaar is en op welke wijze het beschikbare bedrag wordt verdeeld. De volgende subsidieplafonds gelden voor 2025:

Tabel 1.1 - Subsidieplafonds 2025

Omschrijving subsidie	Subsidieplafond	Verdeling bij bereiken subsidieplafond
Eenmalige subsidie cultuur Muziekvereniging Zangvereniging Eenmalige subsidie sport	€ 18.000 € 12.000 € 13.070	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Subsidie Koningsdag/4-5 mei	€ 15.500	
Jaarlijkse subsidie amateurkunstverenigingen	€ 17.500,--	Naar rato
Subsidie onderwijs en opvang 1. Peuteropvang en VVE 2. Thuisprogramma 3. Taalinterventie(s) basisonderwijs	€ 325.000 € 25.000 € 20.000	Prioriteit Wie het eerst komt, ontvangt het eerst. Prioriteit
Instandhoudingswerkzaamheden monumenten	€ 126.900,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Afkoppelen verhard oppervlak	€ 51.250,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Bevorderen verkeersveiligheid	€ 30.600,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst

Gewoon Gemak	€ 20.000,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Collectief Particulier Opdrachtgeverschap	€ 60.000,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst
Jaarlijkse eenmalige subsidies sociale samenhang en leefbaarheid	€ 25.500,--	Wie het eerst komt, ontvangt het eerst

Paragraaf Verbonden partijen

Paragraaf Verbonden partijen

Wat zijn verbonden partijen? Volgens artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording is een verbonden partij:

‘Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft’.

Vervolgens worden in de leden c en d aangegeven wat een bestuurlijk en een financieel belang is. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om de specifieke combinatie van financiële en bestuurlijke inbreng.

Bij de gemeente Nunspeet is sprake van de volgende verbonden partijen:

Directe deelnemingen in vennootschappen:

- Bank Nederlandse Gemeenten NV;
- NV Alliander;
- Vitens NV;
- Sportbedrijf Nunspeet;
- NV Afvalsturing Friesland.

Overige deelnemingen:

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe;
- Omgevingsdienst Veluwe;
- Leisurelands;
- Coöperatie Gastvrije randmeren;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;
- NV Inclusief Groep;
- Stichting Primair Openbaar Onderwijs Noord-Veluwe;
- Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland;

- Sportbedrijf Nunspeet.

Per verbonden partij is een risicoanalyse opgesteld. Via deze risicoanalyse wordt gekeken naar de mate van risico dat de gemeente bij de verbonden partijen loopt. Een manier van risicometing is te kijken naar de solvabiliteit. De solvabiliteit is de mate waarin de onderneming in staat is het totale vreemd vermogen terug te betalen. Het is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van een onderneming. Men berekent de solvabiliteit als verhouding tussen eigen vermogen/ totaal vermogen. Een solvabiliteit wordt goed genoemd als deze hoger is dan 25% (eigen vermogen is meer dan 25% van het balanstotaal).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (artikel 2 BBV) moeten gemeenten voor verbonden partijen informatie opnemen. De volgende informatie moet tenminste worden opgenomen:

- a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Bij de bepaling van de verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen en het financiële resultaat worden de meest recente jaarcijfers als basis gehanteerd. Bij de weging van het risico van verbonden partijen zal gekeken worden naar de bijdrage die de gemeente levert en het financiële nadeel dat de gemeente loopt bij een eventueel faillissement. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een faillissement zich voordoet.

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Vestigingsplaats

Den Haag

Publiek belang

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (één stem per aandeel van € 2,50). Het aandelenbezit wordt gezien als een duurzame belegging. Gedurende het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang van onze gemeente in de BNG.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenbelang van 0,13% in de BNG, met een nominale waarde van € 187.688,--. De gemeente bezit 75.075 aandelen van nominaal € 2,50. Dit financieel belang zal naar verwachting in 2025 niet wijzigen.

Beleidsvoornemens

Geen beleidswijzigingen voorzien.

Risicoanalyse

Het eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de jaarcijfers 2023 van de BNG Bank.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 4.721 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 110.819 miljoen
Verwachte achtergestelde schulden per 1 januari/31 december 2025	€ 18 miljoen
Verwachte nettowinst na belastingen 2025	€ 250 miljoen

Op basis van de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen zou geconcludeerd kunnen worden dat de solvabiliteit niet goed is. Dat zou betekenen dat het risico hoog is. Echter het eigenaarschap ligt bij gemeenten, provincies en de Staat. De bank heeft een (door de statuten) beperkt werktelein. Dit biedt de financiers vertrouwen en hierdoor is het risico van kredietverlening aan de BNG beperkt. Dit zorgt ervoor dat de bank tegen gunstige tarieven gelden kan aantrekken. Daarnaast vermeldt de BNG in het jaarverslag hoe zij invulling geeft aan de risicobeheersing en -controle. Het risicobeheer is gericht op handhaving van het risicoprofiel van BNG Bank. Het Internal Governance Framework (IGF) vormt de basis voor alle besluitvorming binnen BNG Bank. Het IGF beschrijft het 'Three Lines of Defense'-model en hoe het risicobeheer hierin is gepositioneerd. Onderdeel van het IGF is het Risk Management Framework (RMF), bestaande uit het overkoepelende beleid inzake algemene en specifieke risicogerelateerde onderwerpen, zoals risk governance, risk appetite framework en specifieke risico's. Het RMF is toegesneden op het specifieke bedrijfsprofiel van BNG Bank. Risicobeheeractiviteiten zijn geïntegreerd in alle delen van de organisatie waar belangrijke risico's kunnen ontstaan. Het continue risicobeheerproces omvat het identificeren, beoordelen, meten, bewaken, rapporteren en sturen van de verschillende soorten risico's. Per saldo wordt geconcludeerd dat het risico van de BNG bank laag is.

NV Alliander

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Het veiligstellen van de levering van elektriciteit onder alle omstandigheden en het genereren van dividend door belegging van middelen. Deze middelen kunnen in beginsel vrij worden aangewend voor gemeentelijke taken (algemeen dekkingsmiddel).

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Sinds 2004 is het dividend gelijk aan het pay-outpercentage van 45% van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen. De gemeente bezit 339.318 aandelen met een nominale waarde van € 34.424. Dit belang zal naar verwachting in 2025 niet wijzigen.

In 2021 is de gemeente ingegaan op het verzoek van Alliander om deel te nemen in de verstrekking van een reverse converteerbare hybride obligatielening voor een bedrag van maximaal € 1.488.292,-. Het recht op

conversie betekent dat de leningnemer (Alliander NV) het recht heeft de lening gedeeltelijk of geheel om te zetten in aandelen indien de A-rating op grond van objectieve omstandigheden onzeker wordt.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens voorzien.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2025 en het verwacht resultaat 2025 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2023:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 4.749 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 6.877 miljoen
Verwacht resultaat 2025	€ 260 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 40,8%. Algemeen genomen worden een minimaal percentage van 25% als goed of gezond aangemerkt. Het resultaat over 2023 bedroeg € 267 miljoen. Voor 2025 wordt een resultaat in dezelfde ordergrootte verondersteld. Gezien het hoge eigen vermogen wordt het risico van NV Alliander als laag aangemerkt.

NV Vitens

Vestigingsplaats

Lelystad

Publiek belang

De gemeente Nunspeet is aandeelhouder van NV Vitens, het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Bij het leveren van vers en betrouwbaar drinkwater wil Vitens respectvol blijven omgaan met de natuur. Om waterbronnen te beschermen werkt het bedrijf samen met waterschappen, natuurorganisaties, gemeenten en provincies. Om verdroging te voorkomen, verplaatst het bedrijf waar nodig waterwingebieden. Ook werkt het bedrijf zo veel mogelijk met milieuvriendelijke installaties. Dit past bij de verantwoordelijkheden van de aandeelhouders: de provincies en gemeenten.

Bestuurlijk belang

De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente Nunspeet bezit een aandelenpakket van 24.035 aandelen met een nominale waarde van € 4.062. Dit belang zal naar verwachting in 2023 niet wijzigen. Het financiële belang bij aandelenbezit in het algemeen is het risico van koersschommelingen en/of winstdalingen (lager dividend). Als de solvabiliteit hoger of gelijk is aan de streefsolvabiliteit (een eigen vermogen (EV) minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (EV + achtergestelde leningen minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal) en als de winst toereikend is, wordt aan de houders van gewone aandelen een dividend uitgekeerd van minimaal 40% en maximaal 75% van het netto resultaat.

Beleidsvoornemens

Voor de komende jaren verwacht Vitens geen dividend uit te kunnen keren.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2025 en het verwacht resultaat 2025 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2023 van Vitens:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 678 miljoen
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 1.560 miljoen
---	-----------------

Verwacht resultaat 2025	€ 25 miljoen
-------------------------	--------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 30,3%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Vitens is daarnaast bewust bezig met het verhogen van de solvabiliteit en de versterking van het eigen vermogen. Vitens houdt zich bezig met een primair product waar altijd vraag naar zal zijn: schoon drinkwater. Dit zorgt voor een stabiele en continue afzetmarkt. Op basis van deze argumenten en de bewuste verhoging van de solvabiliteit wordt het risico van Vitens als laag aangemerkt.

NV Afvalsturing Friesland

Vestigingsplaats

Leeuwarden

Algemeen

De NV Afvalsturing Friesland verzorgt voor de gemeente Nunspeet, en de overige SNV gemeenten, de afvalverwerking. In 2015 is de door de RNV uitgeschreven aanbesteding gegund aan NV Afvalsturing Friesland. Mede hierdoor is toen de RNV toegetreden als aandeelhouder van de NV Afvalsturing Friesland. Na de opheffing van de RNV zijn de aandelen overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Namens de RNV-gemeenten was de gemeenschappelijke regeling Regio Noord Veluwe (RNV) aandeelhouder van NV Afvalsturing Friesland. Door de opheffing van de RNV is dit niet meer mogelijk. De gemeente Nunspeet zal in 2018 zelfstandig aandeelhouder worden in de NV Afvalsturing Friesland.

Financieel belang

In 2018 heeft de aandelenoverdracht naar de gemeenten plaatsgevonden. Nunspeet heeft 63 aandelen met een totale nominale waarde van € 28.350,-.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2025 en het verwacht resultaat 2025 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2023 van NV Afvalsturing Friesland:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 78 miljoen
--	--------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 106 miljoen
---	---------------

Verwacht resultaat 2025

€ 10 miljoen

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 42%. Gezien het percentage kan geconcludeerd worden dat hiermee de solvabiliteit op orde is. Mede gezien de jaarlijks behaalde financiële resultaten over de afgelopen jaren, wordt geconcludeerd dat het risico van NV Afvalsturing Friesland laag is.

NV Inclusief Groep

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

De NV Inclusief Groep (Ondernemer in passend werk) is een geprivatiseerde organisatie die belast is met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) voor de bij de RNV aangesloten gemeenten en Nijkerk.

De Dienst Sociale Werkvoorziening Noordwest-Veluwe (DSW) is opdrachtgever voor de uitvoering van de wet. De praktische uitvoering is in handen van de Inclusief Groep. Men begeleidt mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt naar werk en biedt hen daarbij scholing en/of leerwerktrajecten. De werkzaamheden voor de doelgroep worden verricht in vier werkbedrijven die eigendom zijn van de Inclusief Groep. Die bedrijven opereren in de sectoren industrie (metaal, hout, elektra, verpakken, montage), dienstverlening (schoonmaak, groen, kwekerij, schilderwerken) en (groeps)detachering.

Bestuurlijk belang

Door de opheffing van de RNV zijn de afzonderlijke gemeenten in 2018 aandeelhouder geworden van de Inclusief Groep. De gemeente heeft 3.120 aandelen met een nominale waarde (incl. agio) van € 416.520,--.

Financieel belang

Via het aandeelhouderschap is de gemeente Nunspeet financieel medeverantwoordelijk voor de Inclusief Groep.

Beleidsvoornemens

In het kader van de komst van de Participatiewet vindt onderzoek plaats naar de toekomst van de sociale werkvoorziening.

Risicoanalyse

Het verwachte eigen en vreemd vermogen 2025 en het verwacht resultaat 2025 zijn gebaseerd op de jaarcijfers 2023 van de Inclusief Groep:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 6,8 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 9,4 miljoen
Verwacht resultaat 2025	- € 850.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 42,3%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. In het jaarverslag 2022 geeft de Inclusief Groep in de Toekomstparagraaf een doorkijk naar de komende jaren. Zij zien een aantal risico's. Op 25 mei 2023 heeft Berenschot een eerste onderzoeksrapport uitgebracht naar de toekomstbestendigheid van de Inclusief Groep (IG). De aanleiding was de financiële situatie van de Inclusief Groep en de gevolgen van de ontwikkelingen voor de doelgroep en de kwaliteit en beschikbaarheid van de toekomstige dienstverlening. In het tweede onderzoeksrapport dat op 6 mei 2024 is

uitgekomen, zijn scenario's verder uitgewerkt met differentiatiemogelijkheden en een uitwerking voor de Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, Nunspeet en Putten en Oldebroek, Nijkerk en Elburg. Op basis van deze differentiatie mogelijkheden maken de colleges van de gemeenten hun keuze voor een gezamenlijk businessmodel. Gezien de onderkende risico's, onzekerheden en onduidelijkheden wordt het risico als hoog aangemerkt.

Gemeenschappelijke regeling Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe

Vestgingsplaats

Elburg

Publiek belang

Deelnemende gemeenten zijn Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek. Deze gemeenten werken samen voor de uitvoering van het bepaalde in hoofdstuk V van de Archiefwet 1995. Het beheer van en het toezicht op archiefbescheiden gebeurt op gemeenschappelijke basis.

Bestuurlijk belang

De gemeente Elburg is centrumgemeente. De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe adviseert het gemeentebestuur van Elburg over beleidzaken. De gemeente is door de burgemeester vertegenwoordigd in de Archiefcommissie.

Financieel belang

De gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage aan het streekarchivariaat. In 2025 is een bijdrage geraamd van € 266.000,--. De gemeente is financieel medeaansprakelijk voor de gemeenschappelijke regeling.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

De gemeente loopt een beperkt risico. De kans op een faillissement van het streekarchivariaat wordt laag ingeschat. Het totale risico wordt laag ingeschat.

Omgevingsdienst Veluwe

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Omgevingsdienst Noord-Veluwe voerde vanaf 1 april 2013 de milieutaken op de Noord-Veluwe uit. Dit gebeurt in opdracht van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hatterm, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten en van de Provincie Gelderland. Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingsdienst Noord-Veluwe gefuseerd met de Omgevingsdienst IJsselland tot de Omgevingdienst Veluwe.

Bestuurlijk belang

De portefeuillehouder Milieu is lid van het dagelijks bestuur.

Financieel belang

De gemeenten betalen een bijdrage aan de omgevingsdienst voor het uitvoeren van de taken. Voor 2025 is een bijdrage geraamd van € 860.000,--.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarstukken 2022:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 1.460.000,-
--	---------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 2.312.000,-
---	---------------

Verwacht resultaat 2025	nihil
-------------------------	-------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 38,7%. Op basis van dit percentage kan geconcludeerd worden dat de solvabiliteit op orde is. Daarnaast zullen de taken die de ODV voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of moeten deze op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. De ODV voert milieutaken voor de gemeenten uit die bij een faillissement anders georganiseerd moeten worden. Dit zal niet snel gebeuren. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Leisurelands

Vestigingsplaats

Arnhem

Publiek belang

Leisurelands beheert en exploiteert de volgende recreatiegebieden: Berendonck, Bussloo, Groene Heuvels, Haven Hattem, Heerderstrand, Surfoever Hoge Bijssel, Strand Horst, Kievitsveld, Mookerplas, Nieuw Hulckesteijn, Strand Nulde, Rhederlaag, Wylbergmeer, Zandenplas en Zeumeren.

De handelsnaam van RGV Holding B.V. is Leisurelands. Onder RGV Holding vallen drie vennootschappen die actief zijn. Leisurelands Exploitatie B.V. en Leisurelands Onroerend Goed B.V. houden zich bezig met de kernactiviteit van Leisurelands, namelijk het exploiteren van recreatievoorzieningen. De activiteiten van de derde actieve vennootschap, Interhuis B.V., met haar dochtervennootschappen SchatEiland Zeumeren B.V., Zeumeren B.V., RGV Delfstoffen B.V. en Katerbosch B.V. zijn niet direct gerelateerd aan dagrecreatie, maar zijn erop gericht de kernactiviteit te ondersteunen.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente verstrekt geen bijdrage in de exploitatielasten.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2022 van Leisurelands:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 77 miljoen
--	--------------

Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 15 miljoen
---	--------------

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 84%. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. Het resultaat van Leisurelands wordt voor een groot deel bepaald door opbrengsten uit vermogensbeheer. Het operationele resultaat laat een fluctuerende trend zien. Hoewel het operationele resultaat een stijgende trend laat zien, zijn de opbrengsten uit vermogensbeheer verslechterd. Gezien de solvabiliteit wordt het risico voor de gemeente desondanks laag ingeschat.

Coöperatie gastvrije randmeren

Vestigingsplaats

Harderwijk

Publiek belang

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren, in de vorm van een coöperatieve vereniging. De deelnemers zijn in eerste instantie de gemeenten Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Naarden, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde. De coöperatie heeft de volgende taken:

- Hoofdtak van de coöperatie is het structureel onderhouden van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Het gaat daarbij onder andere om het onderhouden van aanlegplaatsen voor de recreatievaart, het verminderen van de overlast door waterplanten in dieper water en het uitvoeren van overig klein onderhoud.
- De Randmeren staan bekend om hun natuurschoon, rust en ruimte. Er wordt veel aan gedaan om de natuurwaarden in het gebied te versterken. Veel vogels profiteren van het heldere water en de overvloed aan voedsel. De natuur maakt de Randmeren aantrekkelijk voor de recreant, maar is ook kwetsbaar. De coöperatie Gastvrije Meren vindt het belangrijk dat bij de inrichting van het gebied de balans tussen natuur en recreatie voorop staat. Gastvrije Randmeren rekent het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon in het gebied tot één van haar taken.
- Een andere belangrijke taak van de coöperatie is het op de recreatieve kaart zetten van de Randmeren via gebiedspromotie. In het kader hiervan zijn in het voorjaar van 2013 onder het logo 'Randmeren, eindeloos meer....' de eerste producten gelanceerd: een recreatieve kaart en de website. De gebiedspromotie 'Randmeren, eindeloos meer ... zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.
- Afronding van het project Integrale Inrichting Veluwerandmeren (IIVR) vindt plaats onder verantwoordelijkheid van Gastvrije Randmeren. Daarnaast moet de ontwikkelingsvisie 2030 Zuidelijke Randmeren (Blauwe As) verder vorm gegeven worden.
- Verder vormt Gastvrije Randmeren een platform waar ruimtelijke-economische ontwikkelingen kunnen worden afgestemd. Ook kan het samenwerkingsverband gecoördineerd haar deskundigheid op het gebied van vergunningen en procedures inzetten en het gezamenlijk belang van gemeenten inbrengen in regionale en landelijke projecten. Voorbeelden zijn de maatregelen rond de zwemwaterkwaliteit, het Delta-programma, etc.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering door de portefeuillehouder recreatie.

Financieel belang

De gemeente participeert in het eigen vermogen van de coöperatie. Daarnaast verstrekt de gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage. Deze bijdrage bedraagt voor 2025 circa € 19.000,--.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2022 van coöperatie Gastvrije Randmeren. Op het moment van opstellen van de Programmabegroting 2025-2028 waren de jaarcijfers 2023 van de coöperatie niet beschikbaar:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 11,5 miljoen
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 1.100.000
<hr/>	
Verwacht resultaat 2025	nihil

De gemeente betaalt geen bijdrage in de exploitatielasten van de coöperatie. De coöperatie beheert ontvangen subsidiegelden (ook van de gemeente Nunspeet) en voert daarvoor werkzaamheden uit. Het risico van de coöperatie wordt laag ingeschat.

Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Noord- en Oost Gelderland

Vestigingsplaats

Warnsveld

Publiek belang

De GGD Noord- en Oost Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, waaronder Nunspeet. GGD Gelre-IJssel bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeenten in de regio.

Bestuurlijk belang

De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door de portefeuillehouder Volksgezondheid.

Financieel belang

De gemeente betaalt een jaarlijkse exploitatiebijdrage in de vorm van een bedrag per inwoner. Voor 2025 is € 724.000,-- geraamd voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de programmabegroting 2025 van de GGD:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 2,2 miljoen
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 3,0 miljoen
<hr/>	
Verwacht resultaat 2025	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 42,3 %. Dit veronderstelt een laag risico voor de eigenaren. De GGD Noord Oost Nederland voert taken op het gebied van volksgezondheid uit voor de gemeente. Bij een faillissement zal de gemeente moeten meebetalen in de financiële afwikkeling. Daarnaast zullen de taken die de GGD voor de gemeente uitvoert naar de gemeente terugkomen of deze moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag ingeschat. Per saldo wordt het risico laag ingeschat.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Vestigingsplaats

Apeldoorn

Bestuurlijk belang

De VNOG heeft het afgelopen jaar te maken gehad met (financiële) tegenslagen. Naar aanleiding hiervan heeft in september 2019 een bestuur Tweedaagse plaatsgevonden waarin het Algemeen bestuur richtinggevende uitspraken heeft gedaan over de toekomst van de VNOG. Op basis van een visie zijn ook richtingen voor (vervolg)opdrachten uitgesproken. Tijdens de Tweedaagse zijn per organisatieonderdeel uitspraken gedaan, passend binnen de visie. De uitspraken zijn nu geformuleerd als opdrachten die de VNOG moet uitvoeren. Hiervoor worden ambtelijk implementatieplannen opgesteld waarin de effecten worden weergegeven op ondermeer werkzaamheden, medewerkers, materieel en financiën. De plannen moeten een meerjarige planning bevatten inclusief (financiële) effecten voor de komende jaren.

Financieel belang

De gemeente heeft voor 2025 een bijdrage van € 1.973.000,-- geraamd.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risicoanalyse

Onderliggende cijfers zijn gebaseerd op de Programmabegroting 2025 van de VNOG:

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 15,7 miljoen
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 68,6 miljoen
Verwacht resultaat 2025	Nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 18,6%. De VNOG voert taken uit voor de gemeente. De taken die de VNOG voor de gemeente uitvoert zullen naar de gemeente terugkomen of moeten op een andere manier georganiseerd worden. De kans op een faillissement wordt laag, maar hoger dan voorgaande jaren ingeschat. De VNOG voert brandweertaken voor de gemeenten. In het kader van de vastgestelde toekomstvisie op de uitvoering van de taken is de VNOG bezig met de uitvoering van deze visie. Een deel van de opdrachten zijn uitgevoerd of in gang gezet. Een deel is in verband met de coronacrisis blijven liggen. Vooralsnog wordt het risico gemiddeld ingeschat.

Stichting primair openbaar onderwijs Noord-Veluwe (Proo)

Vestigingsplaats

Harderwijk

Algemeen

De gemeenteraden van Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben in december 2002 besloten het bevoegd gezag van het openbaar primair onderwijs per 1 januari 2003 over te dragen aan de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordwest-Veluwe. Door het onderbrengen van het bevoegde gezag in een stichting komt het openbaar onderwijs in een vergelijkbare positie als het bijzonder onderwijs, in die zin dat er een autonoom bestuur is dat zowel beleidsinhoudelijk als vermogensrechtelijk zelfstandig opereert. Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Bestuurlijk belang

Het toezicht op de stichting is overgedragen aan de deelnemende gemeenten.

Financieel belang

Aan de stichting wordt door de gemeente geen financiële bijdrage verstrekt. De stichting ontvangt financiële middelen rechtstreeks van de rijksoverheid. De gemeenten blijven financieel aansprakelijk voor de stichting.

Beleidsvoornemens

Het belang van het openbaar onderwijs in de deelnemende gemeenten (blijven) behartigen.

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2022. De jaarstukken 2023 waren op het moment van opstellen van de jaarrekening niet beschikbaar.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 3,6 miljoen
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 5,1 miljoen
<hr/>	
Verwacht resultaat 2025	nihil

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 40,9%. Op basis van de blijvende verbetering van de financiële situatie van stichting Proo wordt het risico voor de stichting op laag ingeschat.

Sportbedrijf Nunspeet

Vestigingsplaats

Nunspeet

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2017 is het Sportbedrijf Nunspeet BV actief. Het sportbedrijf heeft de volgende taken:

- het exploiteren van de gemeentelijke indoor sportfaciliteiten;
- het verrichten van werkzaamheden en verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie en welzijn, daaronder begrepen het organiseren van evenementen.

Bestuurlijk belang

Gemeente Nunspeet is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf. Namens het college is de wethouder Financiën gemandateerd als vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang

De gemeente is 100% aandeelhouder van het Sportbedrijf.

Beleidsvoornemens

Geen bijzondere beleidsvoornemens

Risicoanalyse

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2022 omdat de jaarrekening 2023 op het moment van opstellen van de jaarrekening niet beschikbaar was.

Verwacht eigen vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 50.000,-
<hr/>	
Verwacht vreemd vermogen per 1 januari/31 december 2025	€ 627.000,-
<hr/>	
Verwacht resultaat 2025	-/- 199.000,-

De verhouding eigen vermogen/totaal vermogen bedraagt 7,3%. De gemeente is 100% aandeelhouder en bij het sportbedrijf sprake is van een verschuiven van taken die anders bij de gemeente hadden gelegen. Bij een eventueel faillissement zal de gemeente financieel verantwoordelijk zijn. Gezien de omvang van het eigen vermogen wordt het risico op gemiddeld geschat.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's, zoals op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu, verkeer en openbare ruimte, cultuur, sport en recreatie en economische structuur. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact. De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Beleid in ontwikkeling

Het grondbeleid van de gemeente Nunspeet is vastgelegd in de Nota Grondbeleid. Deze nota is in 2017 geactualiseerd en in juni 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is de te volgen grondpolitiek vastgelegd, waarbij het gaat om bijvoorbeeld aan- en verkoopbeleid ter uitvoering van bestemmingsplannen, prijsvorming, kostenverhaal en risico's. De planning is dat deze nota in 2024 wordt geactualiseerd.

Deze paragraaf gaat vooral in op de uitvoering van het grondbeleid.

In de vastgestelde uitgangspunten voor het financieel beleid en de nota 'Reserves en voorzieningen' is ook beleid vastgelegd dat betrekking heeft op het grondbeleid. Er is een Woonvisie ontwikkeld waarin de toekomstige woningbehoefte is vastgelegd. In 2019 is het rapport woningmarktonderzoek gemeente Nunspeet geactualiseerd. De raad heeft op 20 februari 2020 de Woonvisie vastgesteld op basis van deze cijfers. Uit de Woonvisie komt nog een forse woningbehoefte in de gemeente Nunspeet naar voren tot en met 2030. Er is een aantal plannen dat mogelijk bij gaat dragen aan het invullen van deze behoefte, zoals 't Hul Noord en Feithenhof in Nunspeet en een uitbreiding van het plan Weversweg in Hulshorst.

In 2004 hebben gemeenten de wettelijke mogelijkheid gekregen de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) in het kader van een actief grondbeleid in te zetten. Eigenaren van onroerende zaken in dit gebied die tot verkoop willen overgaan, mogen deze alleen aan de gemeente te koop aanbieden. Binnen twee jaar na het besluit tot aanwijzing voor het desbetreffende gebied moet een structuurplan en vervolgens een bestemmingsplan worden vastgesteld (zo niet, dan vervalt het voorkeursrecht).

De meest recente Nota Grondprijnsbeleid komt uit 2018-2019. In 2021 zijn tussentijds wel de grondprijzen voor woningbouw geactualiseerd en begin 2024 de grondprijzen voor De Kolk en Bedrijventerrein Elspeek. In 2024 wordt de volledige Nota Grondprijnsbeleid geactualiseerd zodat er weer een complete actuele nota is.

Bestaand beleid

Met het vaststellen van de Nota Grondbeleid 2017-2020 is het beleid voortgezet om per project de keuze te maken voor een actief of een faciliterend grondbeleid. Het belang van een actief grondbeleid voor de mogelijkheid voor kostenverhaal inclusief een bijdrage aan de infrastructuur is door de invoering van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening in 2008 van minder belang geworden. Voor actief grondbeleid wordt waar mogelijk gekozen als de gemeente minimaal budgetneutraal kan ontwikkelen of er sprake is van een specifiek maatschappelijk belang waarbij een andere (markt)partij deze ontwikkeling niet tot stand zal brengen.

Financieel kader

Zoals weergegeven in de Nota Grondbeleid is het grondbeleid in onze gemeente gebaseerd op minimaal sluitende exploitatieopzetten waarin een substantiële bijdrage aan de infrastructuur is verwerkt. Grondverkoop geschiedt tegen marktconforme prijzen. Als incidenteel een prijssubsidie noodzakelijk is, gebeurt dat alleen als het hiermee gediende doel tegelijkertijd wordt gewaarborgd.

Van oudsher was al gekozen voor het realiseren van exploitaties met een positief resultaat of ten minste kostendekkendheid. Door de jaren heen heeft dit geleid tot een saldo in de grondexploitatie (reserve grondexploitatie). Hiervan is een deel niet-besteedbaar, omdat dit nodig is om exploitatierisico's te kunnen afdekken. In de door de raad in juni 2024 vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2024' is uitgebreid ingegaan op deze reserve. Vooral is stilgestaan bij de onderbouwing van het bodem- en plafondbedrag.

De jaarlijkse herijking van het bodem- en plafondbedrag vindt op grond van artikel 12, lid 1 van de Verordening en artikel 212 van de Gemeentewet plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

De stand van de reserve bedraagt per 31 december 2023 € 11,5 miljoen. De reserve heeft een bodem- en een plafondbedrag. Het bodembedrag is gebaseerd op een in de nota 'Reserves en voorzieningen, herijking 2024' opgenomen berekening. Het plafondbedrag is berekend om een buffer te hebben voor mogelijke strategische aankopen. Het bodembedrag is berekend op € 1,1 miljoen plus de winstneming van € 9,3 miljoen is per saldo dus € 10,4 miljoen. Afgezet tegen de stand van de reserve per 31 december 2023 van € 11,5 miljoen zou er circa € 1,1 miljoen beschikbaar zijn voor het doen van strategische aankopen, maar vanwege enkele geraamde onttrekkingen uit de reserve grondexploitatie in 2024 is er geen ruimte voor strategische aankopen. De voornaamste onttrekking die in 2024 plaats vindt uit de reserve grondexploitatie is een bijdrage aan de verliesvoorziening voor de in mei 2024 vastgestelde grondexploitatie 't Hul Noord.

Ter dekking van grondexploitatie met een financieel tekort (op eindwaarde) is er naast bovengenoemde reserve, een voorziening getroffen voor het afdekken van het tekort. Deze voorziening heeft per 31 december 2023 een saldo van € 0,594 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd om de verwachte verliezen te dekken voor een bedrag van € 285.172,- ten behoeve van grondexploitatie Weversweg en een bedrag van € 308.498,- ten behoeve van grondexploitatie Elspeterbosweg.

Risico's grondexploitatie

In de diverse grondexploitatie zijn inmiddels forse bedragen geïnvesteerd waarover de gemeente een risico loopt.

De belangrijkste risico's in de grondexploitatie zijn:

- Daling van grondprijzen
- Niet of later verkopen van gronden
- Sterke stijging van kosten

Deze risico's kunnen zich op verschillende wijzen voordoen. De risico's van daling van grondprijzen en het stijgen van kosten zijn algemene marktrisico's (en vaak geen projectspecifieke risico's), maar gezien de huidige marktontwikkelingen vormen dit wel relatief hoge risico's.

Het niet of later verkopen van gronden kan op verschillende wijzen ontstaan. Enerzijds door de marktsituatie waardoor grond te duur is geworden of dat aan bepaalde woningen geen behoefte is. Anderzijds kan dit ook ontstaan door het niet of later goedkeuren van bestemmings- en exploitatieplannen.

Actualiteit exploitatiegebieden

Bestaande exploitatiegebieden

De basis voor de lopende ontwikkelingen zijn de grondexploitatieberekeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en op jaarlijkse basis worden herzien. Het zijn de ontwikkelingen bedrijventerrein De Kolk, Molenbeek, Weversweg, Kijktuinen, bedrijventerrein Elspeet en Elspeterbosweg.

Bij de jaarrekening wordt jaarlijks volledige verantwoording afgelegd over de mutaties in de grondexploitatie in het jaar waarop de rekening betrekking heeft.

Dit gebeurt als volgt:

- In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen een tekstuele toelichting gegeven.
- De tekstuele toelichting per project in de paragraaf grondbeleid.
- In het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) staat de volledige actualisatie van alle grondexploitaties, inclusief een uitgebreide tekstuele toelichting.

Zo nodig worden ontwikkelingen ook gerapporteerd via de tussentijdse rapportages en via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) worden jaarlijks de geactualiseerde exploitaties vastgesteld door de raad.

Bij de lopende projecten is er een planning gehanteerd van grondverkoop voor 2025. De planning is dat er in het project Weversweg grond wordt uitgegeven voor de realisatie van 10 sociale huurwoningen en 8 middeldure koopwoningen. Voor de projecten Molenbeek en Kijktuinen is de verwachting dat alle grond in 2024 is uitgegeven.

Molenbeek

In 2024 wordt de CPO-kavel naast de supermarkt verkocht en de kantoorgrond bij de rotonde (hoek Steenzolder-Elburgerweg). In 2025 volgen geen grondverkoop meer. De verwachting is dat alle werkzaamheden eind 2025 zijn afgerond en de grondexploitatie Molenbeek dan kan worden afgesloten. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 325.000,-.

Kijktuinen

De levering van de grond voor de 7 laag-ampère-woningen vindt plaats in 2024 en verder rest in 2024 nog de verkoop van de CPO-kavel voor 10 woningen. Na het opleveren van de kavels wordt het woonrijp maken van het gebied aanbesteed en na uitvoering van de werkzaamheden voor het woonrijp maken wordt het project afgerond in 2025. Na meerdere tussentijdse winstnemingen heeft de grondexploitatie nog een positief eindsaldo van circa € 500.000,-.

Weversweg

In maart 2024 is de uitbreiding van de grondexploitatie Weversweg definitief door de raad vastgesteld. Dit betekent dat er in 2024 begonnen kan worden met het bouwrijp maken van deelgebied fase 2. De gronduitgifte voor de woningen vindt naar verwachting plaats in 2025 en 2026, waarna het woonrijp maken plaatsvindt en het project eind 2027 wordt afgerond. Het resultaat voor Weversweg wordt verwacht op € 842.000,- negatief,

Elspeterbosweg

Voor dit project vinden op dit moment de laatste werkzaamheden plaats en eind 2024 wordt het project afgesloten.

Bedrijventerrein De Kolk

Voor het deel gronden GPS zijn de eerste bouwrijp werkzaamheden in 2021 gestart. Het grootste deel van de werkzaamheden zal in 2024 plaatsvinden, waarna de opbrengsten worden voorzien in 2024 t/m 2026. In 2023 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden en begin 2024 zijn de uitgiftecriteria en grondprijzen voor de kavels vastgesteld. Het project heeft een positief eindresultaat (na winstneming) van circa € 1,6 miljoen.

Bedrijventerrein Elspeet

Begin 2024 zijn de uitgiftecriteria voor bedrijventerrein Elspeet vastgesteld. Als gevolg van het vaststellen van de kavelprijzen is het resultaat van de grondexploitatie verbeterd naar circa € 0,2 miljoen positief. De grondopbrengsten worden voorzien in de periode 2025 t/m 2027.

Hullerweg

In 2023 is de grondexploitatie Hullerweg vastgesteld en een deel van de autosloperij aangekocht. De verwachting is dat de gronden in 2025 gesaneerd en bouwrijp gemaakt zijn, waarna de verkoop aan Liander in 2025 plaatsvindt voor de realisatie van een onderstation. Het resultaat van de geactualiseerde grondexploitatie Hullerweg wordt verwacht op circa € 0,2 miljoen positief.

't Hul Noord

In april 2024 is de grondexploitatie 't Hul Noord vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om maximaal 750 woningen en een onderwijsvoorziening te realiseren. De eerste grondopbrengsten worden in de periode 2025-2027 verwacht. De grondexploitatie is vastgesteld met een negatief resultaat van € 9,9 miljoen. Dit is exclusief de subsidies vanuit de Woningbouwimpuls van € 5,2 en provincie van €750.000,- die zijn toegekend in de eerste helft van 2024.

Paragraaf Gemeentelijke heffingen

Algemeen

In deze paragraaf wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aandacht geschonken aan het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid.

De gemeente ontvangt de financiële middelen waarmee de gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd in hoofdzaak van de rijksoverheid, in de vorm van een algemene uitkering uit het Gemeentefonds en diverse doeluitkeringen. Daarnaast beschikt de gemeente over een relatief klein eigen belastinggebied.

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 van de Gemeentewet is limitatief aangegeven dat het om belastingen moet gaan die hetzij in de Gemeentewet zijn genoemd, hetzij in een andere bijzondere wet.

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen de gemeente heft en heeft een aantal vrijheden waar het de invulling van het gemeentelijk belastinggebied betreft. Zo kan besloten worden over:

- de hoogte van de tarieven;
- de totale opbrengst van belastingen;
- de verdeling van belastingdruk over bijvoorbeeld burgers en bedrijven.

De gemeente Nunspeet kent de volgende gemeentelijke heffingen:

- Onroerende-zaakbelastingen (artikel 220 van de Gemeentewet).
- Forensenbelasting (artikel 223 van de Gemeentewet).
- Toeristenbelasting (artikel 224 van de Gemeentewet).
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 van de Wet milieubeheer).
- Rioolheffing (artikel 228a van de Gemeentewet).
- Rechten (artikel 229 van de Gemeentewet): leges, begraafplaatsrechten, rioolaansluitrechten en marktgeden.

Heffingen in Nunspeet: lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente Nunspeet kent al jaren relatief lage woonlasten.

2024	2023	2022	2021	2020
------	------	------	------	------

Tariefontwikkeling ozb (in % van de WOZ-waarde)

Eigenaarsgedeelte woning	0,0902%	0,0929%	0,10%	0,106%	0,0929%
Eigenaarsgedeelte niet-woning	0,2072	0,204%	0,20%	0,200%	0,177%
Gebruikersgedeelte niet-woning	0,1662	0,163%	0,16%	0,160%	0,145%

Tariefontwikkeling rioolheffing

Per woning	€ 142,50	€ 132,46	€ 125,00	€ 135,00	€ 143,00
Per niet-woning	€ 322,50	€ 299,00	€ 275,00	€ 275,00	€ 250,00
Enkel hemelwaterafvoer	€ 20,45	€ 19,00			

Tarievenontwikkeling afvalstoffenheffing

Eenpersoonshuishouden	€ 179,88	€170,28	€168,00	€ 158,00	€ 144,00
Tweepersoonshuishouden	€ 214,68	€200,40	€198,00	€ 180,00	€168,00
Drie- of meerpersoonshuishouden	€ 249,96	€230,52	€228,00	€ 204,00	€189,00
Recreatief gebruik	€ 179,88	€170,28	€168,00	€ 158,00	€189,00

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een atlas lokale heffingen opgesteld. Deze atlas geeft inzicht in de heffingen die een individuele gemeente hanteert ten opzichte van andere gemeenten.

In de Coelo-atlas staat de gemeente Nunspeet qua woonlasten voor een meerpersoonshuishouden op de ranglijst in 2024 op de 30e plek, waarbij nummer 1 de laagste woonlasten heeft (Oldebroek 70e, Elburg 88e en Hattem 289e). Binnen de provincie Gelderland staat de gemeente Nunspeet op plek 5.

Wat betreft de woonlasten van huurders van een woning voor een meerpersoonshuishouden staat de gemeente Nunspeet op de ranglijst in 2024 op de 16e plaats (Oldebroek 154e, Elburg 226e en Hattem 80e) en binnen de provincie Gelderland op plek 6.

De Nunspeetse heffingen nader beschouwd

Er is een onderscheid te maken tussen opbrengsten bedoeld als algemeen dekkingsmiddel en opbrengsten die dienen ter dekking van gemaakte kosten. De onroerende-zaakbelastingen, forensenbelasting en toeristenbelasting behoort tot de eerste categorie. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn bestemmingsheffingen en ook de rechten vallen hieronder. Bij bestemmingsheffingen is er een direct verband tussen de heffing en bepaalde uitgaven. De geraamde opbrengst mag niet uitgaan boven de geraamde kosten.

Op grond van de vastgestelde begrotingsuitgangspunten geldt voor heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%. In de raadsvergadering van december worden bij de reguliere behandeling van de belastingverordeningen de tarieven van de bovengenoemde belastingen en rechten vastgesteld.

Ad 1. Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn algemene belastingen. De opbrengst kan vrij worden besteed. Wij onderscheiden twee onroerende-zaakbelastingen:

- *OZB-eigenaren*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar het genot hebben van een onroerende zaak op grond van eigendom, bezit of beperkt recht (eigenaren, vruchtgebruikers, erfpachters). Een onroerende zaak kan bijvoorbeeld een woning, winkel, bedrijfspand of perceel grond zijn.

- *OZB-gebruikers*

Belastingplichtig zijn degene die op 1 januari van een belastingjaar een onroerende zaak gebruiken.

De OZB worden berekend over de vastgestelde WOZ-waarde. Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) dient jaarlijks een nieuwe waarde te worden vastgesteld voor alle objecten in de gemeente. De waardepeildatum ligt een jaar voor het begin van het jaar waarin de waarde geldt. Voor de OZB over het jaar 2025 geldt dus de WOZ-waarde per 1 januari 2024.

De te betalen OZB is het resultaat van een combinatie tussen de WOZ-waarde en het tarief. In deze begroting stelt de gemeenteraad het in totaal te verkrijgen bedrag vast en gegeven (een inschatting van de ontwikkeling van) de WOZ-waarde volgt daaruit een tarief in de later door de gemeenteraad vast te stellen belastingverordening.

Ad 2. Recreatieve heffingen

De gemeente Nunspeet kent een zogenoemde woonforensenbelasting. De woonforensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Dit geldt zowel voor stacaravans als recreatiewoningen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten worden niet beperkt in het vaststellen van het tarief van de forensenbelasting. De gemeente Nunspeet heeft gekozen voor een vast bedrag per recreatieobject om zodoende de perceptiekosten laag te houden.

De gemeente Nunspeet heft toeristenbelasting voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven. Toeristenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen. Gemeenten kunnen kiezen voor het heffen van toeristenbelasting van degene die verblijf houdt of van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Net als de meeste andere gemeenten, doet de gemeente Nunspeet dat laatste. Degene die verblijf biedt, mag de belasting overigens wel doorberekenen aan degene die verblijf houdt.

De heffing vindt in principe plaats per overnachting per persoon, maar er kan ook voor een (voor)seizoensplaats of jaarplaats een vast tarief betaald worden. Hierbij wordt gewerkt met een forfaitaire berekening van het aantal overnachtingen.

Gelet op de bestuurlijke afspraken vindt er eens in de drie jaar een verhoging van de toeristenbelasting plaats met 5 cent (per persoon per nacht). Deze reguliere verhoging heeft plaatsgevonden voor belastingjaar 2024. Daarnaast is bij het dekkingsplan programmabegroting 2024-2027 besloten om naast de indexering een verhoging toeristenbelasting te starten vanaf 2024 tot en met 2027 met een tariefstijging van € 0,10 per jaar.

Ten aanzien van de forensenbelasting geldt net zoals voor de heffingen in het algemeen een prijscompensatie van 2,5%.

Ad 3. Afvalstoffenheffing

Op grond van de Wet milieubeheer heeft de gemeente de plicht ervoor zorg te dragen dat de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij percelen waar deze kunnen ontstaan. Om de kosten voor het ophalen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen te verhalen, heft de gemeente Nunspeet afvalstoffenheffing.

In de gemeente Nunspeet is de heffingsgrondslag het aantal personen per huishouden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een-, twee- en meerpersoonshuishouden. Bedrijven vallen buiten de heffing, omdat de gemeente daarvoor geen inzamelingsplicht heeft. Bedrijven moeten dit zelf (laten) verzorgen.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 60% toegerekend. Het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen draagt immers ook bij aan een afvalvrije openbare ruimte. Naast het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen omvat de taak straatvegen echter ook het schoonhouden van de riolering.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 2.735.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	€ 232.000
Netto kosten taakveld	€ 2.503.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 135.000

BTW	€ 504.000
Totale kosten	€ 3.142.000
Opbrengst heffingen	€ 3.142.000
Dekking	100%

Ad 4. Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet heeft een gemeente de mogelijkheid om een rioolheffing op te leggen. De gemeente heeft bij wet een zorgplicht voor drie beleidsvelden op het gebied van water (afval-, hemel- en grondwater). Doel van de rioolheffing is dekking van de kosten die gepaard gaan met de zorgplichten. De gemeente Nunspeet legt de rioolheffing op aan de eigenaar van een direct of indirect op het riool aangesloten onroerende zaak in het kader van de WOZ-wetgeving. Dit vanuit het oogpunt van (lagere) perceptiekosten en eenduidigheid alsmede duidelijkheid. Er wordt bij de heffing onderscheid gemaakt tussen een woning en een niet-woning in het kader van de Wet WOZ, alsmede wordt er een lager tarief gehanteerd voor het enkel afvoeren van hemelwater.

Verwachte kosten

De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2025 wordt, naast de operationele kosten, een vervolg gemaakt aan het klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving. Hierbij wordt niet meer enkel gestuurd op wateroverlast, maar ook op hitte en droogte. Werkzaamheden die worden uitgevoerd staan vast in het beleids- en beheerplan water en riolering. Maatregelen hiervoor liggen deels in de riolering, maar ook in groene inrichting (o.a. wadi's), afkoppelen en de aanleg van koelteplekken.

Ook begroten wij kosten die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Van de kosten van straatvegen wordt 40% toegerekend. Minder vuil op straat zorgt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Nunspeet is het uitgangspunt dat 100% van de kosten verhaald worden.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.772.000
---	-------------

Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	€ 1.772.000
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 245.000
BTW	€ 160.000
Totale kosten	€ 2.177.000
Opbrengst heffingen	€ 2.177.000
Dekking	100%

Ad 5. Rechten

Rechten: leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. Leges worden geheven voor een door de gemeente te verlenen individuele dienst (zoals het verstrekken van een paspoort), maar ook voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning (zoals een omgevingsvergunning). De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De indeling in de legestarieventabel is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen.

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

De tarieven worden zodanig vastgesteld dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt op verordeningenniveau. Er is dus kruissubsidiëring mogelijk. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Rechten: begraafplaatsrechten

Onder de naam begraafrechten worden in Nunspeet rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van daarop betrekking hebbende diensten.

Kosten en opbrengsten begraafrechten	Bedrag
Lasten	€ 716.000
Opbrengsten	€ 459.000
Dekking	64 %

Rechten: riolaansluitrechten

Dit recht wordt geheven voor het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur verleende dienst, bestaande uit het aanleggen van de aansluitbuis tussen het riool en de grens van de openbare weg.

Rechten: marktgelden

Onder de naam marktgelden worden in Nunspeet rechten geheven voor het innemen van een standplaats op de voor markt aangewezen plaatsen gedurende de voor markt aangewezen tijd.

Kosten en opbrengsten markt	Bedrag
Lasten (incl. overhead)	€ 81.700
Marktgelden	€ 74.600
Dekking	91 %

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt een integraal deel uit van het gemeentelijk minima-beleid. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Er zijn twee routes naar min of meer hetzelfde doel. Er is de kwijtscheldingsprocedure en er is de minimaregeling. Vanuit laatstgenoemde regeling kunnen inwoners, als ze voldoen aan de gestelde inkomens- en vermogens-eisen van de Verordening bijdrageregeling minima gemeente Nunspeet 2024 in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten van de afvalstoffenheffing. De bijdrage is net zo hoog als de opgelegde afvalstoffenheffing. De gemeente Nunspeet hanteert geen lokaal beleid voor de kwijtschelding, maar hanteert de landelijke 'uitvoeringsregeling invorderingswet 1990'.

Overzicht geraamde inkomsten

De geraamde inkomsten staan weergegeven bij de betreffende taakvelden.

Paragraaf Wet Open Overheid

Algemeen

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat be-stuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

In juni 2024 is er bekendgemaakt dat per 1 november 2024 de eerste vijf informatie categorieën verplichten openbaar moeten worden gemaakt. Het gaat hier om de volgende categorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften (artikel 3.3. lid 1 onder a)
- Overige besluiten van algemene strekking (artikel 3.3. lid 1 onder b)
- Organisatie en werkwijze (artikel 3.3 lid 1 onder d)
- Bereikbaarheidsgegevens (artikel 3.3. lid 1 onder e)
- Vergaderstukken Staten-Generaal (artikel 3.3. lid 2 onder b)

Binnen de gemeente Nunspeet is een goede basis gelegd voor de implementatie van de Woo. De focus voor 2025 ligt nu op het verder uitbreiden van de categorieën die actief openbaar worden gemaakt, zodat de gemeente haar informatie op een laag-drempelige, toegankelijke manier kan aanbieden aan inwoners en belanghebbenden. De verwachting is dat halverwege 2025 de tweede tranche met categorieën die verplicht openbaar moeten worden gemaakt in zal gaan. Binnen de gemeente Nunspeet zal dit gebeuren via de Woo-index. Deze index biedt een centraal overzicht van internetlocaties waarop de informatie wordt gepubliceerd. Er is een webpagina ge-realiseerd die onderdeel uitmaakt van de algemene website van de gemeente. In 2025 zal verder vorm worden gegeven aan het vullen van deze Woo-index. Daarnaast zal door het projectteam per categorie die openbaar moet worden gemaakt actief worden vormgegeven aan het uitwerken van deze categorieën en welke concrete stappen er in de organisatie moeten worden genomen om openbaarmaking van de informatie te realiseren.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking is er in de wet ook een passieve kant opgenomen, namelijk de mogelijkheid om een Woo-verzoek in te dienen. Iedereen kan, zonder een belang te hoeven stellen, een verzoek om publieke informatie indienen. Het is op dit moment mogelijk om bij de gemeente Nunspeet een Woo verzoek in te dienen en af te handelen. Dit kan een indiener op drie manieren doen: schriftelijk, mondeling of via het digitale formulier op de website. Vervolgens wordt er door de gemeente contact gezocht met de indiener over het verdere verloop van de procedure en de afhandeling van het verzoek. In 2025 wordt daarnaast vormgegeven aan het opstellen en implementeren van beleid rondom het afhandelen van Woo-verzoeken in de organisatie om er zo voor te zorgen dat het werkproces efficiënter wordt en indieners van een Woo-verzoek hierdoor sneller zijn geholpen.

Informatiehuishouding

Om de Woo op een goede manier te implementeren, is het van essentieel belang dat de informatiehuishouding op orde is. De digitale informatiehuishouding omvat de opslag, het beheer en de verstrekking van informatie binnen en buiten de organisatie. Als de informatiehuishouding adequaat is ingericht, is informatie op het juiste moment in een werkproces, voor de juiste medewerker, in de juiste vorm beschikbaar met de correcte metadata, waarna het op het goede moment openbaar kan worden gemaakt.

Naast het op orde brengen van de informatiehuishouding en het actief publiceren kent de Woo ook een sterke verandercomponent, waarbij een verandering in houding en gedrag van medewerkers, management en directie wordt gevraagd. Het is belangrijk dat iedere medewerker ervan bewust is dat wat er opgeslagen wordt bij een zaak openbare informatie kan betreffen. Dit betekent dat ook iedere medewerker ervoor verantwoordelijk is dat een

zaak actueel, compleet, vindbaar en toegankelijk is. Het uitgangspunt binnen organisatie zal 'openbaar, tenzij' moeten worden.